

İlham ƏLİYEV: “Azərbaycan” qəzeti peşəkarlıq, obyektivlik və vətənpərvərlik prinsiplərinə dönmədən əməl etmiş, ölkəmizin sosial-iqtisadi tərəqqisi, vətəndaş cəmiyyətinin formalaşması, milli həmrəyliyin möhkəmlənməsi və digər sahələrdə həyata keçirilən dövlət siyasəti barədə həqiqətlərin Azərbaycan ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində məqsədyönlü fəaliyyət göstərmişdir

Rəsmi dövlət qəzeti

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 206 (7933) ŞƏNBƏ, 15 sentyabr 2018-ci il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

Qiyməti 40 qəpik

100 YAŞLI “AZƏRBAYCAN”

“Sani yüz yaşa” - ulularımızın ən çox sevdiyi alqışlardır. Ömrü Allah versə də, nədənsə çox azına bu qədər pay ayrır.

Ancaq seçilmişlərə yüz il yaşamaq nasib olur!

Onlardan biri də bu gün 100 yaşını qeyd etdiyimiz rəsmi dövlət qəzeti, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin orqanı “Azərbaycan” qəzetidir.

“Azərbaycan”ın dünyaya gəlişi qeyri-adi, keçidi “hayat yolu” bənzərsiz, taleyi uğursuz, həm də şərfli olub.

Bu bir cümlənin içərisində maraqlı tarix, dərin və zəngin mənalər gizlənib. Onları birlikdə nəzərdən keçirək.

Müstəqil dövlət olmaq, azad və müstəqil yaşamaq hər bir xalqın arzusudur. Lakin hamı bu istəyini gerçəkləşdirə bilmir. Çünki müstəqil dövlət qurmağın da, onu yaşatmağın da şərtləri çətin, hər kəs üçün ölçətan deyil!

Ən əvvəl, vətən saydığın ərazin, torpağın olmalıdır. Sonra yeraltı, yerüstü sərvətin, torpaq-iqlim şəraitin xalqını rahat yedirib saxlamağa kifayət etməlidir. Ən nəhayət, qurduğun dövləti idarə və müdafiə etməyi, dünya birliyinə daxil olmağı, dövlətlərlə siyasi, iqtisadi və diplomatik münasibətlər yaradaraq özünü təsdiq et-

məyi, tanıtmığı və əməkdaşlığı da bacarmalısan!

XX əsrin əvvəllərində dünya çalxalanmağa, bulanmağa, müharibələr alovunda yanmağa başladı. Bu təlatümlər bəzi imperiyaların dağılmasına da səbəb oldu. Odur ki, həmin imperiyaların tərkibində yaşayan xalqlara müstəqilliyə qovuşmaq, öz dövlətini yaratmaq şansı yarandı. İstəyi, münasib şəraiti və tələb olunan şərtlərə cavab vermək imkanı olan xalqlar ələ düşən fürsətdən bəhrələnməyə cəhd etdilər.

Onlardan biri də çar Rusiyasının tərkibində olan Azərbaycan idi! Avropada və Rusiyada inqilabi ideyaların, demokratik fikirlərin genişləndiyi bir vaxtda Azərbaycanda da yeni ziyalılar nəslı yetişirdi. Müxtəlif ölkələrdə ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə təhsil alaraq vətənə qayıdan həmin gənclər həm də özləri ilə təzə ab-hava gətirirdilər. Əvvəlcə mədəni muxtariyyət, sonra müstəqil dövlət qurmaq uğrunda mübarizəyə başlayan bu insanlar çox çətinlikdən sonra maneələrə üstün gəlməyə, məqsədlərinə çatmağa nail oldular.

Beləliklə, 28 may 1918-ci ildə “İstiqlal Bəyannaməsi” qəbul edilərək Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi elan edildi.

Ardı 4-7-ci səhifələrdə

“Azərbaycan” qəzetinin kollektivinə

Sizi “Azərbaycan” qəzetinin 100 illik yubileyi münasibətilə səmimi-qəlb-dən təbrik edir və fəaliyyətinizdə uğurlar arzulayıram.

Müstəqil dövlətçilik tariximizdə öz yeri olan, milli mətbuatımızın inkişafına əvəzsiz töhfələr verən “Azərbaycan” qəzeti 1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin rəsmi orqanı kimi fəaliyyətə başlamışdır. Cəmi iki il işıq üzü görmüş və birinci respublikanın süqutu ilə fəaliyyətini dayandırmış qəzet nəşr olunduğu qısa dövr ərzində görkəmli ziyalıların, tanınmış ictimaiyyət nümayəndələrinin tribunasına çevrilərək, xalqımızın maariflənməsində, müstəqillik ideallarının gerçəkləşməsində, mədəniyyətinin yüksəlişində, mənəvi dəyərlərinin qorunmasında önəmli rol oynamışdır.

XX əsrin sonlarında ölkəmiz yenidən müstəqilliyə qovuşduqdan sonra nəşri bərpa olunmuş “Azərbaycan” qəzeti öz ənənələrini davam etdirərək, milli dövlət quruculuğu prosesində fəal iştirakı ilə seçilmişdir. Demokratik inkişafın tərkib hissəsi kimi söz və məlumat azadlığının təmin edilməsi, kütləvi informasiya vasitələrinin sərbəst fəaliyyəti üçün əlverişli şəraitin yaradılması milli mətbuatımızın, o cümlədən “Azərbaycan” qəzetinin öz missiyasını daha səmərəli şəkildə yerinə yetirməsinə yeni imkanlar açmışdır. Qəzet peşəkarlıq, obyektivlik və vətənpərvərlik prinsiplərinə dönmədən əməl etmiş, ölkəmizin sosial-iqtisadi tərəqqisi, vətəndaş cəmiyyətinin formalaşması, milli həmrəyliyin möhkəmlənməsi və digər sahələrdə həyata keçirilən dövlət siyasəti barədə həqiqətlərin Azərbaycan ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində məqsədyönlü fəaliyyət göstərmişdir.

Respublikamızın dinamik inkişaf etdiyi, cəmiyyət həyatının bütün sahələrinin yeniləşdiyi müasir dövrdə, habelə çoxsaylı informasiya resurslarının fəaliyyəti ilə şərtlənən rəqəbat mühitində mətbuatımız ümummilli məsələlərin həlli, cəmiyyətimizin rifahı naminə üzərinə düşən vəzifələri daha böyük əzmlə yerinə yetirməyi bacarmalıdır. Əminəm ki, “Azərbaycan” qəzetinin kollektivi də qarşıdakı dövrdə bu çətin və şərəfli işin öhdəsindən uğurla gələcək.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 14 sentyabr 2018-ci il

B.Y.Sadiqovun “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Azərbaycan Respublikasında milli mətbuatın inkişafındakı xidmətlərinə görə Bəxtiyar Yusif oğlu Sadiqov “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 14 sentyabr 2018-ci il

“Azərbaycan” qəzetinin əməkdaşlarına “Əməkdar jurnalist” fəxri adının verilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Azərbaycan Respublikasında milli mətbuatın inkişafındakı xidmətlərinə görə “Azərbaycan” qəzetinin aşağıdakı əməkdaşlarına “Əməkdar jurnalist” fəxri adı verilsin:

Cavadov Seyran Qubad oğlu
Əzizli Bəxtiyar Məhərrəm oğlu
Hüseynli İxtiyar Kərim oğlu
Quliyev Lazım Məmmədqulu oğlu.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 14 sentyabr 2018-ci il

“Azərbaycan” qəzeti əməkdaşlarının “Tərəqqi” medalı ilə təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Azərbaycan Respublikasında milli mətbuatın inkişafındakı xidmətlərinə görə “Azərbaycan” qəzetinin aşağıdakı əməkdaşları “Tərəqqi” medalı ilə təltif edilsin:

Cəfərov Rəşad İslam oğlu
İmanquliyev Bəhəddin Bəkir oğlu
Mütəllibov Rüstəm Kamal oğlu
Vəliyev Elçin Vəqif oğlu.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 14 sentyabr 2018-ci il

Heydər ƏLİYEV: “Azərbaycan” qəzeti fəaliyyət göstərdiyi bütün dövrlərdə öz yüksək amallarına dönməz sədaqət göstərib

“Azərbaycan” milli mətbuatımızın şanlı ənənələrinin bayraqdarıdır

“Azərbaycan” qəzetinin kollektivinə

Müasir tariximizin ən şanlı, cəhəngşüml hadisələrinin canlı şahidi və möhtəşəm salnaməsi “Azərbaycan” qəzetinin təsis edilməsinin 100 illiyi münasibətilə onun yaradıcı kollektivini və çoxsaylı oxucularını təbrik etməkdən xüsusi məmnunluq duyuruq.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin həmyaşıdı və yadigarı olan “Azərbaycan” qəzeti ölkəmizin mədəniyyət tarixinin əhəmiyyətli hissəsini təmsil edir. Ələmlərdə həlki ki, dövlət müstəqilliyinin hər ki dövründə rəsmi dövlət qəzeti statusu

Əli ƏHMƏDOV,
*Azərbaycan Respublikası
Baş nazirinin müavini,
Yeni Azərbaycan
Partiyasının sədr
müavini-icra katibi*

daşıyan “Azərbaycan” milli mətbuatımızın şanlı ənənələrinin bayraqdarı olmuş, dövlətçilik mənafeinin qorunması, müstəqillik və cümhuriyyət ideallarının təbliği prosesində müstəsna xidmətlər göstərmişdir.

100 il önce Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin mətbuat tribunası kimi fəaliyyətə başlayan “Azərbaycan” yalnız dövlət qəzeti missiyanı daşımamışdır. Dövrünün ən nüfuzlu nəşri olaraq görkəmli ictimai-siyasi xadimləri, fikir adamlarını, bu gün də qürur mənbəyimiz olan vətənpərvər ziyalıları ətrafına toplamış, istiqlal məfkürəsinin mərkəzi, ideoloji dayağı kimi tanınmışdır. Təsədüfi deyildir ki, cümhuriyyət dövrünün araşdırmaçıları o illərin tarixi proseslərini öyrənərkən ən dəqiq, obyektiv və qərəzsiz mənbə kimi məhz “Azərbaycan”ın arxiv nömrələrinə müraciət edirlər.

Ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı zamanı Qurtuluş missiyanının əsas təbliğat və təşviqatçılarından olan “Azərbaycan” bütün zamanlarda ümummilli liderin ideyalarına sonsuz sədaqətlə xidmət göstərmiş, bu irsin

milli dövlətçilik konsepsiyasına çevrilməsi prosesində ardıcıl və qətiyyətli mövqe nümayiş etdirmişdir. Ölkədə gedən ictimai-siyasi proseslərə obyektiv və prinsipial yanaşmaları ilə ictimaiyyəti düzgün məlumatlandıran və maarifləndirən, həmçinin genişmiqyaslı quruculuq və inkişaf mərhələsinin mahiyyətini, qarşıda duran vəzifələrin məsuliyyətini vətəndaşlarımızla operativ, dövlətçilik mövqeyindən çatdıraraq “Azərbaycan” qəzetinin fəaliyyətinə, fikrimcə, ən düzgün qiyməti də məhz böyük şəxsiyyət Heydər Əliyev vermişdir: “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqutundan sonra fəaliyyətini davıdıraraq “Azərbaycan” qəzeti xalqımızın 1991-ci ildə yenidən müstəqillik qazanması ilə öz fəaliyyətini bərpa etmiş, azadlıq və suverenlik ideyalarının həyata keçirilməsində fəal surətdə iştirak etmişdir. Ölkəmizin müstəqqı mətbuat ənənələrini ləyaqətlə davam etdirən “Azərbaycan” qəzeti bu gün demokratikyanın, siyasi plüralizmin, aşkarlığın təmin edilməsində müstəsna rol oynayır. Onun səhifələrində Azərbaycan həqiqətləri, ölkəmizdə hüquqi dövlət və vətəndaş cəmiyyətinin qurulması, iqtisadi islahatların həyata keçirilməsi, sağlamlıq mədəniyyəti, psixoloji müdhitin, vətəndaş həmrəyliyi və milli birliyin yaradılması sahəsində aparılan məqsədyönlü işlər və ictimai-siyasi proseslər qərəzsiz işıqlandırılır”.

Ulu öndər respublikamızda baş verən həqiqətlərin geniş ictimaiyyətə çatdırılmasında, dünyaya yayıl-

masında qəzetin fəaliyyətini yüksək professionalıq, obyektivlik, prinsipiallıq, əsl dövlətçilik və vətəndaşlıq mövqeyi kimi dəyərləndirmişdir.

Tarixinin ən qüdrətli müstəqillik və özəmətli tərəqqi dövrünü yaşayan Azərbaycanla ölkəmizin adını daşıyan qəzetin də üzünə böyük məsuliyyət və vəzifələr düşür. Çox sevindiricidir ki, bu məsuliyyət lazımcına dərk edilir, yüksək peşəkarlıq və yaradıcılıqla icra olunur. Prezident İlham Əliyev tərəfindən son 15 ildə həyata keçirilən möhtəşəm quruculuq və inkişaf dövrünün misilsiz nailiyyətləri “Azərbaycan”ın səhifələrində, onun konseptual və fundamental araşdırmalarında geniş və əhatəli şəkildə əksini tapır, maraqlı, rəngarəng yazılarda və fotoşəkillərdə əbədiləşir, tarixə çevrilir.

“Azərbaycan” qəzetinin 100 yaşı nın tamam olması hər birimizdə böyük qürur, ıftixar hissi doğurur. Qəzetin yaradıcı kollektivinə xitabən demək istəyirəm ki, siz bu yaşa böyük yaradıcı nailiyyətlərinizlə, cəmiyyətdə qazandıqınız yüksək nüfuzla, oxucuların sevgisi ilə qədəm qoyursunuz. Əminəm ki, Xalq Cümhuriyyətinin yadigarı və müasir inkişafın salnaməçisi olan “Azərbaycan” qəzeti qarşısına qoyulan bütün yaradıcı hədəflərə çatacaq, müstəqilliyimizin, dövlətçiliyimizin, Heydər Əliyev ideallarının təbliğində yeni, daha böyük uğurlara imza atacaqdır.

Cümhuriyyət yaşın mübarək, “Azərbaycan”!

“Azərbaycan” qəzetinin baş redaktoru, Milli Məclisin deputatı Bəxtiyar Sadiqova

Hörmətli Bəxtiyar müəllim! Azərbaycan mətbuatında özünəməxsus yeri və dəst-xətti ilə seçilən “Azərbaycan” qəzetinin 100 illik yubileyi münasibətilə Sizi və qəzetin yaradıcı heyətini iqtisadiyyat Nazirliyi adından təbrik edirəm.

Ümummilli lider Heydər Əliyev ölkəmizdə söz və mətbuat azadlığına böyük önəm vermiş, medianın inkişafını daim diqqətdə saxlamışdır. Ulu öndərin hərtərəfli inkişaf strategiyasını böyük uğurla davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab

Şahin MUSTAFAYEV,
*Azərbaycan Respublikasının
iqtisadiyyat naziri*

İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan mətbuatı yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuşdur. Hazırda güclü iqtisadi potensiala malik olan və davamlı inkişaf edən Azərbaycanda digər sahələrlə yanaşı, kütləvi informasiya vasitələrinin inkişafına da hərtərəfli dövlət dəstəyi göstərilir.

İlk sayı 100 il əvvəl - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə işıq üzü görən “Azərbaycan” qəzeti bütün fəaliyyəti dövründə “Əkinçi”dən başlayan yola şərəflə xidmət edir, ölkəmizin müstəqqı mətbuat ənənələrini layiqincə yaşadır. Rəsmi dövlət qəzeti statusunu daşıyan və ölkənin əsas nəşri hesab olunan “Azərbaycan” qəzeti dövlət və vətəndaş mövqeyindən çıxış edir, xalqa və dövlətçiliyə, Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə möhkəm bağlılıq, sədaqətə ilə ən ön mövqedədir. Fəaliyyətinin tarixi ənənələr üzərində quran, qarşıya qoyduğu prinsipial hədəflərə sadıqlıq nümayiş etdirən “Azərbaycan” qəzeti peşə meyarlarına tələbkar münasibəti, ölkədə və beynəlxalq

xalq aləmdə cərəyan edən hadisələrə operativ yanaşması və ətraflı təhlilləri ilə digər KİV-dən seçilir. Qəzetin hazırladığı xəbərlər və analitik materiallar cəmiyyətimizin tərəqqisinə, qloballaşan dünyada milli-mənavi dəyərlərimizin, milli maraqlarımızın qorunmasına, dövlətimizin nüfuzunun daha da yüksəlməsinə öz töhfəsini verir.

Qəzetin peşəkar kollektivi tərəfindən digər sahələrdə olduğu kimi, Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafına, bu sahədə aparılan genişmiqyaslı islahatlara və həyata keçirilən layihələrə dair mütəmadi olaraq qəzetdə dərin təhlilə əsaslanan sanballı materiallar dərc olunur, iqtisadiyyat Nazirliyi ilə səmərəli əməkdaşlıq həyata keçirilir.

Əminlik ki, hamımızın doğma qəzeti, etibarlı informasiya mənbəyimiz olan “Azərbaycan” qəzeti qazandıqı nüfuzu ilə daim milli mətbuatımızın önündə olacaq, əməkdaşlığımız bundan sonra da uğurla davam edəcəkdir.

Sizi, “Azərbaycan” qəzetinin peşəkar kollektivini və çoxminli oxucularını qəzetin 100 illik yubileyi münasibətilə bir daha təbrik edir, yeni uğurlar arzulayıram.

Hər bir xalqın inkişafında, milli şüurunun oyanışı və özünüdərk prosesində mətbuatın rolu müstəsnaıdır. Azad, müstəqil mətbuat liberal cəmiyyətin əsas atributlarından biri kimi cəmiyyətdə demokratik dəyərlərin bərqərar olmasında mühüm rol oynayır. Müstəqil respublikamızın çoxsaylı mətbuat orqanları sırasında özünəməxsus dəst-xətti, tarixi ənənələri, prinsipial mövqeyi ilə seçilən “Azərbaycan” qəzeti ilk gündən milli maraqların əzmkar müdafiəçisi olmuş, dövlət siyasətinin təbliğində xüsusi fəallıq göstərmişdir.

Dövlətin problemlərinə, çətinliklərə biganə qalmayan, onun müstəqilliyinin daimi və dönməz olmasına çalışan, fəaliyyətində xalqın maariflənməsini, yüksək təhsilli olmasını təbliğ edən nəşrlər tarixən milli ruhlu ziyalıların tribunası olmuş, fəaliyyətləri ilə tarix yazmışdır. İctimai tələbatdan yaranan və qısa zamanda xalqın böyük etimadını qazanan “Azərbaycan” da müstəqil dövlətimizin tarixində yeri olan belə sanballı nəşrlərdəndir. Bu günlərdə yaranmasının 100-cü ildönümünü təntənə ilə qeyd edən “Azərbaycan” qəzetinin ilk nömrəsinin nəşri 1918-ci il sentyabrın 15-nə - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin paytaxtı Bakı şəhərinin Qafqaz İslam Ordusu tərəfindən daşnak-böşevik qruplaşmasının işğalından azad edildiyi əlamətdar günə təsadüf edir. Keşməkeşli və şərəfli inkişaf yolu keçmiş qəzet hər zaman milli ideyaların daşıyıcısı olmuş, dövlətçilik, millilik, vətənpərvərlik və maarifçiliyi özünün başlıca fəaliyyət manifestinə çevirmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə 2018-ci ilin “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ili” elan edilməsi dövlətçilik irsimizdə dərin ehtiramın təcəssümü olmaqla yanaşı, həm də cümhuriyyətin yadigarı olan “Azərbaycan” qəzetinin şərəfli keçmişinə və bugünkü fəaliyyətinə dolğun nəzər salmağı zəruri edir.

İlk gündən bir sıra nüfuzlu ırfan şahirlərinin - Şeyxir bəy Hacıbəyli, Şəfi bəy Rüstəmbəyli, Ceyhun bəy Hacıbəyli, Xəlil İbrahim, Yusif Vəzir Cəmənzəminli, Məhəmməd Əmin Rəsulzadə, Əhməd Cavad, Ömər Faiq Nəmanzadə, Məhəmmədəğa Şəhaxtılı, Firiqun bəy Köçəri və digər ziyalıların söz, fikir və məfkürə tribunasına çevrilən qəzet səhifələrində xalqın istək və arzularını dolğunluqla ifadə etməyə çalışmış, uzun illər istisbad altında yaşamış insanların milli ruhunu, milli şüurun, milli məniyyəti özünə qaytarmaq üçün mübarizə aparmışdır. “Azərbaycan” qəzetinin qarşısında həm də qazanılmış müstəqilliyi bütün dünyaya tanımaq, cümhuriyyət hökumətinin qəbul etdiyi qərarları operativ şəkildə ictimaiyyətə çatdırmaq, bir sözlə, hökumətlə xalq arasında bağlantını gücləndirmək, mənavi körpü yaratmaq olmuşdur.

“Azərbaycan” cümhuriyyət demokrati, hüquqi dövlət quruculuğu siyasətinin təbliğində və insanların maariflənməsində misilsiz rol oynamış, ictimai-siyasi proseslərə təsir imkanları ilə seçilmişdir. Qəzetin 1918-1920-ci illərdə işıq

üzü görmüş nömrələrində Azərbaycanın ictimai-siyasi, iqtisadi və mədəni həyatı ilə bağlı yeniliklər, eyni zamanda, ermənilərin azərbaycanlılara qarşı törətdikləri qanlı soyqırımı aktları obyektiv əksini tapmışdır. Qəzet xalqımızın zəngin milli-mənavi irsini, tarixini, mədəniyyətini, dilini, özünəməxsusluğunu və digər əl dəyərlərini qorumağa çalışmış, çətin və mürəkkəb ideoloji-siyasi şəraitdə milli özünüdərkli təbliğ etmişdir. Milli dirçəlişin, milli qürur hislərini oyanışının, ictimai fikrin və düşüncənin düzgün istiqamətdə formalaşmasını əvəzsiz xidmətlər göstərmiş, cəmiyyəti mənavi yüksəlişlərə ruhlandıрмаğı bacarmışdır.

İqtisadi islahatların və sahibkarlığın inkişaf strategiyasının peşəkar təbliğatçısı

Respublikamız 1991-ci ilin 18 oktyabrında dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra tarixi adını qaytararaq Milli Məclisin orqanı - rəsmi dövlət qəzeti kimi fəaliyyətini davam etdirən “Azərbaycan” xalqın və dövlətin maraqlarının ali tribunası, habelə ölkəmizdə həyata keçirilən dövlət quruculuğu siyasətinin alovlu təbliğatçısı olmuşdur. Qəzet tarixi ənənələrinə sadıq qalaraq daşdıqı missiyanı uğurla davam etdirmiş, dövlət müstəqilliyinin qorunub saxlanılması və daha da möhkəmləndirilməsinə xidmət edən dövlət siyasətini dəstəkləmişdir.

1993-cü ilin iyun ayında ümummilli lider Heydər Əliyevin xalqın istəyi ilə hakimiyyətə qayıdışından sonra respublika həyatının digər sahələrində olduğu kimi, mətbuatın inkişafında da ciddi dönüş yaranmış, söz və məlumat azadlığı, siyasi plüralizm, kütləvi informasiya vasitələrinin sərbəst fəaliyyəti təmin edilmişdir. Keyfiyyətə yeni mərhələdə formalaşmış liberal və demokratik mühit “Azərbaycan” qəzetinin fəaliyyətini daha da təkmilləşdirməsinə, habelə dövlətçilik ideyalarının təbliğində fəal iştirakına geniş imkanlar açmışdır. Ümummilli lider Heydər Əliyev qəzetin ictimai-siyasi həyatdakı rolundan bəhs edərkən haqlı olaraq bildirdi ki, “Azərbaycan” qəzeti tariximizin parlaq səhifəsi olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti tarixinin öyrənilməsində zəngin və etibarlı mənbədir.

Mətbuat azadlığından son-isti-fadə edən, populyarlıq və tiraj naminə hadisələri müxtəlif bucaqlardan işıqlandıraraq, ictimai rəyde çaşqınlıq yaranan bəzi mətbuat orqanlarından fərqli olaraq, “Azərbaycan” qəzeti öz sanballı, cəldiliyini, mötəbərliyini hər zaman qorumuş, ucuz sensasiya arxasınca qaçmamış, obyektivlik, vicdanlılıq və peşəkarlıq prinsipinə riayət etmişdir. Qəzetin səhifələrində yer alan bir-birindən maraqlı xəbər və məqalələr yalnız rəsmi və dəqiq məlumatlar əsasında hazırlandığından ictimaiyyəti tərəfindən etibarlı mənbə kimi qəbul olunur.

Müstəqil Azərbaycan Respublikasının onilliklərə bərabər quruculuq və inkişaf salnaməsi qəzetin səhifələrində dolğun və məzmunlu şəkildə əksini tapır. Qəzetin son 20 illik nömrələrini vərəqələyərək ilk növbədə ulu öndər Heydər Əliyevin müstəqil, hüquqi, demokratik dövlət quruculuğu və azad bazar iqtisadiyyatının təmini yolunda həyata keçirdiyi

dövlət siyasətini səhifələrində işıqlandırmaqla kifayətlənmir, eləcə də islahatların real mahiyyəti, milli inkişafa və sosial rifahə müsbət təsirləri ilə bağlı analitik təhlillərə geniş yer verir. Azərbaycanın əldə etdiyi nailiyyətlərə həsr olunmuş çoxsaylı yazılar - şərhlər, publisistik məqalə, aktual məsələlər və reportajlar geniş oxucu auditoriyasının dolğun və təfərrüatlı məlumat almaq imkanlarını təmin edir.

“Azərbaycan” qəzeti iqtisadi, siyasi və sosial münasibətlərə hər zaman yaxından nüfuz etmiş, xüsusilə də iqtisadi həyatın müxtəlif sahələrinə dair aktual yazılar dərc etmişdir. Qəzetdə iqtisadi alimlərin, elm xadimlərinin, sahibkarlıq subyektlərinin nümayəndələrinin sosial-iqtisadi islahatlarla bağlı maraqlı fikir və mülahizələri, təhlilləri ilə yaxından tanış olmaq mümkündür. Həmin yazılarda bu fikir haqlı olaraq vurğulan ki, Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən iqtisadi islahat

rüşlər barədə ən operativ, dolğun və müfəssəl məlumatların əldə olunmasında etibarlı mənbə rolunu oynayır. Qəzetdə dərc olunmuş məqalələrdə xüsusi vurğulan ki, ölkəmizdə azad sahibkarlığın, qeyri-neft sektorunun inkişafı ilə bağlı qəbul edilmiş qərar, qanun, fərman və sərəncamlar ölkə iqtisadiyyatının şaxələndirilməsi, neft gəlirlərindən asılılığın azaldılması baxımından geniş imkanlar açmışdır. Xüsusilə də son 2 ildə qeyri-neft ixracının stimullaşdırılması və ixracda təşviqəmə mexanizmlərinin tətbiqi yönündə həyata keçirilən tədbirlər Azərbaycan istehsalı olan məhsulların “Made in Azerbaijan” brendi altında dünya bazarlarına çıxarılmasına yaxşı imkanlar açmışdır.

Qəzet dövlət başçısının iqtisadiyyatın inkişafı, qüdrətli problemlərin aradan qaldırılması ilə bağlı tövsiyələrinə səhifələrində geniş yer verir, iş adamlarının fəaliyyətinə mane olan bürokratik amilləri cəsarətlə və prinsipial şəkildə işıqlandırmaqdan çəkinmir.

liyyətinin əhəmiyyətini və rolunu düzgün dəyərləndirir. “Azərbaycan” qəzetində iş adamlarının və dövlət məmurlarının iştirakı ilə təşkil edilən diskussiyalar, müzakirələr və “dəyirmi masa”larda iqtisadiyyatımızın inkişafında sahibkarlığın danılmaz rolu xüsusi diqqətə cəhəlir. Eyni zamanda, sahibkarların fikir və təkliflərinin hərtərəfli işıqlandırılması ictimaiyyətin onların fəaliyyəti haqqında hərtərəfli məlumat əldə etməsinə imkan yaradır.

İqtisadi alimlərin, Milli Məclisin iqtisadi siyasət, sahibkarlıq

liyyətinin əhəmiyyətini və rolunu düzgün dəyərləndirir. “Azərbaycan” qəzetində iş adamlarının və dövlət məmurlarının iştirakı ilə təşkil edilən diskussiyalar, müzakirələr və “dəyirmi masa”larda iqtisadiyyatımızın inkişafında sahibkarlığın danılmaz rolu xüsusi diqqətə cəhəlir. Eyni zamanda, sahibkarların fikir və təkliflərinin hərtərəfli işıqlandırılması ictimaiyyətin onların fəaliyyəti haqqında hərtərəfli məlumat əldə etməsinə imkan yaradır.

İqtisadi alimlərin, Milli Məclisin iqtisadi siyasət, sahibkarlıq

və sənaye komitəsinin deputatlarının, müxtəlif dövlət qurumlarının rəhbərlərinin, tanınmış mütəxəssislərin, iş adamlarının məqalə və müsahibələri oxucularda iqtisadi yeniliklərin mahiyyəti və islahatların məzmunu haqqında real təsəvvür formalaşdırır. Ölkə iqtisadiyyatının tarixi inkişaf mərhələlərinin əyani salnaməsinə yaranan qəzet respublikamızın uğur yolunun etibarlı çıxdığı kimi aparılan iqtisadi islahatların mahiyyətinin və səmərəli nəticələrinin ölkə ictimaiyyətinə çatdırılmasında misilsiz xidmətlər göstərir, əzmkar ideoloji-təbliğatçı iş apır.

“Azərbaycan” qəzeti ölkəmizin inkişafında xüsusi xidmətləri olan Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, UNESCO və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın çoxşaxəli fəaliyyətinə də xüsusi diqqət ayılır, Heydər Əliyev Fondunun intellektual, mədəni, mənavi və sosial inkişafına, milli həqiqətlərin dünya arenasına çıxarılmasına xidmət edən səmərəli layihələrindən geniş bəhs edir. Qəzetdə haqlı olaraq vurğulan ki, elm, təhsil, mədəniyyət, səhiyyə və idman sahələrinin inkişafına sanballı töhfələr verən Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti son illər ölkəmizdə iqtisadi və sosial quruculuq proseslərinə də təkan vermişdir. Mehriban xanım Əliyevə dövlət idarəçiliyinin müasirləşdirilməsi və ictimai münasibətlər sisteminin sağlamlaşdırılması prosesində yaxından iş-

tirak edir və ölkə rəhbərinin bu sahədəki siyasətinə əməli dəstək verir. Sosial məsələlərə, əhalinin azməniyyətli hissələrin problemlərinin həllinə xüsusi həssaslıqla yanaşan Mehriban xanım Əliyevə idarəçiliyə keyfiyyətli dəyişiklikləri və müasir yanaşma fəlsəfəsi gətirmişdir. “Azərbaycan” qəzetinin daim diqqət yönəlttdiyi mövzulardan biri də məhz bu yeniliklərdir - çəvik idarəetmə modelinin formalaşdırılmasında innovasiyaların təbliği və təşviq zərurətidir.

Xüsusi vurğulamaq istərdim ki, regional tərəqqiyə xidmət edən islahatlara geniş yer verən “Azərbaycan” qəzeti sakini olduğum və qaldığım doğma Sumqayıt şəhərinin inkişafı ilə bağlı məsələlərə də diqqətlə yanaşır, bu mövzuda silsilə yazılar dərc edir. Son illər respublikamızın mühüm sənaye mərkəzlərindən birinə çevrilmiş Sumqayıt şəhəri həm də dinamik sosial-iqtisadi inkişaf mərhələsinə daxil olmuşdur. Keçmiş sənaye qüdrətini bərpa edən şəhərdə ənənəvi istehsal sahələrinin fəaliyyətini canlandırılması, yeni sənaye müəssisələrinin istifadəyə verilməsi, elm-tutuluq, ixracçılıq, rəqəbatqabiliyyətli istehsalat sahələrinin inkişafıdır. Ümumi iqtisadi inkişafın təmin olunmasında mühüm rol oynayır. Gənc vüsət almış abadlıq-quruculuq işləri, sosial obyektlərin, yaşayış binalarının tikintisi, infrastrukturun bərpası, küçə və yolların, park və xiyabanların təmiri Sumqayıtın inkişafında əhəmdərligi təmin edir. Bütün bunlara diqqət ayıran “Azərbaycan” qəzetində qeyd edilir ki, həyata keçirilən sosial-iqtisadi inkişaf proqramlarının real nəticəsi olaraq Sumqayıt şəhəri bu gün respublika üzrə qeyri-neft sektoru üzrə məhsul istehsalında ilk yerlərdən birini tutur.

Dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin sahibkarlığa yüksək diqqət və qayğısı Sumqayıtda çalışan iş adamlarına yüksək əhvali-ruhiyyə yaradır, onların inkişafyönlü sosial layihələrin icrasında iştirak imkanlarını genişləndirir. Hazırda özəl sektorun payının yüksək olduğu şəhərdə sahibkarlıq subyektləri tərəfindən yeni layihələrin icrası uğurla davam etdirilir.

Bütün bunları obyektiv şəkildə ölkə ictimaiyyətinə çatdıraraq “Azərbaycan” qəzeti sahibkarlar üçün hər zaman açıq tribuna olmuşdur. İqtisadi alim və iş adamı olaraq fəal əməkdaşlığa görə qəzetin xüsusi diplomuna layiq görüldüyünü də qürur hissi ilə qeyd etmək istərdim. İnənirəm ki, “Azərbaycan” qəzeti zəngin ənənələrinə sadıq qalaraq, şərəfli missiyanı bundan sonra da uğurla davam etdirəcək, dövlətçiliyimizin və milli maraqlarımızın müdafiəsində dayanacaqdır.

Qüdrət KƏRİMOV,
*“Azərbaycan” ASC-nin sədri,
iqtisad elmləri doktoru*

Heydər ƏLİYEV: “Azərbaycan” qəzeti yarandığı gündən milli-azadlıq mübarizəsinin ön sırasında addımlamış, xalqımızın çoxillik arzu və istəklərinin ifadəçisinə çevrilmiş, onun mənəvi dəyərlərinin, ictimai-siyasi ideallarının formalaşması işinə önəmli töhfə vermişdir

Əvvəlki 1-ci səh.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 16 may 2017-ci il tarixli sərəncamında bu barədə deyilir: “Yeni qurulan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti öz üzərinə götürdüyü çətin tarixi vəzifəni imkanlarının ən son həddində çalışaraq şərəflə yerinə yetirdi. Azərbaycanın ilk parlamenti və hökuməti, dövlət aparatı təşkil edildi, ölkənin sərhədləri müəyyənləşdirildi, bayrağı, himni və gerbi yaradıldı, ana dili dövlət dili elan edildi, dövlət quruculuğu sahəsində ciddi tədbirlər həyata keçirildi. Ölkənin ərazi bütövlüyü və milli təhlükəsizliyi təmin edildi, qısa müddətdə yüksək döyüş qabiliyyətli hərbi hissələr, milli tələblərə və demokratik prinsiplərə uyğun dövlət orqanları quruldu, maarifin və mədəniyyətin inkişafına xüsusi diqqət yetirildi, Azərbaycanın ilk universiteti təsis olundu, təhsil milliləşdirildi, xalqın sonrakı illərdə mədəni yüksəlişi üçün zəmin hazırlanır, ictimai fikir tarixi baxımından müstəsna əhəmiyyətli işlər görüldü”.

Sərəncamda Xalq Cümhuriyyətinin demokratik prinsiplərə, insan haqlarının qorunmasına yetirdiyi diqqətə də yüksək qiymət verilir: “Mövqudluğunun ilk günlərindən xalq hakimiyyəti və insanların bərabərliyi prinsiplərinə əsaslanan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti bütün ölkə vətəndaşlarına eyni hüquqlar verərək irqi, dini, sinfi bəzərsizliyi ortadan qaldırdı. Cümhuriyyət parlamentinin ilk yarımlıq fəaliyyəti boyunca qəbul etdiyi qanunlar milli dövlətin müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsinə, siyasi və iqtisadi inkişafı, mədəniyyət və maarif sahələrində sürətli irəliləyişə imkan verdi. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti daim sülhsevər siyasət aparaq, bütün dövlətlərə qarşılıqlı əməkdaşlıq əlaqələri yaratmağa və bir-birinin hüquqlarına hörmət prinsipləri əsasında münasibətlər qurmağa cəhd göstərirdi”.

Cənab İlham Əliyev Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyi münasibətilə imzaladığı bu sənəddə bugünkü müstəqil Azərbaycanının əsrin əvvəllərində yaradılan, lakin 23 aydan artıq yaşayaraq bilməyən dövlətin varisi olduğunu da xüsusi qeyd edir: “1991-ci ildə müstəqilliyinin bərpasına nail olarkən müasir Azərbaycan Respublikası özünün qədim dövlətçilik ənənələrinə sadiq qaldığını göstərdi, Xalq Cümhuriyyətinin siyasi və mənəvi varisi olmaqla onun uğurlu bayrağını, gerbinə, himnini qəbul etdi. Xalqımız cümhuriyyətin istiqlalını dünyaya yaydığı 28 may gününü həmin vaxtdan Respublika Günü olaraq təntənə ilə qeyd edir”.

Xalqın ürəyində bəslədiyi ən müqəddəs arzu həyata keçdi. Bununla bağlı “İstiqlal Bayramı”nın 1-ci bəndində deyilir: “Bu gündən etibarən Azərbaycan xalqı hakimiyyət haqqına malik olduğu kimi, Cənub-Şərqi Qafqazıyanı əhatə edən Azərbaycan da tam-hüquqlu müstəqil bir dövlətdir”.

Lakin ulu öndər Heydər Əliyevin dediyi kimi, müstəqil dövləti qurmaq müstəqilliyi elan etməkdən qat-qat çətinidir! Tarix dahi rəhbərin bu fikrinin həqiqiliyini dəfələrlə sübuta yetirib. Azərbaycan adlı müstəqil dövləti quranları qarşıda ciddi çətinliklər və sınaqlar gözləyirdi. Onlar bir çox problemlərin həllinə nail oldular, Azərbaycanı dünya birliyinə tanıtdılar, dövlət quruculuğu sahəsində müəyyən uğurlar qazandılar. Təəssüf ki, qurduqları dövlətin taleyi də öz taleləri kimi uğursuz oldu! Lakin çətinlikləri zəhmət, gördükləri iş itmədi. XX əsrin sonlarında Azərbaycan yenidən dövlət müstəqilliyini elan etdi, ulu öndər Heydər Əliyev isə müasir Azərbaycanın qurucusuna və məmnarı çevrilərək onu yaşatmağı, əbədiyyə çevirməyi bacardı!

Görüləcək işlər nə qədər çox olsa da, onların təbliği, yeni hökumətin fəaliyyətinin işıqlandırılması, qəbul edilən qərarların və qanunların xalqa çatdırıl-

ması da böyük əhəmiyyət kəsb edirdi. Odur ki, yeni qəzetin yaradılmasına da ciddi ehtiyac duyulurdu. Lakin...

Azərbaycan dövlət müstəqilliyini müəyyən səbəblər üzündən Tiflisdə elan etmişdi. Bakıya köçmək isə hələ mümkün deyildi! Yeni hökumətin ora köçməsi üçün ilk növbədə şəhər işğalçılarıdan təmizlənməli idi.

Lakin ordu yox, silah-sursat yox, vəsait yox...

On səkkiz gün qübrətdə qaldıqdan sonra Azərbaycan Milli Şurası Gəncəyə köçdü. Sonra Milli Şura buraxıldı, ali qanunverici və icraedici hakimiyyət Fətəli xan Xoyski kabinetinin əlində cəmləşdi.

“Azərbaycan” qəzetinin ilk nömrəsi də məhz burada - Gəncədə, Yelizavetpol qubernatorunun mətbəəsində çap edildi.

Qeyd edək ki, S.Şaumyanın rəhbərlik etdiyi Bakı Xalq Komissarları Soveti Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətini beləkdə boğmağa çalışırdı. Onlar iyunun 10-da 18 minlik döyüşçü ilə Gəncə istiqamətində yürüşə başladılar. Göyçay ərazisində Nuru paşanın komandanlığı etdiyi Qafqaz İslam Ordusu ilə iki həftə davam edən ağır döyüşlərdə bölgəvik-daşnak ordusu darmadağın edildi! Sonra Bakıya doğru yürüşə başlandı.

Sentyabrın 15-də Qafqaz İslam Ordusu ölkə paytaxtını azad etdi və sentyabrın 17-də Azərbaycan hökuməti Nuru paşanın dəvəti ilə qatarla Gəncədən Bakıya gəldi, paytaxtın qəhrəman əsgərlərimiz tərəfindən azad edilməsi münasibətilə mitinq keçirildi, bu münasibətlə Fətəli xan Xoyski təbrik nitqi söylədi.

Hökumətin Bakıya birdəfəlik gəlişi isə sonra baş tutdu. “Azərbaycan” qəzetinin ilk nömrəsi də (birinci nömrədə qəzetin adının sağ tərəfində “Hələlik həftədə iki dəfə nəşr olunan siyasi, elmi və iqtisadi türk qəzetəsidir” sözləri yazılıb) məhz bu hadisəyə həsr edilmişdi! Bəli, dövlətin ilk rəsmi qəzeti xoş xəbərlə nəşrə başladı və öz sevincini ilk olaraq oxucuları ilə bölüşdü!

Şübhəsiz, ilk nömrənin baş yazısı “Bakının süqutu” adlı məqalə olmuşdur. Məqalədə deyilir: “Bakının süqutu. Dün gecə Azərbaycan Cümhuriyyəti Riyasəti namına Nuri paşa həzrətləri tərəfindən böylə teleqraf kəşidə edilmişdir: “Bismillih-kərim, Bakı şəhəri, 15.9.34 saat 9 əvvəldə qitəatimiz (hissələrimiz) tərəfindən zəbt olundu.

Qafqaz İslam Ordusu komandanı Farik Nuri”.

“Azərbaycan”ın Gəncə dövrü on gün davam etmiş, həmin müddətdə qəzetin dörd nömrəsi işıq üzü görmüşdür. Həm də iki dildə - Azərbaycan və rus dillərində. Sonuncu, 4-cü nömrəsi 25 sentyabrda çıxmış, bundan sonra redaksiya da Bakıya köçmüşdür. Fətəli xan Xoyskinin rəhbərlik etdiyi Nazirlər Şurası “Metropol” mehmanxanasında (indiki AMEA Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyat Muzeyində), “Azərbaycan” qəzetinin redaksiyası isə həmin bina ilə üzəüz, Kolyubakinski (indiki Nigar Rəfiyyəli) küçəsindəki Adamovlara məxsus yaşayış binasında yerləşdi (Təəssüf ki, indiyədək həmin ünvana xatirə lövhəsinin vurulması kimsənin yadına düşməmişdir). “Azərbaycan” bu sayından (5-ci nömrəsindən) özünün “gündəlik siyasi, ictimai, ədəbi, iqtisadi türk qəzetəsi” olduğunu bəyan etdi. Sərlövhnənin altında “rəsmi dövlət qəzetəsi” sözləri yazılmasa da, “Azərbaycan” Xalq Cümhuriyyətimizin ilk dövlət qəzeti idi. Bu qəzet hökumət başçısının təşəbbüsü və dəstəyi ilə yaranmışdı, dövlət tərəfindən maliyyələşirdi və “Dövlət mətbəəsi”ndə gündəlik çap olunurdu. “Azərbaycan” qəzetinin Gəncə nüsxələrində olduğu kimi, Bakıda çıxan nömrələrində də Xalq Cümhuriyyətinin təkamül dialektikası, dövlət strukturlarının fəaliyyəti, qanun və qərarların icrası məsələləri prioritet sayılaraq geniş işıqlandırıldı.

Hökumətlə birlikdə Gəncədən Bakıya köçən “Azərbaycan” əslində öz fəaliyyəti ilə milli mətbuatımız tarixində yeni ciğir, yeni dövr açdı.

Həsən bəy Zərdabi “Əkinçi” qəzeti ilə Azərbaycan milli mətbuatının və jurnalistikasının əsasını qoydu. “Əkinçi” özündəki olmayan bir sıra məsələləri və mövzuları qəzet səhifəsinə çıxardı. Demokratik fikir və ideyaların, elm və maarifin təbliği, dini xurafata qarşı mübarizə yazıların ana xəttini təşkil edirdi. Lakin digər - “Əkinçi”yədək başqa qəzetlərdə olmayan mövzulardan da gəniş bəhs olunub. Kend təsərrüfatına dair bilgilərin təbliğinə, ana dili, poeziya, musiqi və s. məsələlərə müəyyən yer ayrılıb.

“Əkinçi”dən sonra onun yolunu davam etdirən qəzet və jurnallar mövzu dairəsinə daha da genişləndirdi. Xüsusən 1905-1907-ci illər inqilabından sonra yaranan şərait nəticəsində meydana çıxan mətbu orqanlar məişətdən tutmuş siyasətədək, mədəniyyətdən iqtisadiyyataədək ən müxtəlif mövzularda yazmış, müzakirələr açmış, fikir və mövqelər bildirmişlər. “Kaspi”, “İrşad”, “Həyat”, “Təzə həyat”, “Tərəqqi”, “Səda”, “Açıq söz” qəzetləri, pedaqoji və uşaq jurnalları, daha sonralar müxtəlif partiyalara məxsus nəşrlər mövzu palitrasını daha da zənginləşdirdilər. “Molla Nəsrəddin” jurnalının yaranması ilə Azərbaycan da satırıan və felyeton janrının inkişafına yeni nəfəs gəldi. “Molla Nəsrəddin” ədəbi məktəbi, “mollanəsrəddinçilər” adlı yeni qələm əhli söz meydanında mövqə qazandılar. Bütün bunlar dünyada gedən proseslərin nəticəsi, Azərbaycan ziyalılarının və jurnalistlərinin xalqın inkişafı yolunda görükləri işlərin real nəticələri idi.

Bunlardan sonra yaranmasına baxmayaraq, “Azərbaycan” qəzetlər bolluğunda öz yerini tutmağa, milli mətbuatımıza yeni nəfəs və istiqamət verməyə, jurnalistikamızı janr və tematika cəhətdən daha da zənginləşdirməyə nail oldu. Qəzet fərdi maraqlara, partiya mənafeyinə yox, bütövlükdə dövlətə, xalqa xidmət etməyə başladı. “Azərbaycan”ın ilk redaktoru Ceyhun bəy Hacıbəyli bu məqamı nəzərdə tutaraq yazırdı: “Azərbaycan” bir firqanın, bir sinfin və ya bir kastanın orqanı deyildi. “Azərbaycan” milli bir orqan idi və fəal rəsmi hökumət heyətinin rəy və mülahizəsini izah edəcəyinə, öz yolunu sərbəstləsinə cızıb, öz qənaətini bəyan edirdi”.

Bütün bu dəyişikliklərin əsasında o vaxtdək olmayan hadisələrin baş verməsi, qəzetin qarşısında yeni vəzifələrin dayanması, ona yeni tələblər verilməsi dururdu.

Əvvəla, tarixdə ilk dəfə olaraq Azərbaycan xalqı özünə müstəqil dövlət qurmuş, parlament yaratmış və demokratik inkişaf yolunu tutmuşdu.

İkincisi, “Azərbaycan” heç bir fərdə, siyasi partiyağa, qrupa məxsus olmaya, müstəqil dövlətə və onun maraqlarına xidmət edən yeni tipli qəzet idi.

Ən nəhayət, həmin dövrdə ilk dəfə baş verən hadisələr və proseslər qəzetin mövzu və janr cəhətdən dəyişməsinə, yeniləşməsinə tələb edirdi.

“Rəsmi dövlət qəzeti” statusu ilə çıxan hər bir orqanın hər sözü dövlətin sözü sayılır, odur ki, mövqeyi daim təmsil etdiyi dövlətin mövqeyi ilə üst-üstə düşməlidir. Təbii ki, müstəqil dövlət ilk dəfə qurulduğundan “dövlət mövqeli qəzet” anlayışı da yeni idi.

“Azərbaycan”ın qarşısında duran bir nömrəli vəzifə dövlətin gördüyü işləri xalqa çatdırmaq və təbliğ etmək idi. “Azərbaycan” bu vəzifənin öhdəsindən uğurla gəldi.

Azərbaycan Məclisi-Məbusanının fəaliyyətə başlaması da dövr üçün təzə hallar idi. Parlamentin işi, müzakirə olunan məsələlər, fikir çarpışmaları, parlament mədəniyyətinin formalaşması, qəbul edilən hüquqi aktlar və onların mahiyyəti - bütün bunlar da yeni mövzular və məsələlər idi. Bu mövzuların işıqlandırılmasında qəzetin redaktoru Üzeyir bəy Hacıbəylinin xüsusi xidmətləri olmuşdur. “Azərbaycan”da ayrı-ayrı iclasların stenografik hesabatları ilə yanaşı, Üzeyir bəy tərəfindən peşəkarlıqla hazırlanan “parlament hesabatları” da müntəzəm surətdə dərc edilirdi. Bu gün həmin hesabatları oxumaqla Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti parlamentinin fəaliyyəti barədə geniş bilgilərə malik olmaq mümkündür.

1919-cu il, “Azərbaycan” qəzetinin redaksiyası, əməkdaşlar və yazarlar
Soldan sağa. Öndə oturanlar: Piri Mürsəlzadə, Rəhim ağa Vəkilov. Orta cərgədə: Hənəfi Zeynalli, Rübəbə xanım Tağızadə, Şəfiqə xanım Əfəndizadə, Məhəmməd Əmin Rəsulzadə, Səhra xanım Paşazadə, Üzeyir bəy Hacıbəyli, Mustafa ağa Vəkilov. Ayaq üstə duranlar: Əbdül Əbdülməcid, Mirzə Hadi Atlasov, Hacıibrahim Qasimov, Məhəmmədli Sidiq Səfərov, Şəfi bəy Rüstəmbəyli, Seyid Hüseyn Sadiq, Xəlil İbrahim, Qədir Heydərov, Əli Yusifzadə, Məhəmməd Hadi Əbdüselləməzadə

Parlament fəaliyyəti dövründə 200-dən çox qanun qəbul etmişdir. İstər qəbul edilən qanunlar, istərsə də digər hüquqi aktlar təkcə Azərbaycan dövləti üçün deyil, xalqımız üçün də yenilik idi. Odur ki, onların bütün mətninin dərci, mahiyyətinin xalqa çatdırılması və təbliği xüsusi əhəmiyyət daşıyırdı. “Azərbaycan” bu missiyasını da layiqincə yerinə yetirmişdir.

Müstəqil daxili və xarici siyasət yürüdən dövlətin rəsmi qəzeti də bu mövzunu daim diqqət mərkəzində saxlamalı, siyasətin mahiyyətini xalqa çatdırmağı, görülen işləri təbliğ etməyi bacarmalıdır. “Azərbaycan” siyasi mövzu və məsələlərə daim önəm vermiş, Azərbaycan nümayəndə heyətinin Paris sülh konfransı ilə bağlı fəaliyyətini yeterincə işıqlandırmışdır.

Mətbuat tarixini araşdırırlar “Azərbaycan”ın dövrünün ensiklopedik nəşri səviyyəsinə yüksəldiyini söyləyirlər. Ögər bunun səbəblərindən biri dövrə, yeni tipli dövlətin qurulması və onun inkişafı ilə bağlı görülen çoxcəhətli işlərin ilk dəfə qəzetdə işıqlandırılması ilə bağlı idisə, digər səbəb qəzetin redaktor və müəlliflərinin yüksək savadı və dünyagörüşü, müasir düşüncə tərzı və yazı yazmaq bacarığı, peşəkarlığı ilə bağlı idi. Məsələn, Üzeyir bəyin parlamentdən hazırladığı hesabatlar “stenoqrafik” xarakterli deyil. Yəni kim nə deyibsə, onu oxucuya çatdırmaqla kifayətlənməyib. Müzakirə və mübahisələrin “kökünü gedib”, bəhs olunan məsələyə müəyyən aydınlıq gətirib, xeyli maarifçilik işi aparıb. Əslində bu şərtlərdə cümhuriyyət dövrü parlamenti özünün “ikinci həyat”ını yaşayıb.

Qəzetin digər yazarları da geniş dünyagörüşləri, mövzulara dərinlən bələdlikləri, fikirlərini sərbəst, anlaşıqlı və maraqlı formada oxucuya çatdırmaq məharətləri ilə fərqləniblər. Bu mənada “Azərbaycan” qəzeti dil-üslub cəhətdən də həmin dövrdə çıxan bir sıra qəzetlərdən müsbət mənada fərqlənib. Azərbaycan dilinin imkanlarından bu qəzetdə daha bacarıqlı istifadə edilib. Heç də təsadüfi deyil ki, qəzetin əməkdaşları və daimi müəllifləri arasında xeyli sayda yazıçı, şair və dramaturq da olub.

“Azərbaycan”ın həm cümhuriyyət, həm də müasir dövrdəki fəaliyyətinə ən yüksək qiyməti ulu öndər Heydər Əliyev verib. Qəzetin 80 illiyi münasibətilə onun 15 sentyabr 1998-ci ildə redaksiyaya ünvanladığı təbrik məktubunda deyilir: “1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin rəsmi orqanı kimi fəaliyyətə başlamış “Azərbaycan” qəzeti yarandığı gündən milli-azadlıq mübarizəsinin ön sırasında addımlamış, xalqımızın çoxillik arzu və istəklərinin ifadəçisinə çevrilmiş, onun mənəvi dəyərlərini, ictimai-siyasi ideyalarının forma-

laşması işinə önəmli töhfə vermişdir. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqutundan sonra fəaliyyətini dayandıraraq “Azərbaycan” qəzeti xalqımızın 1991-ci ildə yenidən müstəqillik qazanması ilə öz fəaliyyətini bərpa etmiş, azadlıq və suverenlik ideyalarının həyata keçirilməsində fəal surətdə iştirak etmişdir. Ölkəmizin mütləqliq mətbuat ənənələrini layiqətlə davam etdirən “Azərbaycan” qəzeti bu gün demokratiyanın, siyasi pluralizmin, aşkarlıqın təmin edilməsində müstəsna rol oynayır. Onun səhifələrində Azərbaycan həqiqətləri, ölkəmizdə hüquqi dövlət və vətəndaş cəmiyyətinin qurulması, iqtisadi islahatların həyata keçirilməsi, sağlamlıq, məna-vi-psixoloji müdhitin, vətəndaş həmrəyliyi və milli birliyin yaradılması sahəsində aparılan məqsədyönlü işlər və ictimai-siyasi proseslər qərəzsiz işıqlandırılır”.

Həmin məktubda qəzetin fəaliyyəti yüksək qiymətləndirilməklə yanaşı, kollektivin üzünə düşən məsul vəzifələr də aydın və yığcam şəkildə göstərilmişdir: “İnanıram ki, fəaliyyət göstərən bütün dövrlərdə öz yüksək amallarına dönməz sədaqət göstərmiş “Azərbaycan” qəzetinin kollektivi bundan sonra da respublikamızda baş verən həqiqətlərin geniş ictimaiyyətə çatdırılmasında, dünyaya yayılmasında yüksək professionalıq, obyektivlik, prinsipliallıq, əsl dövlətçilik və vətəndaşlıq mövqeyi nümayiş etdirərək xalqımızın mütləqliq mətbuat ənənələrini layiqincə davam etdirə biləcək”.

Jurnalistikada maraqlı bir fikir var: hər bir qəzet öz redaktoru bənzəyir! Bəli, redaktorun dünyagörüşündən, savadından, qəzetçiliyin qayda və prinsiplərinə bələdliyiindən və zövqündən çox şey asılıdır. Əslində qəzet redaktoru qəzetin simasının - həm məzmun, həm də dizayn cəhətdən - müəyyənləşməsinə əsas rol oynayır. Doğrudur, dövlət nəşrlərində ümumi istiqaməti redaktor təyin etmir. Amma həmin istiqamətə xidmət göstərən müxtəlif yazıların hazırlanması, ümumi hədəfə tuşlanan ayrı-ayrı materialların nə vaxt işlə-nərək səhifəyə qoyulması, illüstrativ materialların seçilməsi, sərlövhe, sərlövhealtı, rubrika və podborkaların müəyyənləşməsinə əsas söz sahibidir. Adətən yaradıcı kollektiv redaktoru zövqünə köklənir.

“Azərbaycan”ın birinci dövründə müxtəlif vaxtlarda dörd redaktoru olub. Onların hər biri yüksək savadı, müasir dünyagörüşü, Avropa mədəniyyətinə və elməne dərinlən bələdliyi, cəlalanmış qələmi və fitri istedadı ilə fərqlənib. Rəsmi qəzetdə işləyəndək çoxsaylı qəzetlərlə əməkdaşlıq etmiş, bəzi-lərində çalışmış, imzaları tanınmış və kifayət qədər təcürübə toplamışdılar.

“Azərbaycan”ın redaktorları barədə tərcümeyi-hal xarakterli qısa informasi-yaları diqqətə cəkilir.

Cümhuriyyət dövründə “Azərbaycan” qəzetinin (Azərbaycan və rus dili variantlarının) dörd redaktoru olub. Nömrələr üzrə redaktorlar belə paylaşıb: 6-cı nömrədən “Azərbaycan”ın, 5-ci nömrədən isə rus dilindəki “Azərbaycan”ın redaktorları Ceyhun bəy Hacıbəyli və Şəfi bəy Rüstəmbəyli, 50-ci nömrədə müdir göstərilir, 51-ci nömrədən 1919-cu ilin 16 yanvarında çıx-mış 89-cu nömrəyə qədər müdir və baş mühərrir Ceyhun bəy Hacıbəyli, 89-cu nömrədən 4 iyul 1919-cu il tarixli 216-cı nömrəyə qədər müvəqqəti müdir Üze-yir bəy Hacıbəyli, 4 iyul 216-cı nömrə-dən 1 sentyabr 265-ci nömrəyə qədər müvəqqəti müdir Xəlil İbrahim, 1 sen-tyabr 265-ci nömrədən 31 dekabr 1919-cu il tarixli 358-ci nömrəyə və 1 yanvar-dan 28 aprel 1920-ci il tarixli 85-ci nömrə də daxil olmaqla müdir Üzeyir bəy Hacıbəyli olmuşdur.

ÜZEYİR BƏY HACIBƏYLİDən başqa “Azərbaycan”ın bütün redaktorları-nın həyatı məşəqqətli və faciəli sonluqla başa çatmışdır. Üzeyir bəy Hacıbəy-lini isə musiqi dühası həbs, sürgün və ya güllələnmədən xilas etmişdir! Sovet dövründə ona hücumlar olmuş, müsə-vatçı damğası vurmaqla həbsinə cəhd-lər göstərilmişdir. Bələlərinə cavab da vermişdi: “Danışılar ki, “Azərbaycan” qəzeti guya “Müsavat” partiyasına məxsus firqəvi bir qəzet imiş. Bu fəqə-rə barəsində bunu bəyan etməyi lazım bilirem ki, qəzetimiz partiya qəzeti de-yildir. “Azərbaycan” qəzetinin məsləki vətən istiqlalı yolunda çalışmaqdan ibarətdir”.

Üzeyir bəy öz xoşu ilə heç bir parti-yaya üzv olmamışdır. Lakin 1938-ci il-də Stalinin göstərişi ilə namizədlik sta-jı keçmədən birbaşa Sov.İKP sıralarına qəbul edilmis və öz əcəli ilə dünyasını dəyişmişdir.

CEYHUN BƏY HACIBƏYLİ “Azər-baycan” qəzetinin ilk redaktorlarından biri olub. 1891-ci ildə anadan olan Cey-hun bəy Üzeyir bəyin qardaşı idi. Dün-yagörüşünün formalaşmasında və jurn-alistika sahəsində uğurlarında qar-daşı Üzeyir bəyin böyük rolu və təsiri olmuşdur. 1910-1916-cı illərdə Peter-burq Universitetində oxumuş, sonra isə Fransanın Sorbonna Universitetini bitir-nərək vətənə qayıtmış, “İrşad”, “Tərəq-qi”, “İttihad”, “Bakı”, “Proqres”, “Kaspi” və başqa mətbu orqanlarla əməkdaşlıq edərək yüzlərlə məqalə yazmışdır. Onun “Azərbaycan”a rəhbərliyi dövrün-də qəzetin ətrafına dövrün tanınmış zi-yalıları, ictimai-siyasi xadimləri, millət fədailəri toplaşmışdır.

1919-cu ildə Əlimərdan bəy Topçu-başovun başçılığı ilə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Parisdə Versal sülh konfransına göndərdiyi nümayəndə heyə-tinin tərkibinə Məmmədşən Hacinski, Əhməd bəy Ağayev, Əkbərağa Şeyxül-islamov, Məhəmməd Məhərrəmov və Miryaqub Mirməhəmməd bərabər Cey-hun bəy Hacıbəyli də daxil edilir.

Heydər ƏLİYEV: Azərbaycan xalqı yekdilliklə ayağa qalxaraq öz qanuni Prezidentini, müstəqil dövlətçiliyini müdafiə edəndə, həmin həlledici məqamda “Azərbaycan” qəzeti öz sayıqlığını bir an belə itirmədi

AZƏRBAYCAN

Səfərdə əsas məqsəd Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətini beynəlxalq aləmdə tanıtmaya nail olmaq idi. 1919-cu ilin yanvarından 1920-ci ilin yanvarına qədər fasilələrlə davam edən həmin konfransda Antanta Azərbaycan Cümhuriyyətinin istiqlaliliyətini tanıdı. Bu, Sovet Rusiyasının qəzəbinə səbəb oldu.

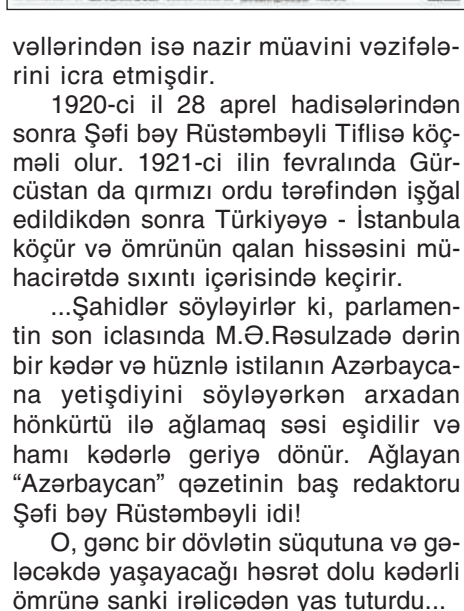
Ceyhun bəy Parisdə olarkən AXC süqut edir. Sovet hökumətinin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründəki fəaliyyətini ona heç zaman bağışlamayacağına yaxşı bilən Ceyhun bəy vətənə qayıtmaya ehtiyat edir. Üzeyir bəyin də qardaşının başlanaraq geriye dönməsi üçün dəfələrlə əlaqədar təşkilatlara müraciəti cavabsız qalır.

Ceyhun bəy Hacıbəyli xaricdə çox çətin durumda yaşayırdı. Üzeyir bəyin ölümünün sonuna qədər göndərdiyi müəyyən məbləğdə pul yardımı olmasaydı, kim bilir, güzəranı necə keçərdi. Hələ bu azmış kimi, öz adını daşıyan oğlu Ceyhunun 1937-ci ildə Paris Hərbi Akademiyasını bitirəndən sonra alınan faşizmə qarşı vuruşmaq üçün cəbhəyə gedərək döyüşdə həlak olması onun vətən həsrətinin üzünə oğul dərdi də gətirir...

Xaricdə Azərbaycan ədəbiyyatını, incəsənətini, tarixini yetərinə təbliğ edən Ceyhun bəy Hacıbəyli 1962-ci ildə Fransada vəfat edərkən Parisin Senklu qəbiristanlığında torpağa tapşırılıb.

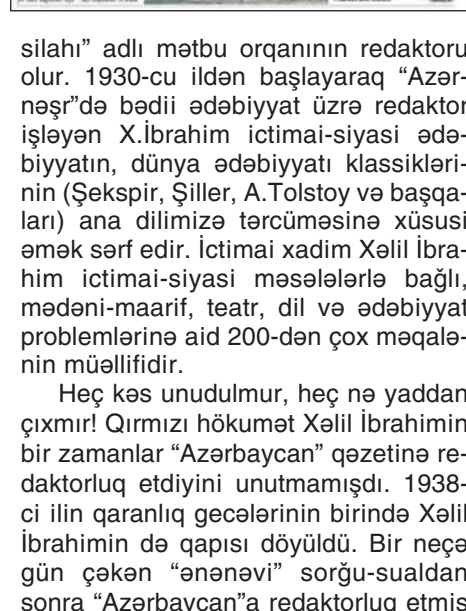
ŞƏFİ BƏY RÜSTƏMBƏYLİ “Azərbaycan”ın rus variantının ilk redaktoru olub. O, eyni zamanda, Azərbaycan parlamentinin deputatı idi. 1893-cü ildə Ağdaş qəzasının Məmmədli kəndində doğulmuş, orta təhsilini Gəncədəki klassik gimnaziyada almışdı. 1911-ci ildə Kiyev Universitetinin Hüquq fakültəsinə daxil olmuş, 1916-cı ildə oranı bitirmişdi. Kiyev həyatı onun ictimai-siyasi xadim kimi yetişməsinə böyük rol oynamışdı. Universitetdə yaradılmış Azərbaycan Həmyerlilər Təşkilatının başçılarından və fəal üzvlərindən olmuşdur. 1917-ci ildə Bakıda keçirilən Azərbaycan müəllimlərinin qurultayında, habelə həmin ilin may ayında Moskvada baş tutan Rusiya müəllimlərinin qurultayında iştirak etmişdi. Şəfi bəy Azərbaycan Milli Şurasının Tiflisdə və Gəncədə yaranmış bölmələrində çalışmış, dövlət qurumlarının yaradılmasında böyük əmək sərf etmişdir. O, “Azərbaycan” qəzetinin baş redaktoru və parlament üzvü olmaqla yanaşı, AXC-nin Daxili İşlər Nazirliyinin dəftərxana müdiri, 1920-ci il martın əvvəllərindən isə nazir müavini vəzifələrini icra etmişdir.

1920-ci il 28 aprel hadisələrindən sonra Şəfi bəy Rüstəmbəyli Tiflisə köçmüşdür. 1921-ci ilin fevralında Gürcüstan da qırmızı ordu tərəfindən işğal edildikdən sonra Türkiyəyə - İstanbula köçür və ömrünün qalan hissəsini mühacirətdə sıxıntı içərisində keçirir.

...Şahidlər söyləyirlər ki, parlamentin son iclasında M.Ə. Rəsulzadə dərin bir kədər və hüznə istilanın Azərbaycanı ucağa ucağa qaldıran arxadan höknürtlü ilə ağlamaq səsi eşidilir və hamı kədərlə geriye döndür. Ağlayan “Azərbaycan” qəzetinin baş redaktoru Şəfi bəy Rüstəmbəyli idi!

O, gənc bir dövlətin süqutuna və gələcəkdə yaşayacağı həsrət dolu kədərli ömrünə sanki irəliləyən yaş tuturdu...

...Şahidlər söyləyirlər ki, parlamentin son iclasında M.Ə. Rəsulzadə dərin bir kədər və hüznə istilanın Azərbaycanı ucağa ucağa qaldıran arxadan höknürtlü ilə ağlamaq səsi eşidilir və hamı kədərlə geriye döndür. Ağlayan “Azərbaycan” qəzetinin baş redaktoru Şəfi bəy Rüstəmbəyli idi!

O, gənc bir dövlətin süqutuna və gələcəkdə yaşayacağı həsrət dolu kədərli ömrünə sanki irəliləyən yaş tuturdu...

1923-cü ildə Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin nəzdində elmi terminologiyaların işlənilib hazırlanması üzrə komissiya yaradılıb. Xəlil İbrahim əvvəlcə bu komissiyanın üzvü, sonra isə məsul katibi olur. Müxtəlif sahələr üzrə terminologiyaların hazırlanmasında fəal iştirak edir və komissiyanın “Dilimizin

olub. Lakin heç bir dövəmdə bu dəyişikliklər, xüsusən müstəqillik arzusunun gerçəkləşdirilməsi asan başa gəlməyib, qansız ötürməyib! Əvvəla, belə bir niyyətə görə Azərbaycan xalqına ciddi “qulaqbarması” verilib, müxtəlif üsullarla cəzalandırılıb. Sonra isə hazır “Qarabağ kartı”ndan istifadə olunub. Alət millət sayılan ermənilər qızışdırılaraq və silahlandırılaraq üstümüzə göndərilib, onlara təkəz hərbi yox, digər sahələrdə də dəstək verilib. Üstəlik Azərbaycan ərazilərindən qoparılan torpaqlar hesabına Cənubi Qafqazda erməni dövləti yaradılıb.

Ötən əsrin sonlarından SSRİ-nin çöküşü zamanı da belə oldu! Yenə tarix təkrarlardı, yenə məlum ssenari işə salındı.

XX əsrin 80-ci illərinin sonlarından SSRİ-yə rəhbərlik edən M.Qorbaçov (Sov.İKP-nin Baş katibi, faktiki dövlət rəhbəri) superdövləti dağılmaqdan xilas etmək üçün müxtəlif vasitələrə əl atdı (Sonralar onun kapitalist dünyası tərəfindən əli alınaraq SSRİ-nin dağıdılmasında istifadə edildi) bəzəndə sözsöhbət yayıldı). Ağıl, bacarıq və intellekt sarıdan lazımı səviyyədə olmadıqdan onun “yenidənqurma” adı ilə başladığı oyun istənilən nəticəyə gətirmədi. Başqalarına görk olsun deyərək bəzi müttəfiq respublikaların cəzalandırılma aktları da lazımi effekti vermədi. Əksinə, SSRİ rəhbərliyinə nifrəti artıraraq mərkəzdənqurma meyillərini daha da gücləndirdi. 1990-cı ildə Bakıya ordu qüvvələri yeridilərək 20 Yanvar qırğınının törədilməsi də bu qəbildən idi.

Günahsız və silahsız insanların öldürülməsi təkəz əli Azərbaycan xalqının qanına batmış M.Qorbaçova deyil, bütövlükdə sovet ordusuna və Sovet İttifaqı Kommunist Partiyasına qarşı nifrətə çevrildi. İnsanlar partiya sıralarını kütləvi şəkildə tərk etməyə, partiya bilətlərini nümayişkarənə şəkildə yandırmağa başladılar. Artıq Sov.İKP-nin siyasi meydanı, ilk növbədə dövlətə rəhbərliyi tərk etməsi, ölkənin beynəlxalq qayda və prinsiplər əsasında idarə edilməsi zərurətə çevrildi. M.Qorbaçov SSRİ-nin birinci və sonuncu prezidenti oldu. Sov.İKP vahid partiya statusunu itirdi, zorla SSRİ-nin tərkibinə qatılmış müttəfiq respublikaların müstəqilliyinə şərait yarandı. Müttəfiq respublikaların parlamentləri daimi işlək quruma çevrildi, prezidentlik idarəetməsinə keçdi

hazırlıq görüldü. Çökən SSRİ-nin “bazası” əsasında müstəqil dövlətlərin yaranacağı şübhə doğurmurdu.

Yenidən Qarabağ problemi ilə üzləşən Azərbaycan bu məsələlərdə daha həssas və fəal idi.

1990-cı ildə yeni parlament seçkiləri keçirildikdən sonra müəyyən dəyişikliklərə rəvac verildi.

Sovet dövründə Azərbaycanın baş qəzeti “Kommunist” sayılırdı. Qəzet Azərbaycan KP MK-nın, Azərbaycan SSR Ali Sovetinin və Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin orqanı idi. Dəyişikliklər ərəfəsində “baş strukturlar”ın hər biri özünə yeni qəzet yaratmağa başladı. “Kommunist” Azərbaycan KP MK-nın orqanı kimi qaldı, Nazirlər Soveti “Respublika” adlı qəzet təsis etdi. Ali Sovet isə ənənəyə əsasən “Azərbaycan” qəzetini açmalı idi. Lakin həmin dövrdə Qarabağa Xalq Yardım Komitəsinin “Azərbaycan” adında yeni qəzeti çıxdı. Mövcud qanunvericiliyə görə, eyni adda iki qəzet buraxıla bilməzdi. Komitəyə məxsus “Azərbaycan” öz adını güzeştə gedərək Ali Sovetə (Milli Məclisə) qaytarmadı. Odur ki, 1991-ci ildən Ali Sovetin orqanı kimi “Həyat” qəzetinin çapına başlandı. Ona həm də “rəsmi qəzet” statusu verildi.

Əslində bu, “Azərbaycan” qəzetinin başqa adla bərpası, ikinci ömrünə başlaması demək idi.

“Həyat” 1992-ci ilin 22 sentyabrında dövlət və parlament qəzeti kimi fəaliyyət göstərdi. Cəmi 440 nömrə çıxdı. Sonra “Azərbaycan” adı qanuni sahibinə qaytarılaraq tarixi ədalət bərpası edildi.

“Azərbaycan” qəzeti yenidən Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründəki missiyasının davamına başladı.

Hər bir qəzetin özü üçün müəyyən etdiyi hədəflər, qarşısına qoyduğu vəzifələr, habelə işıqlandırılmalı olduğu mövzuların və məsələlərin “sanbal yükü” bir sıra parametrlərə təsir göstərir. “Azərbaycan” qəzeti də yaranışından bugünkü qarşısına qoyulan tələblərə cavab verməyə çalışıb və daim buna uyğun yarıdıcı kollektivi formalaşdırıb.

Rəsmi dövlət qəzeti statusu daşdığından “Azərbaycan”da səsləndirilən hər bir fikir, yanaşma, mövqə hökmən dövlətin mövqeyi ilə üst-üstə düşməlidir. “Fikir azadlığı”, “fikir plüralizmi”, “sərbəst düşüncə” və s. kimi demokratik qayda və prinsiplərə hörmətə yanaşsa da, “Azərbaycan” üçün iki və ya çoxmövqəlilik tamamilə yadırdı. Dövlətin qəbul etdiyi qərarlar, dövlət başçısının fərman, sərəncam və tapşırıqları “Azərbaycan”da müzakirə edilmir, yalnız təbliğ olunur, oxucuya çatdırılır!

Yeri gəlmişkən jurnalistikamız üçün “sirr kimi” görünən bir məqama da toxunmaq istərdik. “Azərbaycan” qəzetində faktların təqdimi, şərh, məsələyə yanaşmada xüsusiyyət, habelə materialların tərtibi, hansı səhifədə, hətta səhifənin harasında yerləşdirilməsi, ardıcılıq və dizaynı ilə bağlı çox ciddi qayda və prinsiplər mövcuddur. Bunları bir yerə toplayıb sistemə salsan və “Ümumi qaydalar” formasında tərtib etsən, heç qəzetin bir nümrəsinə belə şübhəli deyil! Lakin həmin qayda və prinsiplər heç bir jurnalistika nəzəriyyəsində yazılmayıb, jurnalistikaya dair heç bir dərsliyə düşməyib.

Deməli, bu qayda və prinsiplər heç bir universitetin jurnalistika fakültəsi və şöbələrində tədris edilmir, öyrənilir. Bunların böyük əksəriyyəti ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilib, “yazılmamış qanun” səviyyəsinə yüksəlib! Ulu öndər həm də biz jurnalistlərin yaxın dostu idi, mətbuatla daim təmas qururdu. Bütün görüşlərində, nitq, məruzə və çıxışlarında daim mətbuat işçilərini nəzərə alırdı. Nitqini elə qururdu ki, görüşdə iştirak edən jurnalist məsələnin mahiyyətini dərhal tutur, hansı faktları necə qabartmağı, məğzini oxucuya çatdırmağı öyrənir və beləliklə, yazı prosesində heç bir çətinlik çəkmirdi.

Ümummilli lider Heydər Əliyev daim redaksiyamıza əlaqə saxlayıb, tövsiyə, məsləhət və iradları ilə bizi öyrədib, peşəkarlığımızın yüksəlməsinə şəxsi töhfəsini verib.

Jurnalist yaradıcılığına bu qayğıni möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevdən də görürük.

“Azərbaycan” qəzetinin özünəməxsus elitar oxucu auditoriyası var. Bizim oxucularımız çox ciddi və tələbkardırlar. Hətta orfoqrafik səhvlərimizi belə bağışlamır, dərhal redaksiyaya zəng edərək bildirirlər. Oxucularımızın əsas hissəsi dövlət memurları, siyasətçilər, hüquqşünaslar, iqtisadçılar, idarəetmənin müxtəlif pillələrində çalışan insanlar, öz sahələrinin biliciləri, mütəxəssislərdir. Necə deyirlər, gözələrindən heç nə yayınmır! Siyasətə yeni maraqlananlar, idmançı gənclər, xaricdə yaşayan soydaşlarımız (internet versiyası əsasında) daimi oxucular sırasındadırlar. Bütün bunlar bizi daim məsuliyyətli, dəqiq və obyektiv olmağa sövq edir. Azərbaycan Jurnalistlərinin Peşə Davranışı Qaydaları elə bil “Azərbaycan” qəzetinin əməkdaşları üçün yazılıb.

Bizə dəqiqliyimizə, doğru yazdığımızı görə inanırıq. Odur ki, dərindən bilmədiyimiz məsələ barədə danışmırıq, yoxlayıb dəqiqliyinə əmin olmadığımız faktı qəzet səhifəsinə çıxarmırıq!

Çox maraqlı bir fakt. 2015-ci ilin Aprel döyüşləri zamanı və sonrakı günlərdə qəzetimizin elektron versiyasına xarici ölkələrdən giriş on min dəfədən çox artmışdı. Qarabağ uğrunda müharibənin alovlanması arxasında olan dünya azərbaycanlıları həqiqi olduğu kimi öyrənmək üçün bizə üz tuturdular.

Heç bir qəzetdə hansı yazının hansı səhifədə və hansı ardıcılıqla verilməsi bizdəki qədr diqqətlə izlənilir və reaksiya doğurmur.

Milli Məclisin orqanı olmağımız da məsuliyyət yükümüzü xeyli artırır. Müstəqillik dövründə parlament tərəfindən minlərlə qanun və qərar qəbul olunmuş, müxtəlif komitələrin qanun yaradıcılığı ilə bağlı sayız-hesabsız iclasları, habelə plenar iclasları keçirilmiş, çoxsaylı qonaqlar təşrif gətirərək fikir mübadiləsi aparmışlar. Bütün bunlar “Azərbaycan” qəzetinin səhifələrində öz əksini tapmış, tarixə çevrilmişdir. Bu iclaslarda və görüşlərdə iştirak edən hər bir jurnalist məsələnin mahiyyətini tutmağa, onu olduğu kimi oxucuya çatdırmağa, təkəz dövlət quruculuğu sahəsində yox, qanunyaradıcılığında da görülən nəhəng işləri vaxtında və düzgün işıqlandırmağa çalışıb.

Heç bir qəzet Milli Məclisin həyatını, bu ali qanunverici orqanda görülən işləri bizim qədr dolğun, geniş və əhatəli işıqlandırmayıb. “Azərbaycan” bu gün də müstəqillik dövrünün ensiklopediyasıdır. Müasir tariximizin ən obyektiv, doğrucu və fədakar salnaməçisidir. Milli Məclisin deputatları ilə ən çox təmas quran, qəzet səhifələrində onlara ən çox yer ayıran da bizik! “Azərbaycan”ın yazıları heç zaman stenoqrafik xarakterli, cansızdır. Daim canlı yazmağa, insanların fikir, hiss və həyəcanlarını, sevinc və qayğılarını olduğu kimi əks etdirməyə çalışırıq.

Jurnalist əməyinə ən yüksək qiyməti və dəyəri ulu öndər Heydər Əliyev verib: “Jurnalist əməyi qeyri-adi əməkdir, olduqca böyük, zəhmətli əməkdir, çox şeylər göstərilməsini, hətta cəsurluq, hüner, fədakarlıq tələb edən əməkdir, öz peşəsinə vurğunluq tələb edən əməkdir”. Doğrudan da düşünməkdən və yazmaqdan beyni qabar olan (əlləri və barmaları yox) insan əməyinə bundan yüksək qiymət vermək mümkün olmazdı!

Jurnalist əməyi həm də ona görə qeyri-adi ki, o, yaxşı yazı yazanda, oxunaqlı və maraqlı nömrə buraxanda oxucusu razı qalsa da, bunu adı hal hesab edir. Kiçik bir səhvi, yanlışlığı isə heç zaman diqqətdən kənarda qalır, irad və danlaq başının üstündən əskik olur...

Heydər ƏLİYEV: “Azərbaycan” qəzeti azadlıq və suverenlik ideyalarının həyata keçirilməsində fəal surətdə iştirak edir, demokratiyanın, siyasi plüralizmin, aşkarlığın təmin edilməsində müstəsna rol oynayır

100 YASLI

Son 15 ildə “Azərbaycan” qəzeti redaksiyası tərəfindən
14 adda 19 cildə (kitablardan beşi ikicildlikdir) kitab nəşr edilmişdir

Əvvəli 4-5-ci səh.

Müstəqilliyin daimi yol yoldaşı olan “Azərbaycan”ın toxunduğu bütün mövzu və məsələlər barədə bir məqalə daxilində söhbət açmaq mümkün deyil! Xüsusən də nəzərə alsaq ki, keçdiyimiz dövr hadisələr baxımından zəngin, qurucu-luq sardan qeyri-adi, inkişaf cəhətinə görə möhtəşəm olub! Odur ki, müstəqillik tariximizdə iz buraxan ayrı-ayrı faktlar, dövlətimizin inkişafına böyük töhfə verən layihələr və xalqımızın yaddaşında daim yaşayacaq hadisələr barədə qısaca xatırlatmalarla kifayətlənirik.

Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi müstəqilliyimizin ilk günlərindən dövlətimizə və xalqımıza böyük problemlər yaşadan, iyirmi mindən çox vətən övladının şəhidliyinə səbəb olan, bir milyondan çox insanı hər şeyindən məhrum edərək doğma yurd-yuvasından didərgin salan, şəhər, kənd, qəsəbələrimizin, tarixi abidə, muzey, mədəniyyət ocaqları və müqəddəs ziyarətgahlarımızın dağıdılmasına, bütövlükdə ölkəmizə 320 milyard ABŞ dolları həcmində zərər vuran və indiyədək həll edə bilmədiyimiz yeganə problemdir.

Qəzet nömrələrində bu problem çoxşəxli formada işıqlandırılıb: ATƏT-in Minsk qrupu çərçivəsində aparılan danışıqlar, dövlət başçıları - ulu öndər Heydər Əliyev və Prezident İlham Əliyevin görüş, danışıq və müzakirələri, beynəlxalq qurum və təşkilatlarda aparılan işlər, şəhidlərə hörmət və ehtiram, şəhid ailələrinə, müharibə əlillərinə və veteranlarına dövlət qayğısı, ordu quruculuğu, qaçqın və məcburi köçkünlərin sosial rifahının yaxşılaşdırılması sahəsində atılan addımlar və s. Azərbaycan xalqının məsələyə marağını nəzərə alaraq bu mövzuya öncül mövqe verilmiş, kifayət qədər yer ayrılmışdır.

Problemin çözümündə və görülən işlərin qəzetdə işıqlandırılmasında həlledici məqam Heydər Əliyevin xalqın arzu və tələbi ilə yenidən ölkə rəhbərliyinə qayıtması və qurtuluş missiyasına başlaması olub.

Azərbaycanı bir dövlət kimi məhv olmadan qurtaran, müstəqilliyimizi əbədliliyə və dönməzliyə çevirən bu qayıdış və dönüş xalqımızın çoxşəxslilik tarixində mühüm əhəmiyyətə malikdir. “Azərbaycan” qəzeti baş verənlərə məhz bu rəkursdan yanaşmış və onu bir neçə mühüm aspektdən işıqlandırmışdır.

Ölkədə sabitliyin bərpası, müharibədə atəşkəsə nail olunması;

Qanunsuz silahlı dəstələrin ləğvi, əhalidəki külli miqdarda silah-sursatın yığılması;

Ümummilli böhranın aradan qaldırılması, iqtisadiyyatın dirçəldilməsi;

Beynəlxalq qurum və təşkilatlarla sıx əməkdaşlığa başlanılması, dünya birliyinə inteqrasiya;

Bazar iqtisadiyyatı münasibətlərinə keçid, özəlləşdirmə proqramlarının hazırlanması və icrası;

Ordu quruculuğu sahəsində atılan uğurlu addımlar və s.

Hər xalq öz tarixində fitri istedadı, parlaq zəkası, qeyri-adi bacarığı, böyük müdrikliyi və uzaqgörənliyi ilə fərqlənən şəxsiyyətlər yetişdirir. Onların sayı çox olmur! Lakin tarixin ele dönmələrində meydana girərək, ele nəhəng işlərə imza atırlar ki, nəticədə yeni dövlət qurulur, dövlətçilik yaranır, xalq inkişafının yeni, daha yüksək mərhələsinə qədəm qoyur! Heydər Əliyev də tarixin neçə yüz ildən bir yaratdığı nadir simalardandır. Məhz onun qorxmazlığı, qətiyyəti, uzaqgörənliyi, fədakarlığı və təşkilatçılıq məharəti sayəsində XX əsrin sonlarında ikinci dəfə dövlət müstəqilliyinə nail olan Azərbaycan əvvəllərdə olduğu kimi, kiçik xanlıqlara parçalanma, müstəqilliyini itirərək bir dövlət kimi dünya xəritəsindən silinə təhlükəsindən qurtuldu, inkişafının daha yüksək və parlaq mərhələsinə qədəm

qoydu. Ulu öndər Heydər Əliyevin ən böyük xidmətlərindən biri sağlığında özünün layiqli siyasi varisini hazırlaması, müstəqil Azərbaycanı möhkəm və etibarlı əllərə tapşıraraq əbədiyyətə qovuşması oldu. Heydər Əliyev siyasi kursunu ləyaqətlə davam etdirən Prezident İlham Əliyev müstəqil Azərbaycanı iqtisadi cəhətdən qüdrətli, demokratik, dünya birliyində özünəməxsus yeri və sözü olan dövlətə çevirməyi bacardı, onun yeni, müasir imicini formalaşdırdı.

“Azərbaycan” qəzeti ulu öndər Heydər Əliyevin əziz xatirəsini daim uca tutur, onun həyatı, fəaliyyəti, nadir şəxsiyyəti barədə daim, sistemli və maraqlı yazılar, məqalələr, xatirələr dərc edir. Ulu öndərin müstəqil Azərbaycanı naminə gördüyü çoxcəhətli və qeyri-adi işlərdən bəhs edən, “Azərbaycanın özü qədər əbədi”, “Heydər Əliyev mənim həyatımda” rubrikaları ilə verilən materiallar böyük oxucu rəğbəti və məhəbbəti qazanmışdır. Müəyyən dövrdən sonra kollektivimiz Prezident Administrasiyasının tövsiyə və dəstəyi ilə həmin materialların bir qismini kitab şəklində çap edərək ulu öndərə bir daha hörmət və ehtiramını göstərdi. Bu kitablarmız ilki 2003-cü ildə nəşr etdirdiyimiz “HEYDƏR ƏLİYEV DÜNYANIN GÖZÜ İLƏ” adlı rəylər və fikirlər, ulu öndərə verilən dəyərlər toplusudur.

Heydər Əliyev yorulmadan yaratmış, qurmuş, bir sıra yeniliklərə imza atmışdır. Onun güclü məntiqi, parlaq nitq qabiliyyəti, insanları inandırmaq və səfərbər etmək məharəti vardı. Lakin nə nəzəriyyə məsələləri ilə məşğul olmuş, nə də memuar yazmışdır. Gördüyü işlərin, həyata keçirdiyi tədbirlərin isə həmişə dərin elmi bünövrəsi və möhkəm nəzəri əsası olmuşdur. Akademik Ramiz Mehdiyevin ümummilli liderimizin coşğun fəaliyyətini dərin və yüksək elmi-nəzəri səviyyədə təhlil edən əsərləri bu sahəyə də gur işıq salmış, ulu öndərin tarixi irsinin öyrənilməsinə və təbliğində müstəsna rol oynamışdır. Bütövlükdə Heydər Əliyevin siyasi irsinin öyrənilməsinə və gələcək nəsillərə çatdırılmasına uzun illər boyu ardıcıl, sistemli və məqsədyönlü işlər görülmüşdür. Bu vacib missiya indi də uğurla davam etdirilir.

“Azərbaycan” qəzetinin layihəsi isə ulu öndərin bir şəxsiyyət kimi böyüklüyünü, mərhəmət və xeyirxahlığını, insanlara arxa durmaq, dayaq olmaq məqamlarını əks etdirir. Məhz Heydər Əliyevin sayəsində minlərlə azərbaycanlı gənc keçmiş SSRİ-nin müxtəlif şəhərlərinin tanınmış ali məktəblərində təhsil alaraq vətənə qayıtmış, yüzlərlə insan vəzifə pilləsi ilə yüksələrək xalqına xidmət göstərmişdir. Saysız-hesabsız əmək qəhrəmanları Heydər Əliyevin sayəsində tanınmış, dövlət mükafatları almış, ev-əşik, xoş güzəran sahibi olmuş, övladlarına təhsil verərək ailə sahibi olmuşlar. Ulu öndər neçə-neçə xəstə insanın müalicə olunaraq yenidən həyata qayıtmasına yaxından kömək göstərmiş, hətta qocalaraq ehtiyac içində olanlara yüksək Prezident təqaüdü verərək güzəranını yaxşılaşdırmışdır. Heydər Əliyev həm də maraqlı müşahib, zarafatlı insan idi. O, adamlarla ünsiyyət qurmağı, onlara unudulmaz, xoş anlar bəxş etməyi də bacarırdı.

Vaxtilə Heydər Əliyevlə birgə oxumuş, işləmiş, onunla ünsiyyət quraraq köməyini görmüş bir çox insanların xatirələri “Heydər Əliyev mənim həyatımda” rubrikası ilə “Azərbaycan” qəzetinin səhifələrində işıq üzü gördükdən sonra eyni adlı kitabə çevrildi.

2005-ci ildə birinci nəşrindən sonra redaksiyaya ulu öndərə məhəbbətlə dolu o qədər yazı daxil oldu ki, 2013-cü ildə kitabı yenidən - bu dəfə iki cildə nəşr etdirdik.

“HEYDƏR ƏLİYEV MƏNİM HƏYATIMDA” kitabının unikallığı ondadır ki, müəlliflər əsasən sadə insanlardır və söhbətləri səmimi, ulu öndərin şəxsiyyətinin özəmətinə həyatı misallarla izah olunaraq Heydər Əliyevin sinif yoldaşları Firuzə Rzaeva, Zərqələm Əliyeva, Dövlət Məmmədova görüşdü, xatirələrini qələmə aldı.

“Heydər Əliyev dünyanın gözü ilə”
Bakı - 2003

“Azərbaycan”-90
Bakı - 2008

“Vəkil məsləhətləri toplusu”
Bakı - 2012

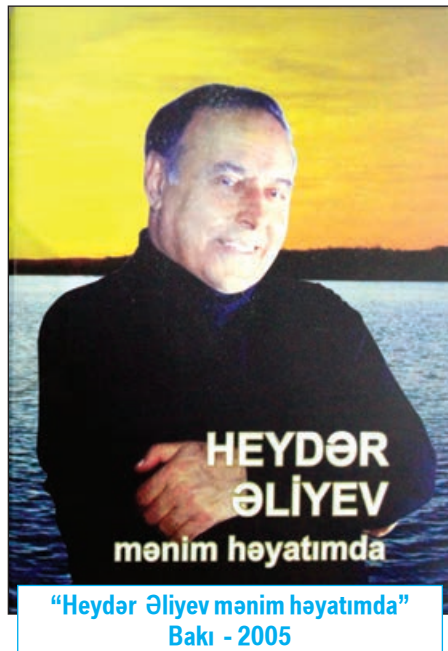
Daha belə kitab yazmaq mümkün deyil! Çünki xatirə sahiblərinin çoxu dünyasını dəyişmişdir. Təəssüf ki, bu nadir kitabı inkişadək lazımı diqqət göstərilməmişdir... Xarici dillərə tərcümə edilməmiş, dünyaya yayılmamış, Azərbaycana gələrək beynəlxalq tədbirlərdə iştirak edən cənəbilərə hədiyyə verilmişdir.

Axi dünya görkəmli şəxsiyyətlər haqqında olan kitabları sevir və oxuyur...

Həm ulu öndər Heydər Əliyevin, həm də Prezident İlham Əliyevin respublikaya rəhbərliyi dövründə bir sıra məsələlərdən ilk dəfə yazmalı olmuşuq. Nədənə ilk dəfə yazmaq həm biz jurnalistlər üçün məsuliyyətli, çətin və şəərəflidir, həm də tale qismətidir. Bir neçə il öncə ölkəmizdə iki milyard ton neftin çıxarılması qeyd edildi. Bir milyard ton neft isə sovet dövründə çıxarılmışdı. Amma heç zaman həmin neftdən Azərbaycan xalqı və dövləti bəhrələnməmişdi. Çünki ondan qazanılan vəsait “ümumittifaq fondu”na - mərkəzə göndərilirdi. Respublikaya isə neftin korladığı, əkinə yaramayan torpaq sahələri qalırdı...

Tariximizdə ilk dəfə olaraq Azərbaycan xalqı öz sərvətinə sahib çıxdı. Bu

“Heydər Əliyev mənim həyatımda”
Bakı - 2005

“İctimai və humanitar elmlər zaman kontekstində”
Bakı - 2010

“Azərbaycanlıların soyqırımı: tarixin qanlı salnaməsi” (ikicildlik)
Bakı - 2012

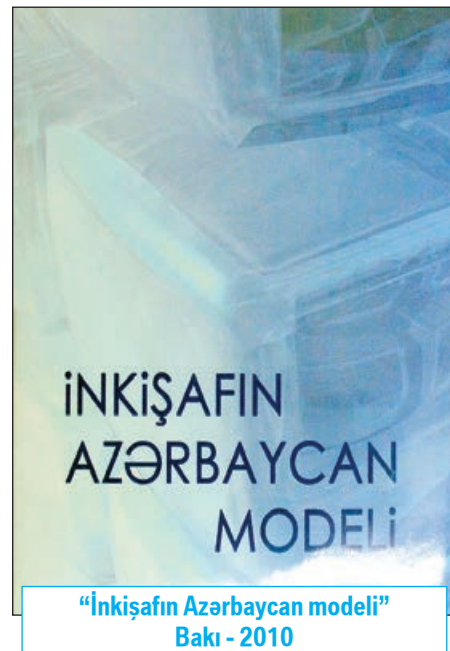

“İlham Əliyev bizi Cəvş Mərcanlıya qaytardı”
Bakı - 2017

ilki və sevinci bizə ulu öndər Heydər Əliyev yaşatdı! 20 sentyabr 1994-cü ildə “Əsrin müqaviləsi”ni imzalamaqla! Bəli, ilk dəfə Azərbaycan öz neftini qeyri-ənənəvi marşrutla - Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac boru kəməri ilə dünyaya bazarına çıxardı! Amma bunun baş tutmaması üçün nə qədər maneələr yaradıldı, məkrli planlar quruldu. Hətta terror aktları belə törədildi. O dövrdə

“Vətəndaş cəmiyyətinə yol açan ideyalar”
Bakı - 2006

“İnkişafın Azərbaycan modeli”
Bakı - 2010

“Azərbaycanda Olimpiya Hərəkəti: daim yüksəlişdə” (ikicildlik)
Bakı - 2013

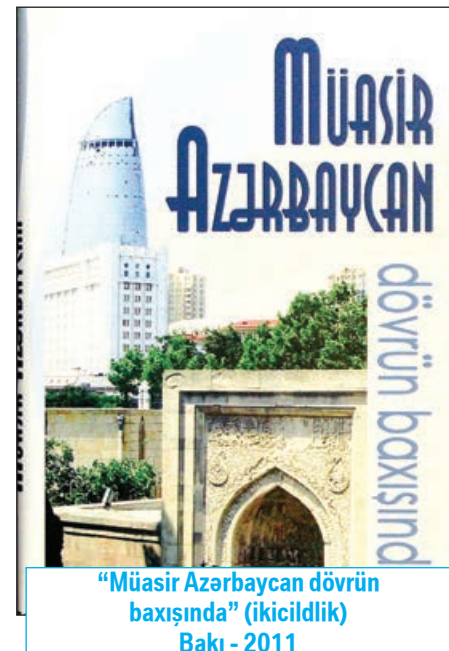
“Xocalı şahidləri danışır”
Bakı - 2018

neft danışıqlarının fəal iştirakçılarından biri cənab İlham Əliyev idi. Müəyyən mərhələdə danışıqların baş tutmaması təhlükəyə də yaranmışdı. Lakin İlham Əliyevin diplomatik məharəti, möhkəm iradəsi, qətiyyətli mövqeyi hər şeyə üstün gəldi.

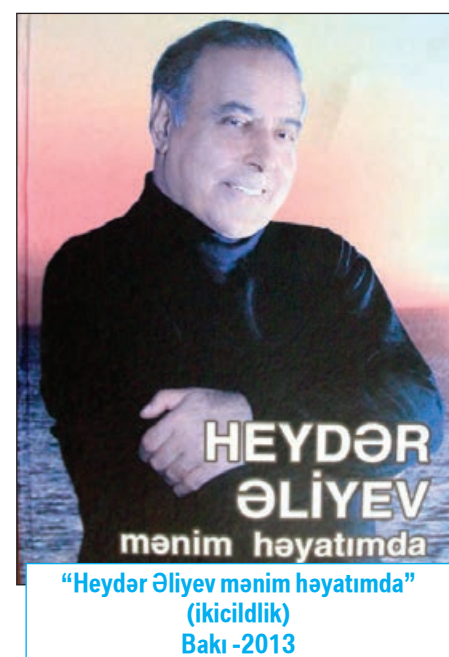
Bakı-Tbilisi-Ərzurum təbii qaz kəmərinin, habelə Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinin çəkilişində də oxşar

“Yeni siyasət: inkişafa doğru” (ikicildlik)
Bakı - 2008

“Müasir Azərbaycan dövrün baxışında” (ikicildlik)
Bakı - 2011

“Heydər Əliyev mənim həyatımda” (ikicildlik)
Bakı - 2013

ssenarilər işə salındı. Azərbaycanın dövlət başçıları bütün maneələrə üstün gəlməyi, xalqın və dövlətin maraqlarını qorumağı bacardılar. Çoxsaylı görüşlər keçirildi, danışıqlar aparıldı, maliyyə mənbələri tapıldı, inşaat işləri uğurla gəldi... Ən nəhayət, müstəqil Azərbaycanın müəllifi, icraçısı olduğu transmilli layihələr həyata vəsiqə qazandırdı. Azərbaycan Avropanın təbii qaz təchizatçısına, logistika mərkəzinə çevrildi. Dənizə birbaşa çıxışı olmayan ölkə Şərq-Qərb, Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizlərinin yaradıcısıdır, onların qovşağında yerləşir!

Bütün bunlar barədə “Azərbaycan” döndə-döndə, fəxrli, fərəhlə yazdı! Bu layihələrin xalqımıza və dövlətimizə gətirdiyi faydalardan konkret faktlar və misallar əsasında söhbət açdı. Bu gün də yazır və sevinir!

Təəssüf ki, xoşagəlməz “ilk”lərdən də yazmalı olmuşuq! 4 oktyabr 1994 və 13-18 mart 1995-ci illərin dövlət çevrilişi cəhdləri də bir sınaq oldu! Dövlətə və dövlətçiliyə sədaqət sınağı, iqtidarla xalqın birliyi sınağı! Bütün bu həlledici anlarda “Azərbaycan” qəzeti daim dövlətin yanında oldu, müstəqilliyi sevdini və müdafiə etdiyini sübuta yetirdi.

Heydər ƏLİYEV: “Azərbaycan” qəzeti respublikamızda baş verən həqiqətlərin geniş ictimaiyyətə çatdırılmasında, dünyaya yayılmasında yüksək professionalıq, obyektivlik, prinsipiallıq, əsl dövlətçilik və vətəndaşlıq mövqeyi nümayiş etdirir

“AZƏRBAYCAN”

Sabitliyin və əmin-amanlığın qədri-ni bilməyə çağırırdı. Bu gün də eyni mövqedədir.

Cənab İlham Əliyev prezidentlik dövründə Azərbaycanı düşünlü, sürətli və davamlı inkişaf yoluna çıxarmışdı. Ümumdaxili məhsul istehsalındakı artım tempinə görə ölkəmiz dünyanı heyretə salıb. 15 il ərzində ölkə iqtisadiyyatı 3 dəfə artıb, işsizlik və yoxsulluq 49 faizdən 5 faizə enib, ölkənin valyuta ehtiyatları 44 milyard dolları keçib. 4 su anbarı, 30 elektrik stansiyası tikilib, 15 min kilometrə qədər avtomobil yolu çəkilib, 443 körpü salınıb, ölkə yenidən tikilib-qurularaq abadlaşdırılıb. Bütövlükdə dünya tərəfindən qəbul edilərək maraqla öyrənilən İnkişafın Azərbaycan Modeli yaranıb.

Hazırda əsaslı islahatlar aparılaraq bu model təkmilləşdirilir, qeyri-neft sektorunun inkişafında yeni uğurlar qazanılır.

Qürur doğuracaq bu inkişafdan dönə-dönə, şövq ilə yazan “Azərbaycan” bu modelin cəhət və xüsusiyyətlərindən bəhs edən yeni bir kitab da hazırlayaraq oxucuların ixtiyarına verib. 2010-cu ildə çapdan çıxan “İNKİŞAFIN AZƏRBAYCAN MODELİ” təkcə iqtisadçıların yox, geniş oxucu kütləsinin də rəğbətini qazandı.

Qaçqın və məcburi köçkün mövzusunun qəzetdə işıqlandırılmasının özünəməxsus cəhətləri var. Bu gün Avropanın “qaçqın” adından imtina edərək onları “migrant” adlandırması məsələnin mahiyyətini heç də dəyişmir. Bu qəbil insanlar cəmiyyətin ən həssas təbəqəsini, həm də daim diqqət və qayğı tələb edən qrupunu təşkil edir. Qəflətən, qısa müddətdə hər şeyini itirən, ömrü boyu yaratdığından və yığdığından məhrum olan insanların əsəbi də daim gərilir. Onların arasında ailələr, şəhid ailələri, ailə başçısını itirmiş insanlar daha çoxdur. Bütün bunlar jurnalistlərdən də həssaslıq, mövzuya bəlliliklə yanaşma tələb edir. Artıq Azərbaycan mətbuatı qaçqın və məcburi köçkün mövzusunun işıqlandırılmasında püxtələşib. 1988-ci ildə Ermənistanı yaşayan soydaşlarımız zorla dədə-baba torpaqlarından qovularkən Azərbaycan sovet mətbuatında onların öz adları ilə adlandırılmasına, “qaçqın” deyilməsinə icazə verilmirdi. “Daimi yaşayış yerini müvəqqəti tərk etmiş in-

sanlar” - əcaib terminindən istifadə olunurdu. Bütün bunlar məsələnin mahiyyətinin gizlədilməsinə xidmət edirdi. Faktiki isə ortada yüz minlərlə qaçqın ordusu vardı. Hətta sonradan məcburi köçkünlər də onlara əlavə olunduğundan sayları milyonı keçdi.

Bu qədr sayda köməyə ehtiyacı olan insan toplusu dövlət üçün də, iqtisadiyyat üçün də çox ağır yüküdür. Onları yedirtmək, yerləşdirmək, sosial problemlərini yoluna qoymaq, işlə təmin etmək - həm də qısa zamanda - o qədər də asan deyil!

Yalnız ulu öndər Heydər Əliyev yənidən ölkə rəhbərliyinə qayıtdıqdan sonra dövlət bu sahədə planlı, ardıcıl, sistemli iş aparmağa başladı. Beynəlxalq təşkilatlara müraciət olundu, ulu öndər şəxsi nüfuzundan istifadə edərək yardım üçün dost dövlətlərlə əlaqə yaratdı. Ölkə ərazisinin bir neçə yerindən qaçqın düşərgələri salındı. “Qadın şəhərcikləri” adlandırılan bu yeni yaşayış məskənlərində heç bir kommunal şərait olmasa da, insanların daldalanması, onlara sistemli yardım göstərilməsi, uşaqların təhsillərini davam etdirməsi, düzgün uçuşun qurulması üçün irəliyə doğru addım idi.

Ulu öndər daim qaçqın və məcburi köçkünlərin yanında idi, onların problem və qayğılarını öyrənir, həlli üçün mümkün olan köməyi göstərirdi. Sonralar bu çətin və gərgin missiyanı cənab İlham Əliyev öz üzərinə götürdü. Qaçqın və məcburi köçkünlərin ən yaxın dostuna, hamisinə çevrildi. İlk dəfə olaraq Dövlət Neft Fondundan vəsait ayrılaraq onlar üçün müasir, hər cür

şəraiti olan qaçqın şəhərcikləri və yaşayış komplekslərinin salınmasına başlandı. Artıq yüzdən çox bu tipli yeni yaşayış məskəni salınıb. Cənab İlham Əliyev prezidentliyinin ilk ilində tezliklə ölkədə bir dəne də olsun qadın şəhərciyinin qalmayacağını bəyan etdi. Dövlət başçısı öz vədinə vaxtından da tez əməl etdi.

“Azərbaycan” qəzeti üçün də doğru sayılan bu mövzu bir neçə aspektdən işıqlandırılır:

Prezident İlham Əliyevin Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı gördüyü işlər, görüş və danışıqlar;

Beynəlxalq qurum və təşkilatlarda Qarabağ probleminin müzakirəsi, qəbul edilən qərarlar;

ATƏT-in Minsk qrupunun fəaliyyəti; Qaçqın və məcburi köçkünlərlə bağlı dövlət proqramlarının icrası;

Dövlət başçısının qaçqın və məcburi köçkünlərlə görüşü, bu mövzudakı nitq və çıxışlarının təbliği;

Yeni qaçqın şəhərciklərinin və yaşayış komplekslərinin istifadəyə verilməsi və s.

Azərbaycanlıların soyqırımı da ölkənin bir nömrəli probleminə daxil olan mövzulardandır. Ulu öndər Heydər Əliyevin “Azərbaycanlıların soyqırımı haqqında” 26 mart 1998-ci ildə verdiyi fərman sonra bu məsələ daim qəzetin diqqət mərkəzində dayanıb. Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın “Xocalıya ədalət!” kampaniyasına başlaması və onunla

əlaqədar olaraq dünya ölkələrində görülmə işlər, əldə olunan müsbət nəticələr mövzusunun işıqlandırılmasına yeni impuls verdi.

Görülen işlərin təbliği, bu fəaliyyətlə məşğul olan insanlara ideoloji cəhətdən kömək göstərilməsi, onların dəqiq faktlarla təmin olunması üçün redaksiya tərəfindən 2012-ci ildə iki cildən ibarət “AZƏRBAYCANLI LARIN SOYQIRIMI: TARİXİN QANLI SALNAMƏSİ” və “XOCALI ŞAHİDLƏRİ DANIŞIR” adlı (2018-ci il) iki kitab da buraxılıb.

Hazırda demokratik və sülhsevər Azərbaycanın dünyaya təqdiminin formalarından biri də imdandır. Cənab İlham Əliyevin müdrik və çoxcəhətli fəaliyyəti nəticəsində imdan həm də ölkəmizin müasir imicinin ştrixlərindən birinə çevrilib. Halbuki müstəqilliyin ilk illərində imdan tamamilə unudulmuş, imdan qurğuları və zalları dağıdılaraq sıradan çıxmış, respublika stadionu və velotrek isə “tolkuçka”ya çevrilmişdi.

Ulu öndər Heydər Əliyev ölkə rəhbərliyinə qayıtdıqdan sonra bu sahədə də ciddi dönüş yarandı.

Cənab İlham Əliyevin 1997-ci ildə Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti seçilməsi isə Azərbaycan imdanına yeni həyat verdi, onun güclü yüksəlişinin əsası oldu. İlham Əliyev imdan sahəsindəki səmərəli fəaliyyəti ilə özünün yüksək təşkilatçılıq bacarığını, xarizmasını ortaya qoydu. Gördüyü işlər, cəmlərə göstərdiyi qayğı və diqqət ilə onların əsl dostu, hamisi olduğuna sübuta yetirdi. Azərbaycan idmançıları və Azərbaycan bayrağı altında çıxış edən digər idmançılar bu münasibətin nəticəsi olaraq qısa müddətdə görünməmiş uğurlara imza atdılar.

Deyənləri qısa şəkildə rəqəmlərin dili ilə ifadə edək:

Son 6 olimpiya oyunlarında imdançıların heçvəsi iştirak edərək müxtəlif növlər üzrə 44 medal qazanıblar. Bunlardan 7-si qızıl, 12-si gümüş, 25-i isə bürünc medalıdır. Azərbaycan atletləri Pekin, London, Rio-de-Janeyroda keçirilən yarışlarda daha yüksək zirvələrə fəth etdilər. Nüfuzlu beynəlxalq yarışlarda Azərbaycanın iştirakının və qazandığı nəticələrin ilbəil yaxşılaşması bu sahənin düzgün istiqamətdə inkişafına dəlilətdir. İlham Əliyevin rəhbərliyi dövründə imdan kütləvi xarakter almış, gənclərin sevimli məşğuliyyətinə çevrilmişdir. İndiyədək ölkə üzrə 43 olimpiya imdan kompleksi tikilmişdir.

Son illər Bakıda ən yüksək beynəlxalq standartlara cavab verən 18 müasir idman arenasını inşa olunmuşdur. Artıq Azərbaycan olimpiya, dünya, Avropa yarışlarının keçirildiyi ən əlverişli məkana çevrilmişdir. Fərəhli haldır ki, ilk Avropa Oyunlarının təşkili və keçirilməsi məhz Azərbaycana etibar edilmişdir. Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi və təşkilatçılığı ilə baş tutan I Avropa Oyunlarını yüksək standartlar əsasında keçirən Azərbaycan ona öz möhürünü vurmağa nail olmuşdur.

Üstəlik, Avropanın 50 ölkəsindən 6 mindən çox idmançının iştirak etdiyi bu yarışlarda 21-i qızıl, 15-i gümüş, 20-si bürünc olmaqla 56 medala sahib olduq. Bu həm də Azərbaycan idmanının Avropadakı yerindən və mövqeyindən xəbər verir. Bu sınaqdan sonra Azərbaycan dünyanın nüfuzlu idman yarışlarının keçirildiyi mərkəzə çevrildi. Artıq ələ bir il yoxdur ki, ölkə paytaxtında bir neçə beynəlxalq yarış baş tutmuşdur. I Avropa Oyunlarından sonra Azərbaycan IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının təşkilatçılığını da öz üzərinə götürdü. Yəne ən yüksək göstəriciyə nail oldu: 75-i qızıl, 50-si gümüş, 37-si bürünc olmaqla, bütövlükdə, 162 medal qazanaraq birinci yerə sahib çıxdı. Artıq daldad 3 ildir ki, yarım milyarddan çox tamaşaçısı olan “Formula-1” qran-pri yarışmaları da Azərbaycanda keçirilir.

Prezident İlham Əliyev idmana təkcə sağlamıq mənbəyi, gənclərin ədəv vaxtının səmərəli təşkili və pis vərdislərdən uzaqlaşdırılması vasitəsi kimi baxmır. İmdan dövlət siyasətinin bir hissəsi sayılır. Bu mənada “Azərbaycan” qəzeti də imdanın təbliğinə və keçirilən yarışların maraqlı formada işıqlandırılmasına xüsusi diqqət yetirir və geniş yer ayırır. 2013-cü ildə redaksiyamız Milli Olimpiya Komitəsinin yaranmasının 20-ci, Azərbaycanda Olimpiya Hərəkatının İlham Əliyev dövrünün başlanmasının 15-ci ildönümünü münasibətlə “AZƏRBAYCANDA OLİMPIYA HƏRƏKATI: DAIM YÜKSƏLİSDƏ” adlı ikicildlik kitab nəşr etdirdi.

Ulu öndər Heydər Əliyevin böyük müdriklik və uzaqgörənliklə söylədiyi “Azərbaycan dünyaya Günəş kimi doğacaqdır” sözləri öz yerini tutmuşdur. İqtisadi sahədə qazandığı nailiyyətlərə görə Azərbaycan MDB məkanının liderləri sırasındadır. Dünyanın ən nüfuzlu beynəlxalq qurumları tərtib etdikləri reyting cədvəllərində ölkəmizi ön-cül mövqelərdə yerləşdirir. Bütün bunlar müstəqilliyin qısa dövründə qazanılan qələbələrdir.

Azərbaycan dünyaya həm də nadir mədəniyyət nümunələri, mənəvi dəyərləri ilə çıxır. Qədim muğallarmız, aşiq sənəti, tar ifaçılığı, Novruz bayramı UNESCO-nun Qeyri-maddi, Mədəni İrs Siyahısına daxil edilmişdir. Sülhün, sivilizasiyalararası dialoqun tərəfdarı kimi çıxış edən ölkəmiz hər il dünyanı düşündürən və narahat edən məsələlərə bağlı humanitar forumların keçirilməsinin təşəbbüsçüsü və təşkilatçısı olur. Artıq Azərbaycan beynəlxalq humanitar tədbirlərin keçirildiyi mərkəz kimi də məşhurlaşmışdır.

Azərbaycanın multikulturalizm sahəsindəki nailiyyətləri bütün dünyada nümunə kimi öyrənilir, tədris edilir, sabitlik və əmin-amanlıq amili kimi bəşəriyyətə öz töhfəsini verir.

Sülhün, əməkdaşlığın və dinc yanaşmağın carçısı olsaq da, ordunun qüdrətlənməsi daim diqqət mərkəzində saxlanılır. Ermənistan kreativ danışıqlardan boyun qaçıır, torpaqlarımızı işğalda saxlamağı davam etdirir. Ali Baş Komandan İlham Əliyev isə qətiyyətli mövqeyində ısrarlı olduğunu daim bəyan edir: “Azərbaycan bir qarış torpağını da heç kimə güzəştə getməyəcək,

Dövlət müstəqilliyinin atributu, yadigarı, həmyaşıdı və tərənnümçüsü olan “Azərbaycan”ın 100 yaşı tamam olur. Bu münasibətlə qəzetimizin bütün oxucularını, Azərbaycan xalqını ürəkdən təbrik edir, səhifələrimizdən daim xoş xəbərlər, xalqımızın və dövlətimizin yeni nailiyyətləri barədə bol-bol materiallar oxumalarını arzu edirik!

Bəxtiyar SADIQOV,
“Azərbaycan” qəzetinin baş redaktoru,
Milli Məclisin deputatı

öz ərazisində ikinci erməni dövlətinin yaranmasına yol verməyəcəkdir!” Bu mövqə hərbi sahədə də təsdiqini tapır. 2016-cı ilin aprel ayında düşməni təcridatına əks-həmlə ilə cavab verən ordu muz, Lələtəpə yüksəkliyi də daxil olmaqla, min hektar torpağı işğaldan azad etdi, bir o qədər ərazini də nəzarət altına aldı. Cənab İlham Əliyevin göstərişi əsasında Cəfər Mərcanlı kəndi qısa müddətdə yenidən bərpa edildi, abadlaşdırıldı, yeni yol çəkildi, sakinləri geri qaytarılaraq təsərrüfat işləri ilə məşğul olmağa başladılar. Bu il isə Naxçıvan Əlahiddə Qoşun Birləşmələrinin qəfləti və uğurlu əməliyyatı nəticəsində bir çox strateji yüksəkliklər, habelə Günnüt kəndi, bütövlükdə isə on bir min hektar ərazi geri qaytarıldı. Bütün dünya sülhpərvər Azərbaycanın hərbi qüdrətinin şahidi oldu! Bu mövzuda qürur və iltifarla yazan “Azərbaycan” Dövlətqaçqınkomla birlikdə “İLHAM ƏLİYEV BİZİ COCUQ MƏRCANLIYA QAYTARDI” adlı yeni kitabını nəşr etdirdi.

Bütövlükdə son 15 ildə “Azərbaycan” qəzeti redaksiyası tərəfindən 14 adda 19 cildə (kitablardan beşi ikicildlik) kitab buraxılmışdır. Onların siyahısını təqdim edirik:

1. “Heydər Əliyev dünyanın gözü ilə”. Bakı - 2003
2. “Heydər Əliyev mənim həyatımda”. Bakı - 2005
3. “Vətəndaş cəmiyyətinə yol açan ideyalar”. Bakı - 2006
4. “Yeni siyasət: inkişaf doğru” (ikicildlik). Bakı - 2008
5. “Azərbaycan”-90. Bakı - 2008
6. “İctimai və humanitar elmlər zaman kontekstində”. Bakı - 2010
7. “İnkişafın Azərbaycan modeli”. Bakı - 2010
8. “Müasir Azərbaycan dövrün baxışında” (ikicildlik). Bakı - 2011
9. “Vəkil məsləhətləri toplusu”. Bakı - 2012
10. “Azərbaycanlıların soyqırımı: tarixin qanlı salnaməsi” (ikicildlik). Bakı - 2012
11. “Azərbaycanda Olimpiya Hərəkatı: daim yüksəlişdə” (ikicildlik). Bakı - 2013
12. “Heydər Əliyev mənim həyatımda” (ikicildlik). Bakı - 2013
13. “İlham Əliyev bizi Cocuq Mərcanlıya qaytardı”. Bakı - 2017
14. “Xocalı şahidləri danışır”. Bakı - 2018

Hazırda həftə içi hər gün Azərbaycan dilində nəşr edilərək bütün ölkə ərazisində yayılan “Azərbaycan” qəzeti multimedia texnologiyalarının inkişafı sahəsində əldə olunmuş ən son nailiyyətlərdən səmərəli şəkildə faydalanır. Qəzetin redaksiyası tam kompüterləşdirilərək elektron sistmə keçmiş, redaksiyanın global informasiya şəbəkəsinə - internetə çıxışı, nüsxələrin rəngli çapı təmin edilmişdir. Beləliklə, “Azərbaycan” qəzetinin geniş oxucu auditoriyası bütün dünyanı əhatə edir, qəzetin ölkəmizin beş regionunda müxbiri çalışır. Yaradıcı heyət əsas etibarilə ali jurnalist təhsilli peşəkarlardan ibarətdir. Ölkəmizdə ilk dəfə “Azərbaycan” qəzeti redaksiyası nəzdində “Heydər Əliyev və Azərbaycan mətbuatı” muzeyi yaradılmışdır. Qəzet 1 avqust 2001-ci ildən tam latin qrafikalı Azərbaycan əlifbasına və çoxşəxslili nömrlərə keçib. 9 oktyabr 2008-ci ildən rəngli çapı təmin edilib.

“AZƏRBAYCAN” – 100 İstiqlalımızın yadigarı, həmyaşıdı və tərənnümçüsü

“Azərbaycan” qəzeti çağdaş mətbuatımızda özünəməxsus mövqeyə, böyük nüfuza malikdir

“Azərbaycan” qəzetinin baş redaktoru, Milli Məclisin deputatı cənab Bəxtiyar Sadiqova

Hörmətli Bəxtiyar müəllim! Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaşadı və yadigarı, milli mətbuatımızın inkişafında özünəməxsus yerə olan “Azərbaycan” qəzetinin 100 illik yubileyi münasibətilə Sizi və rəhbərlik etdiyiniz kollektivi səmimi-qəlbən təbrik edirəm.

1918-ci il sentyabrın 15-də mətbuat tariximizdə ilk rəsmi dövlət qəzeti kimi nəşrə başlayan “Azərbaycan” milli dövlətçilik məfkurəsinin möhkəmləndirilməsində, xalqımızın azadlıq ideallarının, mədəniyyətinin, irsinin yaşadılması və təbliğində müstəsna rol oynamışdır. Bu qəzetin işıq üzünə girməsi tariximizin şanlı hadisəsi - Bakının bolşevik-daşnak işğalından azad edilməsi, müstəqil Azərbaycanın öz paytaxtına qovuşması ilə bir günə təsadüf etmişdi. Bu, cümhuriyyət tariximizin, eyni zamanda mətbu fikir salınmamızın yeni bir səhifəsinin açılması idi. “Azərbaycan” qəzeti fəaliyyəti dövründə Xalq Cümhuriyyətinin ən mötəbər söz tribunası olmaqla yanaşı, 1875-ci ildə “Ökinci” ilə başlayan və XIX əsrin sonu - XX əsrin əvvəlində digər nəşrlərimizin davam etdirdiyi milli oyanış, özünüdərin və istiqbalıyyət yolunun avanqardı olaraq bu salınmadə dərin iz qoymuşdur.

Dahi Üzeyir Hacıbəylinin və qələmədaşlarının son dərəcə mürəkkəb ictimai-siyasi şəraitdə gərgin, yorulmaz fəaliyyəti sayəsində nəşr olunan qəzet ilk respublikamızın varolma mübarizəsində öz missiyanı sonadək, layiqincə yerinə yetirmişdir. Cümhuriyyət tarixinin öyrənilməsində 1918-1920-ci illərdə bu qəzetdə dərc olunmuş materialların müstəsna əhəmiyyəti var. Cümhuriyyətin süqutundan sonra

Əbülfəs QARAYEV,
mədəniyyət naziri

“Azərbaycan” qəzeti də eyni aqibəti yaşamış, sovetləşmədən sonrakı siyasi-ideoloji realitətlər onu mətbu fikir tariximizdən silməyə çalışmışdır. Bu gün biz həmin tarixi xatirləmələrlə bərabər, “Azərbaycan” qəzetinin taleyini mühacirət, nisgillilik, repressiya yazılmış redaktör - Ceyhun bəy Hacıbəyli, Şəfi bəy Rüstəmbəyli, Xəlil İbrahim, eləcə də qəzetin o dövrdəki yazarlarının xatirəsini minnətdarlıqla yad edirik.

XX əsrin sonunda ölkəmiz yenidən istiqlaliyyət yoluna qədəm qoymuşduqdan sonra “Azərbaycan” qəzeti də fəaliyyətini bərpa edərək milli mətbuat ənənələrini uğurla davam etdirmiş, müstəqilliyimizə öz töhfələrini vermişdir. Bu gün əminliklə deyə bilərik ki, ulu öndər Heydər Əliyevin əsasını qoymuşduq, Prezident İlham Əliyevin uğurlu davam etdirdiyi dövlətçilik kursu, davamlı və dinamik inkişaf strategiyası “Azərbaycan” qəzetinin səhifələrində yüksək peşəkarlıqla işlənmişdir.

Hörmətli Bəxtiyar müəllim! Rəhbərlik etdiyiniz qəzetin ölkəmizin ictimai-siyasi, sosial və mədəni həyatındakı proseslərə hər zaman fəal jurnalistika və vətəndaşlıq mövqeyindən yanaşması xüsusi təqdirəlayiqdir. “Azərbaycan” qəzeti dövrün taleyüklü məsələləri ilə bağlı dövlətçilik mənafehlərinə, milli-mənəvi dəyərlərə xüsusi diqqət ilə seçilir və bütün bunların sayəsində çağdaş mətbuatımızda özünəməxsus mövqeyə, böyük nüfuzla malikdir. Qəzet həmçinin mədəniyyətimizin inkişafı və təbliğini daim diqqətdə saxlayır. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun rəhbəri, mədəniyyətimizin himayədarı Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü və dəstəyi ilə ölkəmizdə və xaricdə reallaşan mədəniyyət layihələri qəzetdə geniş əks olunur. O cümlədən, Azərbaycanda uğurla keçirilən beynəlxalq festivalları, digər irimiqyaslı mədəni tədbirlərin qəzetdə dolğun şəkildə işıqlandırılması məmnunluq doğurur. Bu fəaliyyətinizdə rəhbərlik etdiyiniz kollektive yeni-yeni uğurlar arzulayıram.

“Azərbaycan”ın 100 illik yubileyi münasibətilə Sizi və qəzetin bütün kollektivini bir daha təbrik edir, hər kəsə möhkəm cansağlığı, işdə və həyatda daim xoş günlər diləyirəm.

“Azərbaycan” bütün dövrlərin ən populyar və oxunaqlı qəzetidir

Vüqar GÜLMƏMMƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Hesablama Palatasının sədri

ni, sosial təminat, bank və pensiya məsələlərindən tutmuş, bütün məqalələrdə yazan “Azərbaycan” qəzeti ölkənin ən kütləvi qəzetidir. Görünüşü və dizaynı dəyişsə də, işə məsuliyyəti, sərişəsi, yüksək jurnalist mədəniyyəti və etikası dəyişməz qalan qəzetin əməkdaşlarının respublikanın həyatında baş verən mühüm hadisələrə canıyananlıqla, vətən qarşısında borcuna peşəkarlıqla xidməti “Azərbaycan”ı fərqləndirən əsas meyardır.

Qəzet öz inkişafı boyu nəsil-nəsil peşəkar jurnalistlər yetişdirmiş, mühüm və dəqiq məlumat mənbəyi olmaqla yanaşı, həm də ölkədə obyektiv informasiya mühitinin yaranmasına töhfə vermişdir. “Azərbaycan” qəzetində, rəsmi dövlət qəzetində belə yazılıb - bu cümlə, hər hansı problemin həlli üçün müxtəlif instansiyalara müraciət edən vətəndaşların ən əsas argumentidir.

Bütün bir əsr boyu bütün dövrlərin ən populyar və oxunaqlı qəzetinə olan “Azərbaycan” qəzetində ölkədə görülen işlər və qarşıda duran vəzifələr barədə ciddi analitik, həm də publisistik yazılar, məqalə, reportaj, müsahibə və xəbərlər ölkə vətəndaşlarına düzgün məlumat çatdırmaqla yerlərdə ictimai rəyin formalaşmasında aktiv rol oynayır, ölkəmizi dəyişməyə, inkişaf etməyə, daha da gözəlləşdirməyə kömək edir.

Hörmətli Bəxtiyar müəllim! Sizi və “Azərbaycan” qəzetinin bütün əməkdaşlarını bu əlamətdar gün münasibətilə bir daha ürəkdən təbrik edir, uzun ömür, möhkəm cansağlığı, gələcək fəaliyyətinizdə yeni-yeni uğurlar arzulayıram.

Əsas böyük maarifpərvər ziyalıımız, söz adamımız Həsən bəy Zərdabi tərəfindən qoyulan Azərbaycan mətbuatı ötən 143 ildə böyük yol keçib. Bu yol heç də hamar, rəvan olmayıb, keşmə-keşli, ağırlıq-aclı, əzablı, lakin şərəfli və qürurlu bir yol olub. Heç şübhəsiz ki, Azərbaycan mətbuatından danışarkən 1918-ci ildə təsis edilən “Azərbaycan” qəzetinin adını çəkməmək, xatırlatmamaq mümkün deyil. 143 yaşlı Azərbaycan mətbuatının artıq 100 yaşına çatmış bu qəzeti, bu övladı hər zaman öz şərəfli və layiqətlili, öyünüləcək, fəxr ediləcək keçmiş, tarixi, ənənəsi ilə seçilib, fərqlənib, imzalar içində imzası olub...

“Azərbaycan” qəzeti düz 100 il öncə - 1918-ci ildə, ilk müstəqil cümhuriyyətimizin, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin (AXC) dövründə yaradılıb, araya-ərsəyə getirilib. O vaxt cümhuriyyət qurucularımız 1918-ci ilin 3 iyul tarixində hökumətin xəbərləri adı altında öz rəsmi orqanlarının çapı haqqında qərar qəbul etdilər. “Azərbaycan” qəzetinin ilk nömrəsi 15 sentyabr 1918-ci ildə - Qafqaz İslam Ordusunun Bakını erməni-bolşevik işğalından, zülmündən azad etdiyi gün Gəncədə işıq üzünə çıxdı. İlk redaktorlarından biri isə dahi Üzeyir bəy Hacıbəyli oldu. Qəzet 1919-cu il dekabrın 28-nə qədər Üzeyir bəyin qardaşı, böyük ziyalıımız Ceyhun Hacıbəylinin imzası ilə çıxdı. O dövrdə nəşrin ərsəyə gəlməsində Ceyhun Hacıbəylinin əməyi və xidmətləri də şəksizdir.

Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, “Azərbaycan” qəzeti ondan əvvəl təxminən yarım əsrə yaxın bir müddət ərzində milli ziyalıların ölkənin adını daşıyan mətbuat orqanı yaratmaq, qəzetçi

strategiyası haqqında dolğun materiallar verib və bu gün də verməkdədir. Əsas ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan neft strategiyası, onun olduğu kimi cəmiyyətə, oxuculara çatdırılması bu qəzetin fəaliyyətində ən önəmli yerlərdən birini tutur. Təzyiqlərə, açıq-gizli təhdidlərə, çevriliş cəhdlərinə baxmayaraq, məhz Heydər Əliyevin sarsılmaz qətiyyəti və iradəsi sayəsində reallaşan, yeni 1994-cü ilin sentyabr ayının 20-də dünyanın bir çox nüfuzlu neft şirkətləri ilə “Gülüstan” sarayında imzalanan “Əsrin müqaviləsi” və ondan bugünlümüzdə qədr davam edən uğurlu neft strategiyası, Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum, Bakı-Tbilisi-Qars, TAP, TANAP və sairə kimi tarixi, möhtəşəm, cəhənmul layihələr, onların reallaşdırılmasının işıqlandırılması bu qəzetin fəaliyyətinin əsas xətlərindən birinə çevrilib. Təsədüfi deyil ki, mütəmadi şəkildə geoloqlarımız, mühəndislərimiz, neft mütəxəssislərimiz, alimlərimiz bu qəzetdə silsilə yazılarla,

yerinə yetirməyə çalışmışam. “Azərbaycan” qəzetində ölkəmizi, insanlarımızı narahat edən məsələlərə bağlı fikirlərimi bildirmişəm, geniş müsahibələr və yazılarla çıxış etmişəm. 1993-cü ilin avqust ayında isə “Azərbaycan” qəzetində “Ziyalı sözü” adlı məqaləm çıxdı: “Mən bir daha təkrar edərim - Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyinə, bütövlüyünə qarşı yönəldilən hər addıma, hərəkətə vaxtında qiymət verilməlidir. Kimliyindən, mənsubiyyətindən, millətindən asılı olmayaraq, bu işi törəndirən xalq, vətən qarşısında cavab verməlidir. Kimliyindən, mənsubiyyətindən, millətindən asılı olmayaraq, bu işi törəndirən xalq, vətən qarşısında cavab verməlidir.”

Bu baxımdan Heydər Əliyevin xalqa müraciəti, Lənkəran bölgəsində camaatın ayağa qalxması, vətənin bu dar günündə hamımızın Azərbaycanın bütövlüyünün qorunması namini birliymiz böyük bir qüvvə olub, bizi istəməyənlərə amansız zərbədir.

Azərbaycan xalqının haqq işi qalib gələcəkdir”. Xalq Cəbhəsinin hakimiyyəti dövründə, 1993-cü ilin sentyabrında prezident seçkiləri ətrafında işıq üzünə çıxan “İqtisadiyyatı belə idarə etməzlər” adlı müsahibədə isə həmin iqtidardan naşı, sərişsiz fəaliyyəti açıq şəkildə tənqid olunub, çıxış yolları göstərilib. Eyni zamanda, məlum illər hadisələr və ümumiyyətlə liderin hakimiyyətə qayıdışından sonra daha böyük ruhla və əzmlə ziyalılarımız öz vətəndaşlıq mövqelərini sərgiləməyə başlamışlar. Heç şübhəsiz

mək olar ki, Qarabağ münaqişəsi, müharibə iştirakçıları, şəhid və əlillərimiz, onların ailələri, böyük zəfər və qələbə tariximiz olan Aprel döyüşləri, Günnüt zəfəri ilə bağlı yazılar, məqalələr getməkdədir. Həmçinin Azərbaycan Ordusunun əhvali-ruhiyyəsinin, döyüş ruhunun artırılması, yüksəldilməsi ilə əlaqədar materiallara vaxtaşırı bu qəzetdə geniş yer ayrılmaqdadır. Bununla yanaşı, Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həll olunması istiqamətində Azərbaycan dövlətinin, ölkə rəhbərliyinin atdığı addımlar, sülhpərvərlik missiyamız çox əhatəli və əsaslandırılmış şəkildə diqqətə çatdırılmaqdadır. Xüsusilə də təcavüzkar dövlətin işğalçılıq siyasəti və onun ifşası qəzetin fəaliyyətinin əsas prioritetlərindəndir. Çox sevindirici haldır ki, ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərindən fərqli olaraq, bu gün Azərbaycan diplomatiyası

qəzetini həmişə Azərbaycan parlamentinin, ölkənin ictimai-siyasi həyatında əvəzsiz rola malik olan qanunverici orqan Milli Məclisin orqanıdır... Bu yaxınlarda 100 yaşını təntənəli şəkildə qeyd etməyə hazırlaşan Azərbaycan parlamentinin fəaliyyətində işıqlandırılmasında, ölkəmizin, xalqımızın, dövlətimizin həyatı ilə bağlı qəbul edilən bir-birindən vacib və əhəmiyyətli qanunların, qərarların cəmiyyətə olduğu kimi, müfəssəl və hərtərəfli şəkildə çatdırılmasında da “Azərbaycan”ın missiyanı, xidmətləri əvəzsizdir. İkinci bir mətbu orqan tapmaq olmaz ki, “Azərbaycan” qəzeti kimi bu məsələlərə geniş yer ayırsın və oxucularını, izləyicilərini belə maarifləndirsin... Çox əlamətdar haldır ki, qanunların insanlarımızla, sadə vətəndaşlarımızla anlaşılıqlı, daha sadə dildə çatdırılmasında millət vəkillərimizin, deputat həmkarlarımızın da yazıları, çıxışları, təhlilləri bu qəzetin səhifələrində geniş yer almırmışdır. Millət vəkillərimizdən Eldar İbrahimovun, Hadi Rəcəbinin, Hüseynbəli Mirələmli, Nizami Cəfərovun, Tahir Rzaeyevin, Əliyev Quliyevin, Bəxtiyar Əliyevin, Gövhər Baxşəliyevanın və digərlərinin maraqlı, sanballı yazıları bu qəzetdə daim işıqlandırılmaqdadır... Azərbaycan oxucuları, tam əminəm ki, həmin yazılardan onlara lazım olan bütün məqalələri, bütün suallara cavab ala bilərlər.

“Azərbaycan” qəzetini, eyni zamanda, Azərbaycan iqtisadiyyatının, ölkənin regionlarının inkişafı prosesinin işıqlandırılmasında əvəzsiz rol oynayır. Azərbaycan iqtisadiyyatında hansı yeniliklər baş verirsə, dərhal qəzetdə öz əksini tapır. Azərbaycan regionlarında hansı inkişaf baş verir, yaşanır, “Azərbaycan” həmdən əvvəl ilk olaraq onu işıqlandırır, dövlətin, dövlət rəhbərliyinin bu istiqamətdəki əməli addımlarına öz mövqeyi ilə töhfəsini verməyə çalışır və buna da nail olur. 90-cı illərin əvvəllərində böyük tənəzzül dövrü yaşayan Azərbaycan iqtisadiyyatı, Azərbaycan sənayesi, aqar sektoru Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlişi ilə yenidən dirçəlməyə başladı. 2003-cü ildə ondan estafəti qəbul edib daha əvvələn ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin 15 illik hakimiyyəti dövründə isə bu sahələrdə, demək olar ki, ikinci nəfəs yaşandı, intibah, dirçəliş mərhələsinə qədəm qoyuldu. Azərbaycan iqtisadiyyatının, Azərbaycan regionlarının siması dəyiş-qəza, bundan sonra Gəncə şəhərində baş vermiş olaylar, ölkəmizdə yenidən xaos yaratmaq cəhdləri hələ uzun illər yaddaşlardan silinməyəcək... Bunlar hər bir kəsdən, xüsusən də Azərbaycanlı sadiq ürəkli bağlı olan şəxslərdən əsl vətəndaşlıq mövqeyi nümayiş etdirməyi tələb edən məsələlər idi... Çox güdhünlər olsun ki, Azərbaycan vətəndaşları, xalqımız yəni dövlətinin, dövlətçiliyinin, onun üçün daim çalışan, mübarizə aparan dövlət rəhbərinin, ölkə Prezidentinin yanında oldu, tənqidlərə, pozuculuq əməllərinə uyandı. Ölkə Prezidentinin ətrafında sıx birlişməklə Azərbaycanı yenidən xaos sürükləmək istəyənlərin layiqli cavabını verdi. “Azərbaycan” qəzeti bu məsələdə yəni dövlətinin yanında durdu, ön cərgədə yer aldı, özünü ifadəedici materialları, tutarlı yazı və məqalələri ilə Azərbaycanı “banan respublikası”na çevirmək istəyən antiəzərbaycançı qüvvələrin qarşısına siper oldu...

“Azərbaycan” qəzeti 30 ildən bu yana davam edən və ikili standartlar üzündən hələ də ədalətli həllini gözləyən Ermənistan-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin, Azərbaycan, Qarabağ və soyqırımı faciələrini də bağlı heqiqətlərin yayılmasında, işıqlandırılmasında da böyük xidmətlərə malikdir. Qəzetin hər bir sayında, de-

miyyətli rol oynamışdır. Qəzetin hər sayında bu məsələlərə həsr olunmuş xeyli sayda yazılar, böyük zəfər və qələbə tariximiz olan Aprel döyüşləri, Günnüt zəfəri ilə bağlı yazılar, məqalələr getməkdədir. Həmçinin Azərbaycan Ordusunun əhvali-ruhiyyəsinin, döyüş ruhunun artırılması, yüksəldilməsi ilə əlaqədar materiallara vaxtaşırı bu qəzetdə geniş yer ayrılmaqdadır. Bununla yanaşı, Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həll olunması istiqamətində Azərbaycan dövlətinin, ölkə rəhbərliyinin atdığı addımlar, sülhpərvərlik missiyamız çox əhatəli və əsaslandırılmış şəkildə diqqətə çatdırılmaqdadır. Xüsusilə də təcavüzkar dövlətin işğalçılıq siyasəti və onun ifşası qəzetin fəaliyyətinin əsas prioritetlərindəndir. Çox sevindirici haldır ki, ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərindən fərqli olaraq, bu gün Azərbaycan diplomatiyası

qəzetini həmişə Azərbaycan parlamentinin, ölkənin ictimai-siyasi həyatında əvəzsiz rola malik olan qanunverici orqan Milli Məclisin orqanıdır... Bu yaxınlarda 100 yaşını təntənəli şəkildə qeyd etməyə hazırlaşan Azərbaycan parlamentinin fəaliyyətində işıqlandırılmasında, ölkəmizin, xalqımızın, dövlətimizin həyatı ilə bağlı qəbul edilən bir-birindən vacib və əhəmiyyətli qanunların, qərarların cəmiyyətə olduğu kimi, müfəssəl və hərtərəfli şəkildə çatdırılmasında da “Azərbaycan”ın missiyanı, xidmətləri əvəzsizdir. İkinci bir mətbu orqan tapmaq olmaz ki, “Azərbaycan” qəzeti kimi bu məsələlərə geniş yer ayırsın və oxucularını, izləyicilərini belə maarifləndirsin... Çox əlamətdar haldır ki, qanunların insanlarımızla, sadə vətəndaşlarımızla anlaşılıqlı, daha sadə dildə çatdırılmasında millət vəkillərimizin, deputat həmkarlarımızın da yazıları, çıxışları, təhlilləri bu qəzetin səhifələrində geniş yer almırmışdır. Millət vəkillərimizdən Eldar İbrahimovun, Hadi Rəcəbinin, Hüseynbəli Mirələmli, Nizami Cəfərovun, Tahir Rzaeyevin, Əliyev Quliyevin, Bəxtiyar Əliyevin, Gövhər Baxşəliyevanın və digərlərinin maraqlı, sanballı yazıları bu qəzetdə daim işıqlandırılmaqdadır... Azərbaycan oxucuları, tam əminəm ki, həmin yazılardan onlara lazım olan bütün məqalələri, bütün suallara cavab ala bilərlər.

“Azərbaycan” qəzetində çox dəyərli, nüfuzlu jurnalistlər komandası çalışır. Onların arasında da ölkənin ictimai-siyasi, mədəni həyatı ilə əlaqədar çoxsaylı yazıları ilə oxucuların böyük rəğbətini qazannmış İradə Əliyevanın, İxtiyar Hüseynlinin, Flora Sadiqovanın, Rüstəm Kamalın, həmçinin “Dönüş”, “Bizim çörək təkməz”, “Banklar göz yaşlarını niyə inanmır?” kimi məqalələrin müəllifi olan Rəqif Məmmədovun adını çəkmək olar.

Təbii ki, qəzetin bu qədər peşəkar səviyyədə özünü tanıtməsində, böyük nüfuz və hörmət qazanmasında xüsusi olaraq baş redaktor - Milli Məclisin deputatı, həmkarımız Bəxtiyar Sadiqovanın rolu, əməyi, xidməti müstəsnaıdır. Məhz onun redaktorluq etdiyi bu illər ərzində “Azərbaycan” qəzeti öz adını, simasını qoruyub, tarixi ənənəsinə uyğun şəkildə fəaliyyətini davam etdirir...

Odur ki, Bəxtiyar müəllim başda olmaqla, “Azərbaycan” qəzetinin bütün kollektivini, yadradı heyətini, bu qəzetin əsasını qoymuş böyük fikir adamlarının hamısını növbəti doğum günləri, 100 illik yubileyləri münasibətilə ürəkdən təbrik edir, dünyasını dəyişənlərə rəhmət diləyir, qalanlara can sağlığı, fəaliyyətlərində, işlərində, yaradıcılıqlarında növbəti nailiyyətlər arzulayıram. Qoy qələm tutan əlləriniz var, qələminiz daim iti və səssiz, yubileyiniz, şərəf tariximiz mübarək olsun!

Azərbaycanımız var olduqca

“Azərbaycan”ımız da yaşayacaqdır!

Ziyad SƏMƏDZADƏ,
Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri, akademik

"AZƏRBAYCAN" – 100 İstiqlalımızın yadigarı, həmyaşıdı və tərənnümçüsü

"Azərbaycan" əsl jurnalistika məktəbinə çevirilib

Məhahir PƏNAHOV,
Azərbaycan Respublikası
Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri

"Azərbaycan" qəzeti bütün fəaliyyəti boyunca xalqımızın şərəfli istiqlal yolunun, müstəqil dövlətimizin qarşıya qoyduğu ali məqsədlərin və demokratik prinsiplərin qarşısına və canlı salınmasına çevirilib.

Cümhuriyyətin süqutu ilə ölkə həyatının bütün sahələri kimi, milli mətbuatımıza da ağır zərbə vurularaq ən sərt şəkildə senzuralaşdırılıb, cəmiyyətdəki problemləri işıqlandırmaq qadağan olunub və müstəqil mediasız tamamilə sıradan çıxaraq təhlükəsi ilə üz-üzə qoyulub. Sonradan ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən media üzərindəki bütün dövlət tənzimləmə mexanizmləri ləğv edilib, senzura aradan qaldırılıb və beləliklə, milli mətbuatımızın inkişafı üçün geniş imkanlar yarandı.

Prezident İlham Əliyevin sərəncamları ilə kütləvi informasiya vasitələrinin inkişafına dövlət dəstəyi konsepsiyasının qəbul edilməsi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun yaradılması, media qurumlarına birdeferlik maliyyə yardımı göstərilməsi, qəzetlərin nəşriyatlara olan borclarının ləğv edilməsi, jurnalistlərin sosial problemlərinin həll edilməsi, eləcə də mənzil-məişət şəraitlərinin yaxşılaşdırılması üçün yüzlərlə media nümayəndəsi dövlət hesabına mənzillər verilməsi və s. ölkəmizdə azad medianın inkişafı üçün atılan addımların bariz göstəriciləridir.

Hazırda milli mətbuatımız dinamik inkişaf edərək müasir informasiya cəmiyyəti quruculuğunda, milli və dövlətçilik maraqlarının, milli-mənəvi dəyərlərin qorunmasında və

geniş təbliğində əhəmiyyətli rol oynayır. Milli mətbuatımızın bayraqdarı olan "Azərbaycan" qəzeti də Sizin və redaksiyanın təcürbəli kollektivinin peşəkarlığı nəticəsində ölkəmizdəki hərtərəfli söz və fikir azadlığı, siyasi plüralizm mühitində sərbəst şəkildə fəaliyyət göstərən çoxsaylı mətbu orqanlar arasında özünəməxsus dəstəxtti, aydın və prinsipial mövqeyi, ölkədə və beynəlxalq aləmdə cərəyan edən hadisələrə dəqiq, obyektiv və operativ yanaşması ilə cəmiyyətdə yüksək nüfuz və statusa malik əsl jurnalistika məktəbinə çevirilib.

Məmnuniyyətlə vurğulamaq istərdim ki, Mərkəzi Seçki Komissiyasının sıx əməkdaşlığı etdiyi "Azərbaycan" qəzeti ölkəmizdə seçkilərin yüksək səviyyədə təşkil olunması və keçirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş səlahiyyətlərinin öhdəsindən də layiqətlə və peşəkarlıqla gələrek seçkilərin azad, ədalətli və şəffaf keçirilməsində mühüm rol oynayır və vətəndaşlarımızın birbaşa Konstitusiyaya ilə təsbit olunan seçki hüquqlarının təmin olunmasına əhəmiyyətli töhfə verir.

İnanıram ki, milli mətbuatımızın şanlı və müərəqqi ənənələrini layiqincə davam etdirən "Azərbaycan" qəzeti milli və dövlətçilik mənafeyinin qorunmasında, Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında, milli və başqı ideyaların təbliğində, ölkəmizdə demokratiyanın, siyasi plüralizmin və aşkarlığın təmin olunmasında öz fəaliyyətini bundan sonra da uğurla davam etdirəcək.

Bu əlamətdar gündə Sizi və milli istiqlalımızın həmyaşıdı və layiqli tərənnümçüsü olan "Azərbaycan" qəzetinin bütün kollektivini bir daha səmimi-qəlbədən təbrik edir, möhkəm cansağlığı, yeni-yeni müvəffəqiyyətlər arzulayıram.

"Azərbaycan" dövlətçilik ideyalarına sdaqəti ilə müasir jurnalistikamız üçün əsl örnekdir

Rövşən RZAYEV,
Azərbaycan Respublikası
Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı, "Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru cənab Bəxtiyar Sadiqova

Hörmətli Bəxtiyar müəllim!

Sizi və rəhbərlik etdiyiniz kollektivi əlamətdar hadisə - "Azərbaycan" qəzetinin 100 illik yubileyi münasibətilə dərin səmimiyyətlə təbrik edirəm!

İlk nömrəsi 15 sentyabr 1918-ci ildə işıq üzü görən "Azərbaycan" qəzeti milli məfkurənin və azadlıq ideyalarının yayılmasında, xalqımızın müstəqil dövlətçilik ənənələrinin formalaşdırılmasında, qorunmasında və təbliğində tarixən mühüm rol oynamışdır.

Ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycanda həyata keçirdiyi müstəqil dövlət quruculuğu və hərtərəfli tərəqqi, möhtərəm Prezident cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılan islahatlar və sürətli inkişaf dövrünün salnaməçisi olan bugünkü "Azərbaycan" Xalq Cümhuriyyəti zamanında çıxan "Azərbaycan"ın layiqli varisi kimi cəmiyyətimizdə böyük nüfuz və rəğbət qazanmışdır.

Söz və mətbuat azadlığının təmin olunduğu ölkəmizdə "Azərbaycan" qəzeti özünün yaradıcılıq mövqeyi və peşəkarlığı xüsusiyyətləri, milli-mənəvi dəyərlərə və dövlətçilik ideyalarına sdaqəti ilə müasir jurnalistikamız üçün əsl örnekdir.

Sizi bir daha yubiley münasibətilə təbrik edir, şəxsən Sizə və kollektivinizin hər bir üzvünə möhkəm cansağlığı, uzun ömür, şərəfli yaradıcılıq fəaliyyətinizdə yeni-yeni uğurlar arzulayıram!

"Azərbaycan" qəzetinin dövlət müstəqilliyimizin möhkəmləndirilməsində müstəsna rolu var

Əhməd ƏHMƏDZADƏ,
"Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı" ASC-nin sədri

"Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru, Milli Məclisin deputatı cənab Bəxtiyar Sadiqova

Hörmətli Bəxtiyar müəllim!

"Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı" ASC-nin çoxminli kollektivi adından Sizi və kollektivinizi "Azərbaycan" qəzetinin 100 illik yubileyi münasibətilə təbrik edirəm.

Əsas 1918-ci ildə qoyulmuş "Azərbaycan" qəzeti ötən 100 ildə çox böyük tarixi inkişaf yolu keçmiş, xalqımıza istiqlal mübarizəsində mühüm xidmətlər göstərmiş və müstəqilliyimizin möhkəmləndirilməsi prosesinin fəal iştirakçısı olmuşdur.

Böyük dövlət xadimi, xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin dövlətçilik irsini ölkə mediasının inkişafı sahəsində də davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev cənablarının yürütdüyü siyasətə uyğun olaraq digər kütləvi informasiya vasitələrimiz kimi, "Azərbaycan" qəzeti də dövlətimizin diqqət və qayğısı ilə əhatə olunub.

Rəhbərlik etdiyiniz "Azərbaycan" qəzetinin dövlət müstəqilliyimizin

möhkəmləndirilməsi, demokratik cəmiyyət qurulması, xalqımızın çoxillik arzu və istəklərinin ifadəsinə çevrilməsi, təbliğat-təşviqat işinin qurulması, görülen işlərin və qarşıda duran vəzifələrin ölkə vətəndaşlarına düzgün çatdırılması, ictimai-siyasi ideyaların formalaşması, azadlıq və suverenlik ideyalarının həyata keçirilməsində və başqa sahələrdə üzünə düşən bütün vəzifələrin layiqincə yerinə yetirilməsində müstəsna rolu vardır.

İnanırıq ki, bundan sonra da ölkəmizin müərəqqi mətbuat ənənələrini layiqətlə davam etdirən "Azərbaycan" qəzeti ölkəmizdə hüquqi dövlət və vətəndaş cəmiyyətinin qurulması, iqtisadi islahatların həyata keçirilməsi, iqtisadiyyatımızın müstəqil inkişafının, vətəndaş həmrəyliyi və milli birliyin yaradılması, gənclərin maarifləndirilməsi və digər sahədə aparılan məqsədyönlü işlərin işıqlandırılması yolunda öz töhfələrini verəcəkdir.

"Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı" ASC Sizinlə əməkdaşlığı yüksək qiymətləndirir və ölkə iqtisadiyyatının inkişafında mühüm əhəmiyyəti olan meliorasiya və su təsərrüfatı işlərinin mətbuatda işıqlandırılmasına görə təşəkkürümüzü bildiririk.

Hörmətli Bəxtiyar müəllim! Sizi bir daha "Azərbaycan" qəzetinin 100 illik yubileyi münasibətilə təbrik edir, Sizə və bütün kollektivinizə möhkəm cansağlığı, uzun ömür, xoş əhvali-ruhiyyə, respublikamızın sosial-iqtisadi inkişafı naminə məsul və şəərəfli fəaliyyətinizdə yeni-yeni uğurlar arzulayıram.

Xarici ölkə səfirlərinin təbrikləri

"Azərbaycan" qəzeti Türkiyə ilə Azərbaycanı daha da yaxınlaşdırır, aramızdakı tellərin daha da möhkəmlənməsinə təkan verir

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı, "Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru cənab Bəxtiyar Sadiqova

Cənab Bəxtiyar Sadiqov! "Azərbaycan" qəzetinin 100 illik yubileyi münasibətilə ən səmimi təbriklərimi çatdırır və müvəffəqiyyət dolu arzularımı bildirirəm.

"Azərbaycan" qəzeti ilə Azərbaycan Cümhuriyyətinin eyni yaşda olmaları həç də təsadüfi deyil. "Azərbaycan" qəzeti 1918-ci ildə ilk müstəqil cümhuriyyətlə birgə yaranmış, bugünkü müstəqil Azərbaycana ötürülən ən mühüm əsərlərdən biridir.

Bu əsər Azərbaycanın səsinə bütün dünyaya çatdırmaqla eyni zamanda Azər-

baycan xalqına da dünyadan məlumat vermiş və beləliklə, Azərbaycanla dünya ara-

sında əhəmiyyətli körpülərdən birinə çevrilmişdir.

"Azərbaycan" qəzeti bu gün də öhdəsinə götürdüyü bu mühüm missiyaya uyğun olaraq fəaliyyət göstərir və Azərbaycanın həqiqətlərini bütün dünyaya çatdırır.

Qəzetinizin mühüm vəzifələrindən biri də Azərbaycanın digər dövlətlərlə münasibətləri haqqında xalqı məlumatlandırmaqdır. Bu nöqtəyi-nəzərdən Türkiyə ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin inkişafına böyük töhfə verir.

Türkiyə ilə Azərbaycanın bir-birini daha yaxından tanıması bu "bir millət, iki dövlət" üçün çox əhəmiyyətlidir. "Azərbaycan" qəzetinin bu istiqamətdə göstərdiyi səylər şübhəsiz ki, bizi bir-birimizə daha da yaxın-

laşdırır, aramızdakı tellərin daha da möhkəmlənməsinə təkan verir.

Bu mühüm yubiley münasibətilə Siz başda olmaqla "Azərbaycan" qəzetinin bütün əməkdaşlarını bir daha səmimi-qəlbədən təbrik edir, qəzetinizin qarşıdakı uzun illər boyunca təsis olunduğu ilk gündən etibarən qəbul etdiyi prinsiplərdən uzaqlaşmamaqla Azərbaycan və Türkiyə-Azərbaycan qarşılıqlı xidmətinin davam edəcəyinə olan inamını ifadə edirəm.

Hörmətlə,

Erkan ÖZORAL,
Türkiyə Cümhuriyyətinin
Azərbaycan Respublikasındakı
fövqəladə və səlahiyyətli səfiri

"Azərbaycan" qəzeti milli mənlük şüurunun oyanışında və dirçəlişimizdə əvəzsiz rol oynayıb

Elmira SÜLEYMANOVA,
Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Məvəkkili (Ombudsman)

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı, "Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru cənab Bəxtiyar Sadiqova

Hörmətli Bəxtiyar müəllim!

Milli mətbuatımızın fəxri sayılan "Azərbaycan" qəzetinin ilk sayının çapdan çıxmasının 100 illik yubileyi münasibətilə bir mətbu orqana bacarıqla, yüksək peşəkarlıqla rəhbərlik edən Sizi, ailenizi, əməkdaşlarınızı və oxucularınızı səmimi-qəlbədən təbrik edir, sizlərə möhkəm cansağlığı, uzun ömür, sevinc dolu günlər, səadət, fəaliyyətinizdə uğurlar arzulayıram.

2018-ci il əlamətdar tarixi hadisələrlə zəngindir. 100 il əvvəl 28 may 1918-ci ildə Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi elan olunmuş, Xalq Cümhuriyyəti dövründə böyük tarixi nailiyyətlər qazanılmışdır. Eyni zamanda, 15 sentyabr tarixində Bakının işğaldan azad olunmasının da 100 illiyi qeyd ediləcək.

Bu il anadan olmasının 95-ci və hakimiyyətə qayıtmasının 25-ci ildönümlərini qeyd etdiyimiz ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin məqsədyönlü siyasətini uğurla davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin müvafiq sərəncamlarına əsasən, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyinin qeyd edilməsi, 2018-ci ildə ölkəmizdə "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ili"nin elan olunması, bununla əlaqədar paytaxt və regionlarda silsilə konfransların, tədbirlərin təşkili, habelə Bakının işğaldan azad olunmasının 100 illiyi ilə bağlı möhtəşəm paradın keçiriləcəyi hər bir Azərbaycanlının, o cümlədən xaricdə yaşayan soydaşlarımızın ürəyində fərəh və sevinc hissi yaşadır.

"Azərbaycan" qəzetinin ilk sayı 1918-ci il sentyabrın 15-də, kifayət qədər çətin və mürəkkəb tarixi şəraitdə işıq üzü görmüşdür. Bu qəzet uzun və şərəfli bir yol keçmiş, Azərbaycanın istiqlalının, çağdaş tarixinin təbliğatçısı olmuş, dövlətçiliyimizə, xalqımızın yüksəlişinə, tərəqqisinə və maarifləndirilməsinə xidmət etmiş, milli mənlük şüurunun oyanışında və dirçəlişimizdə əvəzsiz rol oynamışdır.

Azərbaycan həqiqətləri, əzəli yurd yerimiz olan Dağlıq Qarabağın işğalı nəticəsində yaranmış problemlər, doğma torpağında qaçqın və məcburi köçkünlərin çətin vəziyyəti, onların kütləvi surətdə pozulmuş insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi və həyata keçirilməsi həmişə qəzetinizin işıqlandırdığı mövzulardan olmuşdur.

"Azərbaycan" qəzeti bütün dövrlərdə öz əmalına, əqədəsinə sadıq qalmış, dövlətçiliyimizin, xalqın mənafeyinin keşiyində durmuş, mətbu sözün dəyərini əla tutmuşdur.

Milli jurnalistikamızın zəngin ənənələrini davam etdirən "Azərbaycan" qəzeti bu gün də ölkəmizdə baş verən mühüm ictimai-siyasi prosesləri, Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyini, hüquqi dövlət quruculuğunda qazandığımız nailiyyətləri, ölkəmizdə insanların hüquq və azadlıqlarının təmini istiqamətində uğurları öz səhifələrində obyektiv işıqlandırır və burada Sizin zəhmətiniz böyükdür.

Sizi və qəzetin bütün kollektivini əlamətdar yubileyiniz münasibətilə bir daha ürəkdən təbrik edir, yeni yaradıcılıq uğurları arzulayıram.

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı, "Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru cənab Bəxtiyar Sadiqova

Hörmətli Bəxtiyar Sadiqov! Deyərlə "Azərbaycan" qəzetinin təsis edilməsinin 100 illik münasibətilə sizi və möhtərəm həmkarlarınızı səmimi-qəlbədən təbrik edirəm.

Sizə, həmçinin Azərbaycan xalqı və Azərbaycan Respublikasına müvəffəqiyyət və başçılıqlı arzulayıram, iki ölkənin müxtəlif sahələrdə, xüsusilə də media sahəsində əməkdaşlığının daha da artmasını diləyirəm!

Cavad CAHANGİRZADƏ,
İran İslam Respublikasının
Azərbaycan Respublikasındakı
fövqəladə və səlahiyyətli səfiri

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı, "Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru cənab Bəxtiyar Sadiqova

Rəsmi "Azərbaycan" qəzetinin 100 illik yubileyi münasibətilə sizi və kollektivinizi səmimi-qəlbədən təbrik edirəm.

Qəzetinizin Azərbaycanın siyasi, iqtisadi, sosial və mədəni həyatında, o cümlədən xarici əlaqələrinin mühüm rol oynadığını qeyd etmək istəyirəm. Bir daha bu mühüm hadisə münasibətilə təbriklərimi çatdırır və davamlı uğurlarınız üçün ən xoş arzularımı bildirirəm.

Hörmətlə,

Sanjay RANA,
Hindistan Respublikasının
Azərbaycan Respublikasındakı
fövqəladə və səlahiyyətli səfiri

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı, "Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru cənab Bəxtiyar Sadiqova

Azərbaycan qəzetinin 100 illiyi münasibətilə ən xoş arzularımı çatdırmaqdan böyük məmnunluq hissi duyuram. Bu qəzet aktual mövzuları işıqlandırır, Azərbaycanda baş verən hadisələri izləməyə kömək edən önəmli media platformasıdır.

Lakin o, ilk növbədə tarixi çətinliklər fonunda Azərbaycan xalqının müstəqilliyə nail olmasının rəmzidir.

Bütün kollektiv təbriklərimi izhar edirəm.

Hörmətlə,

Mohamed ALQUBAİSİ,
Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin
Azərbaycan Respublikasındakı
fövqəladə və səlahiyyətli səfiri

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı, "Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru cənab Bəxtiyar Sadiqova

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaşayan xatirəsi olan "Azərbaycan" qəzetinin 100 illik yubileyi münasibətilə səmimi təbriklərimi çatdırıram. Qəzetiniz bütün çətinliklərə rəğmən doğruluq və vətənpərvərlik ruhunu qoruyub.

Bütün kollektiv gələcək işlərində uğurlar arzulayıram!

Hörmətlə,

Nikolas D.KANELLOS,
Yunanistan Respublikasının
Azərbaycan Respublikasındakı
fövqəladə və səlahiyyətli səfiri

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı, "Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru cənab Bəxtiyar Sadiqova

"Azərbaycan" qəzetini təsis edilməsinin yüz illiyini qeyd etməsi münasibətilə təbrik edir, ona keçən onilliklərdən günümüzdə qədər Azərbaycan oxucusuna keçmişdə və indi təqdim etdiyi xidmətlərə görə təşəkkür edirik.

"Azərbaycan" qəzetinə Azərbaycan Respublikasında çiçəklənmə və tərəqqinin gedişində xidmətə naminə Azərbaycan oxucusunun biliklərinin zənginləşdirilməsində maarifləndirici və etibarlı məlumatları təqdim etməkdə uğurlarının davamını diləyirik.

Nasser Abdel KAREEM,
Fələstin Dövlətinin səfiri

“AZƏRBAYCAN” – 100 İstiqlalımızın yadigarı, həmyaşıdı və tərənnümçüsü

Yüksək bayram əhvali-ruhiyyəsi ilə qeyd etdiyimiz 15 sentyabr tarixi - yəni Bakının işğaldan azad edildiyi gün başqa bir hadisə də baş verdi. Həmin gün Gəncədə baş məqaləsini Bakının azad edilməsinə həsr edən “Azərbaycan” qəzetinin ilk nömrəsi işıq üzü gördü. Xalq Cümhuriyyətinin rəsmi orqanı kimi fəaliyyətə başlayan qəzet milli dövlətçiliyin möhkəmlənməsi və Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə tanınması uğrunda mübarizəyə mətinliklə qoşuldu, xalqımıza sədaqətli xidmət etdi.

Cümhuriyyətin yadigarı

Adını daşdığı xalqın və məmləkətin hər bir uğuruna sevinən, dövlətə və xalqa layiqli xidməti məram seçərək qarşısına qoyan, müsəlman ələmində ilk demokratik respublika sayılan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin rəsmi orqanı kimi fəaliyyətə başlayan bu qəzetin yaranması tarixi zərurətlə şərtlənmişdir. Çünki o dövrdə müstəqil dövlətin yeritdiyi siyasi kursun, qərar və göstərişlərin, görülmə və görülməli işlərin xalqa çatdırılmasına imkan verən, kütəvi savadsızlıq şəraitində geniş maarifləndirmə işi aparan, milli dövlətçilik şüurunun formalaşmasına əsaslı təsir göstərən mətbu orqana ciddi ehtiyac duyulurdu. Məhz bu səbəbdən də 1918-ci il iyulun 3-də “Azərbaycan Cümhuriyyəti” hökumətinin xəbərləri”nin nəşrinə başlamaq barədə qərar verilmişdir. Ancaq bu da qanəddici olmamış, hökumət “Azərbaycan” adlı qəzetin nəşrinə başlamamış qət etmişdi. Qəzetinin ilk sayı isə tarixi bir gündə işıq üzü gördü. “Dünən gecə Azərbaycan Cümhuriyyəti hökuməti adına Qafqaz İslam Ordusunun komandanı Nuru paşa həzrətləri tərəfindən belə bir teleqram gəlmişdir: Bakı şəhəri 15.09.18, saat 9-a işləmiş iğid ordu hissələrimiz tərəfindən azad edildi” - yazan “Azərbaycan” qəzeti qəlbələri coşduran, ürəkləri rıqəttə gətirən bu müjdəni fərəhlə yaydı. Beləcə, müstəqil dövlətin rəsmi qəzetinin əsası qoyuldu.

Ümumiyyətlə, “Əkinçi”dən sonra maarifpərvər ziyalılar dəfərlə “Azərbaycan” adlı ilə qəzet nəşr etməyə cəhd göstərsələr də, çar Rusiyanın mürtəcə rejimi bu ideyanın reallaşmasının əleyhinə çıxmışdı. Çünki “Azərbaycan” adında qəzetin olması Azərbaycan adlı məmləkətin varlığını etiraf etmək idi. Bu mənada 1918-ci ildə “Azərbaycan” qəzetinin nəşrə başlaması milli mətbuat tariximizdə çox əlamətdar hadisə idi. Bununla ilk rəsmi dövlət qəzetinin əsası qoyuldu və Xalq Cümhuriyyətinin adı dünyaya yayılmağa başladı.

“Azərbaycan” qəzetinin ilk 4 sayı Gəncədə işıq üzü görmüşdü. İlk sayların hazırlanmasında Ceyhun bəy Hacıbəylinin, Şəfi bəy Rüstəmbəylinin böyük xidmətləri var idi. Bakının işğaldan azad olunmasından sonra “Azərbaycan” qəzetinin redaksiya heyəti dövlət idarələri ilə bərabər Gəncədən Bakıya köçdü.

“Azərbaycan” qəzeti o dövrün mətbu orqanları arasında daha çox dövlətçilik maraqlarının və demokratik ideyalarının tərənnümçüsü olması ilə fərqlənirdi. Eyni zamanda, öz dəstəxti ilə seçilən “Azərbaycan” milli jurnalistikamızın müərəqqi ənənələri üzərində təşəkkül tapan və cəmiyyətin milli və bəşəri dəyərlər üzərində maariflənməsinə çalışan qəzet idi. Qəzetin rubrikaları da onun əhatə dairəsindən xəbər verir: “Azərbaycanın Meclisi-Məbusanında”, “Hökumət qərarları”, “Rəsmi xəbərlər”, “Xarici xəbərlər”, “Azərbaycanda”, “Türkiyədə”, “Teleqraf xəbərləri” və s.

İstər Gəncə, istər Bakı dövründə “Azərbaycan” qəzeti öz ətrafına dövrünün ən qabaqcıl ziyalıların, ictimai xadimlərin, millət fədailərinin toplamı bəcamışdı. Milli problemlərin səsləndirildiyi möhtəşəm tribunaya çevrilmiş bu qəzetdə Məhəmməd Əmin Rəsulzadə, Mirzəbəla Məmmədov, Xəlil İbrahim, Əhməd Cavad, Ömər Faiq Nəmanzadə, Məhəmməd ağa Şahaxtılı, Firudin bəy Köçəri, Abdulla Şaiq və Azərbaycanın digər nüfuzlu ziyalıları, yazıçı-publistlərinin imzaları görünürdü. Əsl qələm sahibi olan bu insanların müxtəlif mövzulardakı məqalələri daim maraqla qarşılanırdı və qəzetin fərqlənməsində onların rolu böyük idi. Mükəmməl siyasi məslək, milli əqidə daşıyıcısı olan bu ziyalılar öz fəaliyyətləri ilə Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi möhkəmlənməsinə çalışmış, “Azərbaycan” qəzetində dərc edilən yazıları ilə dövlətçilik şüurunun inkişaf etdirilməsində, milli azadlıq ideyalarının yayılmasında müstəsna xidmətlər göstərmişlər. Məhz belə şəxsiyyətlərin qələminin məhsulu olan yazıları ilə “Azərbaycan” qəzeti milli varlı-

ğımızın, ümumxalq tarixinin və taleyinin güzgüsünə çevrilmişdi.

Məhz bu ziyalıların sayəsində geniş oxucu auditoriyası toplayan “Azərbaycan” ömrünün qısa olmasına baxmayaraq, yarandığı mühitin, fəaliyyət göstərdiyi dövrün tarixi salnaməsinə çevrilmiş, dövlətçiliyin möhkəmlənməsinə, Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə tanınmasına, milli məfkurənin və şüurun təkamülünə sədaqətli xidmət etdi.

İlk müstəqil dövlətimizin tribunası

Mətbuat tariximizdə ilk rəsmi dövlət qəzeti olmaqla yanaşı, azad sözün, sərbəst düşüncənin, fikir plüralizminin tribunası olan “Azərbaycan” qəzeti operativliyi, peşəkarlığı və qərəzsizliyi ilə əsl

Xalqımızın ümummillili lideri Heydər Əliyev “Azərbaycan” qəzetinin fəaliyyətini həmişə yüksək qiymətləndirmiş, qəzetin əlamətdar günlərində redaksiya heyətini təbrik etmişdir. Heydər Əliyevin 24 il əvvəl - 1994-cü il dekabrın 6-da “Azərbaycan”ın 1000-ci nömrəsinin işıq üzü görməsi münasibətilə redaksiya heyətinə ünvanladığı təbrik məktubu ulu öndərin qəzetin fəaliyyətini verdiyi böyük önəm və diqqətin bariz nümunəsidir. Bu münasibətlə redaksiyanın yaradıcı heyətini təbrik edən Heydər Əliyev “Azərbaycan”ın xalqımızın istiqlal mübarizəsindəki xidmətlərini yüksək dəyərləndirərək deyirdi: **“Əsas 1918-ci ildə qoyulmuş “Azərbaycan” qəzeti müstəqil dövlətçilik tariximizdə öz yeri olan nəşrlərdəndir. Vaxtilə Azərbaycan Demokratik Respublikasının rəsmi qəzeti kimi nəşr olunmuş “Azərbaycan” xalqımızın istiqlal mübarizəsində mühüm xidmətlər göstərmişdir. Məlum tarixi səbəblər üzündən ADR kimi “Azərbaycan” qəzetinin də ömrü uzun olmamışdır. Xalqımız əsrin əvvəllərində itirdiyi müstəqilliyi əsrin axırlarında bərpa etdiyi zaman “Azərbay-**

silmiş xarici və daxili qüvvələr öz çirkin məqsədlərinə nail olmaq üçün bu gün də azğın niyyətlərindən əl çəkmirlər. Məlum oktyabr hadisələri onların mürtəcə təbiətini bir daha aşkarladı. Amma Azərbaycan xalqı yekdilliklə ayağa qalxaraq öz qanun prezidentini, müstəqil dövlətçiliyini müdafiə etdi. Fərəhli haldır ki, həmin həlledici məqamda “Azərbaycan” qəzeti öz sayıqlığını bir an belə itirmədi”.

“Azərbaycan” qəzeti ölkəmizdə, eləcə də dünyada baş verən ictimai-siyasi proseslərin geniş oxucu kütləsinə çatdırılmasında böyük rol oynayır. Dövlət siyasətinin, o cümlədən ölkə parlamentinin fəaliyyətinin, qanun yaradıcılığının sahəsindəki yeniliklərin operativ işıqlandırılmasını diqqət mərkəzində saxlayır. Milli mentalitetimizin qorunması, azərbaycançılığın, vətənpərvərlik hislərinin, ən müxtəlif sahələrdəki nailiyyətlərimizin təbliği qəzetin diqqət yetirdiyi mövzulardır. 1998-ci ildə “Azərbaycan” qəzetinin 80 illik yubileyi münasibətilə redaksiya kollektivinə ünvanladığı təbrik məktubunda ümummillili lider Heydər Əliyev deyirdi: **“Ölkəmizin müərəqqi mətbuat ənənələrini ləyaqətlə davam etdirən**

lumatları, faktları, qanunvericilik sənədlərini əldə edə bilir. Ölkənin beynəlxalq arenada qazandığı nailiyyətlər, sosial-iqtisadi inkişaf məsələləri “Azərbaycan” qəzetinin müntəzəm işıqlandırdığı mövzulardandır. Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı həqiqətlər, bu istiqamətdə həyata keçirilən dövlət siyasətinin tarixi və müasir gerçəkliklər fonunda şərhli, qaçqın və məcburi köçkünlərin acınacaqlı həyat tərzini, erməni terrorizmi və bu qəbildən olan digər mövzular qəzet üçün hər zaman aktualdır. Təsədüfi deyil ki, mənim şəxsi arxivimdə “Azərbaycan” qəzetinin son 25 illik toplusu cəmləşmişdir. Qəzetdə dərc olunan məqalələrimi işə sonradan kitab kimi çap etdirmişəm.

Onu da qeyd edim ki, bu gün Milli Məclisin deputatı, komitə sədri kimi qanun yaradıcılığı prosesində fəaliyyət göstərən də, ictimai-siyasi fəaliyyətimdə ilk addımları jurnalist kimi atmışam. Ona görə sözün məsuliyyətinin, sözün gücünün və təsirinin nə olduğunu yaxşı bilirməm. Bu mənada “Azərbaycan” qəzetinin fəaliyyətini həm də bir peşəkar kimi qiymətləndirmək istəyirəm.

edən, gənc nəslə vətənpərvərlik ruhu aşılayan məqalələrə geniş yer verməklə, xalqın tarixən formalaşmış milli dəyərlərinə, məfkurə və düşüncə sistemlərinə, məntəqəsinə zidd olan məsələlərə qarşı da barışmaz mövqe tutur, KİV-də bəzən özünü göstərən xoşagəlməz hallara, söz özbəşənliyinə qarşı amansız mübarizə aparır, milli mətbuatın sağlığı uğrunda ictimai mübarizədə fəallıq göstərir.

Bir sözlə, ölkə həyatının müxtəlif sahələrinə dair aktual, maraqlı və cəsarətli yazılar dərc etməklə sələfi kimi böyük oxucu

19 cildə 14 adlı kitab

“Azərbaycan” qəzeti kollektivi öz işini yalnız qəzetçilik fəaliyyəti ilə yekunlaşdırmır. Məlum olduğu kimi, “Azərbaycan” qəzetinin səhifələrində dərc olunan və aktuallığı ilə seçilən məqalələrdə ölkəmizin inkişafına dair, keçmişimiz, bugününümüz və sabahımızla bağlı müəmməl elmi-fəlsəfi və nəzəri yanaşmalar yer alır. Bu məqalələrdə görkəmli elm xadimləri, ziyalılar, mütəxəssislər tərəfindən Azərbaycanın müstəqillik illərindəki, xüsusən Prezident İlham Əliyev tərəfindən həyata keçirilən islahatların nəticələri təhlil olunur. “Azərbaycan” qəzeti həmin məqalələrin və onlara verilmiş rəylərin cəmiyyət üçün aktuallığını və əhəmiyyətini nəzərə alaraq onların kitab halında nəşrinə də məqsəduyğun sayır. Buna görə də qəzet tərəfindən son illərdə 19 cildə 14 kitab ərsəyə gətirilərək nəşr olunub. “İnkişafın Azərbaycan modeli”, “Müasir Azərbaycan dövrün baxışında”, “Vətəndə cəmiyyətinə ulu açan ideyalar”, “Yeni siyasət: inkişafa doğru”, “İctimai və humanitar elmlər: zaman kontekstində baxış” və digər bu kimi kitablar öz aktuallığını daim qoruyub saxlayır.

Qəzetinin gərgin araşdırma və zəhmət nəticəsində çapdan çıxmış silsilə məqalələr toplusundan ibarət olan kitablar ölkəmizin inkişafının strateji istiqamətlərini, milli inkişaf strategiyasının əsas nəticələrini müfəssəl şəkildə əks etdirir. Kitablarda ulu öndər Heydər Əliyevin böyük zəhmət, dəmir iradə, sərsilməz qətiyyət bəhasinə qurub-yaratdığı, uğur magistralına çıxardığı, onun layiqli davamçısı İlham Əliyevin daha da inkişaf etdirərək hər bir Azərbaycan vətəndaşının milli qürur yerinə çevirdiyi müstəqil dövlətin qət etdiyi möhtəşəm yola nəzər salınır və qazanılmış nailiyyətlərin düzgün dəyərləndirilərək gələcək nəsillərə çatdırılması bir missiya olaraq qarşıya qoyulur. Eyni zamanda ensiklopedik seçliyəyə malik kitab faktoloji baxımdan zəngin xarakterlidir. Bütövlükdə, Azərbaycan keçdiyi möhtəşəm iqtisadi, siyasi, mədəni inkişafının, ölkəmizin dünya birliyində layiqli yer tutmasının salnaməsi olan bu kitablar, sözün həqiqi mənasında, dövlətin keçdiyi inkişaf yolunun yönəlməsi üçün mühüm mənbə rolunu oynayır.

“Azərbaycan”ın yubileyi onun oxucularının bayramıdır

Müstəqil dövlətimizin salnaməsinə çevrilən “Azərbaycan” həzrəti qəzet bolluğu şəraitində öz sanbalı və səviyyəsi ilə seçilir. Onu xoş xəbərlər müjdəçisi də andırdırmaq mümkündür. Xalqın və dövlətin ölkə daxilində, beynəlxalq arenada qazandığı uğur və nailiyyətlər çox zaman “Azərbaycan” vasitəsilə insanlara çatdırılır. Tariximizə işıq salan “Azərbaycan” bugünün salnaməçisi, sabahın yolgöstəridir.

Çoxlarının bəlkə də nəzərindən yayınan bir məqam var. Son səhifəyə diqqət yetirəndə görürük ki, “Azərbaycan” qəzetinin qeydiyyət nömrəsi “1”dir. Yəni, ölkəmizin ilk qeydə alınmış qəzetidir. Amma “Azərbaycan” öz fəaliyyəti ilə, sözün bütün mənalərində, ölkəmizin bir nömrəli qəzetidir. Qəzet bu gün öz sələfinin ideyalarını yaradıcılıq ənənələrini fəaliyyətində əsas meyar kimi götürərək uğurla davam etdirir, dövlətçilik maraqlarının müdafiəsində ləyaqətlə dayanır. Ona görə 100 yaşlı “Azərbaycan” qəzetinin yubileyi yalnız əməkdaşlarının deyil, həm də onun oxucularının bayramıdır.

Özümü də daim bir üzvlü hiss etdiyim “Azərbaycan”ın kollektivini qəzetin 100-cü ad günü münasibətilə təbrik edirəm. Əminəm ki, “Azərbaycan” bu illər ərzində qazandığı nüfuzu bundan sonra daha da artıracaq, respublikamızda cərəyan edən ictimai-siyasi proseslərin oxucularına daha dolğun, obyektiv və operativ çatdırılmasında var gücünü əsirgəməyəcək.

Müstəqilliyimizin yaşıdı, 100 il əvvəl nəşrə başlamış “Azərbaycan”ın varisi olan müasir “Azərbaycan” qəzeti özünəməxsus mətbuat ənənələrinə bundan sonra da şərəflə sadıqlıq nümayiş etdirəcək, vətəndaşlarımızın dövlətçilik ideyaları ətrafında sız birləşməsinə xidmət edən fəaliyyətini uğurla davam etdirəcəkdir.

Hadi RƏCƏBLİ, Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri, siyasi elmlər doktoru, professor

100 yaşlı “Azərbaycan” mətbuat tariximizdə təkcə rəsmi statusuna görə deyil, peşəkarlığı, dövlətçiliyə sədaqəti ilə də ən yüksəkdə dayanır

100 illik nömrəli qəzet

can” qəzeti də yenidən fəaliyyətə başladı və müstəqil Azərbaycan Respublikasının rəsmi dövlət qəzeti kimi ictimai həyatda layiqli yerini tutdu”.

“Azərbaycan” qəzeti ən çətin məqamlarda sayıqlığını itirmədi

1993-cü ildə ulu öndər Heydər Əliyevin xalqın istəyi və tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışından sonra müstəqil dövlətçiliyimizin möhkəmləndirilməsi, sosial-iqtisadi inkişafın bünövrəsinin qoyulması, “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanması Azərbaycanı yenidən anarxiya və başpozuzluq girdabına salaraq bundan öz mənfəətləri nəminə istifadə etmək istəyən daxili və xarici dairələrin narahatçılığına səbəb olmuşdu. Onlar tərəfindən 1994-cü ilin oktyabrında dövlət çevrilişinə cəhd göstərilməsi müstəqil dövlətçiliyimiz üçün növbəti sınaqlar oldu. Heydər Əliyev həmin hadisələr zamanı da ilk növbədə xalqın dəstəyini ərxalanırdı. Onun dövlətçiliyimizin ağır dəqiqələrində xalqa etdiyi müdaxilə cavab olaraq yüz minlərlə insanın gecəyanısı Prezident sarayının qarşısına toplaşması Azərbaycan rəhbərinin xalq arasında hansı insana və etimada malik olduğunu təsdiqlədi. Böyük şəxsiyyət Heydər Əliyevin qətiyyəti, xalqın öz qüdrətli liderini qizgün şəkildə dəstəkləməsi sayəsində bu təhlükəli cəhdlərin qarşısı alındı.

O ağır günlərdə “Azərbaycan” qəzeti də öz yazıları ilə xalqı ulu öndərin ətrafında birləşməyə çağırdı, qətiyyətlə dövlətçiliyin müdafiəsinə dayandı. “Azərbaycan”ın 1000-ci sayı ilə bağlı təbrik məktubunda bu məsələyə də toxunan Heydər Əliyev qəzetin xidmətlərinə yüksək qiymət verib: **“Müstəqilliyimizə düşmən kə-**

“Azərbaycan” qəzeti bu gün demokratiyanın, siyasi plüralizmin, aşkarlıq təmin edilməsində müstəsna rol oynayır. Onun səhifələrində Azərbaycan həqiqətləri, ölkəmizdə hüquqi dövlət və vətəndaş cəmiyyətinin qurulması, iqtisadi islahatların həyata keçirilməsi, sağlamlıq mədəniyyəti və milli birliyin yaradılması sahəsində aparılan məqsədyönlü işlər və ictimai-siyasi proseslər qərəzsiz işıqlandırılır”.

Ümumiyyətlə, ulu öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ilin iyununda hakimiyyətə qayıdışından sonra qəzetin taleyində yeni bir mərhələ başlanmış, respublikada cərəyan edən hadisələr, dövlət quruculuğu prosesi - demokratik, hüquqi, siyasi, sosial-iqtisadi islahatlar “Azərbaycan”ın səhifələrində daim obyektiv şəkildə işıqlandırılmışdır.

Heydər Əliyev 1993-cü ildən ölkəyə rəhbərlik etdikdən sonra bütün sahələr kimi, Azərbaycan mətbuatı da tərəqqi yoluna qədəm qoydu. Dövlətin mətbuatın inkişafına qayğısından kənarda qalmayan “Azərbaycan” qəzeti də təbii ki, bu dövrə öz fəaliyyətini həm də müasir dövrün tələblərinə uyğunlaşdırırdı, statusunu layiqincə qorudu.

Böyük oxucu kütləsinin rəğbətini qazanan qəzet

Bu gün elektron informasiya vasitələri, xəbər saytları nə qədər artda da, “Azərbaycan” qəzeti daim KİV məkanında öz liderliyini qoruyub saxlayır. Çünki bu qəzet ölkəmizin tarixinin salnaməsidir. Keçmişlə bağlı dəqiq informasiya almaq istəyən hər kəs mütləq “Azərbaycan” qəzetinə müraciət edir. Qəzeti vərəqləyən hər bir vətəndaş burada müstəqillik tariximizlə bağlı lazımı mə-

“Azərbaycan” rəsmi dövlət qəzeti statusuna malikdir. Odur ki, dövlət başçısının bütün fəaliyyəti, gördüyü işlər, keçirdiyi görüşlər - ölkə daxilində və xaricdəki tədbirlərdə iştirakı, səfərləri, imzaladığı fərman və sərəncamlar, qanun, qərar və dövlət proqramları, yeni obyektlərin təməlləşməyə və açılış mərasimləri, görüş və danışıqların mahiyyəti qəzetdə ətraflı işıqlandırılır. Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, onun ədalətli həlli istiqamətində görülən işlər, ordu quruculuğu prosesi “Azərbaycan”ın səhifələrində daimi yerini tapıb.

Bəlkə də bəzilərində belə təəssürat var ki, “Azərbaycan” daha çox rəsmi xarakterli informasiya ilə maraqlanan oxucu kütləsinə qəzetidir. Bu, kökündən səhv bir düşüncədir. Qəzetin son nömrələrini vərəqləmək kifayətdir ki, həmin təəssürlərin yanlışlığına əmin olasın. Çünki “Azərbaycan”da işıq üzü görən məqalələr, sözün əsl mənasında, məzmunca rəngarəng və əhatəlidir.

Dövlətin qayğısını və həm də rəsmi dövlət qəzeti kimi məsuliyyətini daim hiss edən “Azərbaycan” bu gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə respublikamızda gedən möhtəşəm quruculuğun və sürətli tərəqqinin, reallaşan global enerji və digər iqtisadi layihələrin, aparılan köklü islahatların obyektiv işıqlandırılmasına, ölkə vətəndaş cəmiyyətinin möhkəmləndirilməsinə layiqli töhfələr verir. Qəzet Azərbaycan Konstitusiyası ilə təsbit edilmiş söz, fikir və mətbuat azadlığının bərqərar olmasına, vətəndaşların məlumat azadlığının yüksək səviyyədə təmin edilməsinə, milli məntəqəsinin qorunmasına, oxucu auditoriyasına azərbaycançılıq hislərinin ən müxtəlif sahələrdəki nailiyyətlərimizin təbliğinə geniş yer ayırır. Eyni zamanda, qəzet milli-mədəni dəyərləri geniş təbliğ

kütləsinin dərin rəğbətini qazanan qəzetin məqalələri mövzu əhatəliliyi, rəngarəngliyi, fakt zənginliyi ilə diqqəti cəlb edir. Təsədüfi deyil ki, milli mətbuatımızın yubileylərində Prezident İlham Əliyevin sərəncamları ilə “Tərəqqi” medalı ilə təltif edilən və “Əməkdar jurnalist” fəxri adı alan, mənzillə təmin olunan jurnalistlər arasında “Azərbaycan”çılar da var. Bu, qəzetə verilən böyük dəyərdir, cəmiyyətdəki nüfuzun göstəricisidir.

Peşəkarların ünvanı

Hazırkı iqtidarın bir neçə qəzeti olsa da, “Azərbaycan” ölkənin məhz rəsmi dövlət qəzetidir və öz fəaliyyəti ilə bu statusunu layiqincə daşıyır. Deputat həmkarımız, dostum, qələmi ilə seçilən, Azərbaycan mətbuatında öz dəstəxti olan, əsl media kapitani Bəxtiyar Sadıqovun baş redaktorluğu ilə qəzetdə peşəkar, əqidəsi sağlamlıq jurnalist ordu cəmləşib. Qəzet ən müxtəlif mövzulara işıq salmaqla, o cümlədən cəmiyyəti narahat edən məsələləri işıqlandırmaqla daim oxucularının görüşünə gəlir. Rəsmi qəzet olsa da, üslubu qətiyyətin rəsmi deyil. Qəzetdə dərc olunan publistik yazılar öz şirinliyi ilə “rəsmi dil”dən yayınaraq oxucuları daha çox cəlb edir.

“Azərbaycan” qəzetinin hazırkı qəzet bolluğunda lider qəzet statusunu layiqincə daşıması da kifayət qədər real zəminə - qəzetdə peşəkar jurnalistlərin fəaliyyət göstərməsinə əsaslanır. Uzun illər mətbuatda çalışan və qələmi ilə özünü təsdiqləmiş bu insanlar daim çalışdıqları qəzetin təəssübünü çəkir, onun daha maraqlı çıxmasına, geniş oxucu auditoriyası qazanmasına, cəmiyyətin güzgüsü rolunu oynamasına əhəmiyyətli dərəcədə nail olurlar.

“Azərbaycan” qəzeti statusuna uyğun olaraq ölkə parlamentinin fəaliyyətini, qanun yaradıcılığı sahəsindəki yenilikləri, müstəqil dövlətimizin hüquqi bazasının möhkəmləndirilməsi istiqamətində Milli Məclisdə həyata keçirilən tədbirləri də hər zaman operativ işıqlandırır. Özünün varislik ənənəsinə sadiq qalaraq dövlət siyasətinin xalqa doğru-dürüst çatdırılmasını daim diqqət mərkəzində saxlayır. “Azərbaycan” qəzeti Milli Məclisin orqanı kimi qanunların ictimai müzakirəsində də fəaldır. Belə müzakirələr qəzetin oxucularını fəal vətəndaş mövqeyindən çıxış etməyə yönəldir. Deputatlar üçün isə qanunun daha işlək ortama qoyulmasına xidmət edir.

"AZƏRBAYCAN" – 100 İstiqlalımızın yadigarı, həmyaşıdı və tərənnümçüsü

"Hər bir vilayətin qəzeti gərək o vilayətin aynası olsun". Mətbuatın üzərinə düşən əsas vəzifəni 143 il əvvəl "Əkinçi" qəzeti ilə milli mətbuatımızın təməlini qoymuş böyük mütəfəkkir Həsən bəy Zərdabi belə müəyyənləşdirdir.

Həqiqətən, mətbuat cəmiyyətin güzgüsüdür. O, cəmiyyətdə baş verənlərə işıq salır. Yeniliklərə, inkişaf meyillərinə, mövcud problemlərə diqqət yönəldir. İnsanları maarifləndirir, müxtəlif mütərəqqi ideyaları, problemlərin həlli yollarını aktuallaşdırır.

Söz yox, belə bir fikir də var ki, mətbuatı cəmiyyətdən üstün və daha ağıllı qüvvə kimi qəbul edərək bir çox ictimai problemlərin həllini yalnız ondan gözləmək doğru olmaz. Onun missiyası cəmiyyətdə baş verənləri işıqlandırmaqdır. İnsanların xüsusi maraq göstərdiyi məsələləri təqdim etməkdir. Bu mənada, hər bir mətbuat aid olduğu cəmiyyətə bənzəyir.

Amma bu fikirle polemika aparmaq da mümkündür. Mətbuat cəmiyyətdən üstün və daha ağıllı bir qüvvə olmasa da, digər institutlarla müqayisə edilməyəcək qədər güclü imkanlara malikdir. Mətbuat həm də cəmiyyətin önündə gedən, insanlara dəməyə sözü olan ziyalılar, düşünçə adamları üçün bir tribunadır. Geniş xalq kütlələrinə nəyin doğru, nəyin yanlış olduğunu göstərən, nümunələr təqdim edən bələdçidir. Müxtəlif məsələlər barədə ictimai rəy formalaşdırın vasitədir. Cəmiyyətdə ayrı-ayrı ideyaların populyarlaşması, hansı düşüncələrin rəğbət, hansıların etirazla qarşılanması medianın o ideyalara münasibətindən çox asılıdır. Ona görə də cəmiyyətin inkişafında mətbuatın üzərinə çox böyük vəzifə düşür.

Gələcəyə soraq

Bu gün Azərbaycanda söz və mətbuat azadlığı tam təmin olunub. Ölkəmizdə senzura 1998-ci ildən bəri aradan qaldırılıb. Hər bir vətəndaş media orqanı yaradaraq kütləvi informasiya vasitələrinə dair qanunvericiliyin tələblərini pozmadan orada istədiyini tirajlamaq imkanına malikdir. Bunun müsbət cəhətləri, cəmiyyətin demokratik inkişafında, vətəndaşların ifadə azadlığının təmin olunmasında, rəy müxtəlifliyinin formalaşmasında oynadığı rol bellidir. Amma yaradılmış imkanlar müsbət cəhətlər qədər müəyyən nöqsanları hallara da yol açır. Bəzən qələm onun müqəddəsiyinin fərqi olmadan, mətbuatın, jurnalistikanın məhiyyətindən xəbərsiz, məsuliyyətsiz adamların əlinə keçir. Qələmi öz cılız maraqlarının təmin olunmasından ötrü aləmə çevirən bələdləri azad sözü də, jurnalistikani da uratdın salır, insanlarda mətbu sözün inamsızlığı formalaşdırılır. Yaxud auditoriyanın diqqətini cəlb etməkdən ötrü media heç bir ictimai əhəmiyyətli olmayan uşq sensasiyalar ardınca qaçır. Hətta kütləvi informasiya vasitələri haqqında qanunvericiliyin tələbləri belə pozulur. Cəmiyyətdə ziyanlı meyillərin, kriminal ünsürlərin, pis vərdişlərin populyarlaşmasına rəvac verilir. Bir çox əhəmiyyətli mövzular isə yalnız məhdud sayda ciddi, hazırlıqlı auditoriyanı maraqlandırdığından diqqətdən kənarda qalır. Toxunulan mövzular da əksər hallarda peşəkarcılıqla işlənir. Diqqətə çatdırılan problemlərin həlli yolları o sahənin söz demək haqqına sahib mütəxəssislərinin iştirakı ilə arasıdır.

Nə qədər acı olsa da, bütün bunlar müasir mediamızda geniş yayılan hallardır. Belə vəziyyətin aradan qaldırılmasından ötrü, görürük, hələ cəmiyyətimizdə maraqlıdır işi çox gəlməlidir. Ona görə də hələlik ölkəmizdəki bir sıra media orqanlarından öz fəaliyyətini sırf peşəkarcılıq prinsipləri əsasında qurmasını, üzərinə düşən missiyanı məsuliyyətlə yerinə yetirməsini gözləmək olmur.

Amma XXI əsr milli mətbuat tariximiz öz şərafətli missiyanı nə qədər cətin də olsa, illərdi vıdandı, məsuliyyəti, ən əsası isə peşəkarcılıqla yerinə yetirən parlaq nümunələrdən də xali deyil. Və çox sevincdir ki, hazırda ki, yüz ildən sonra bu günümüzün tarixi hər hansı təsadüflərə istinadən deyil, məhz həmin nümunələr əsasında öyrəniləcək. Çünki cəmiyyət maraqlıdır, pisi yaxşıdan ayırmaq, ucuu sensasiyalara deyil, sanballı, keyfiyyətli, fikir yücünə malik faydalı kontentlərə meyl etdikcə təsadüflər yavaş-yavaş sıradan çıxacaq. Onlardan əsərləmət belə qalmayacaq. Bu xalq, bu tarixə qalan haqqında söz açdıqdan sonra müəmməllər ola-çaq. Gələcəyə soradıq ən etibarlı mənbə kimi məhz onlar apara-çaqlar.

Bir əsrə dəyər

İstisnasız şəkildə bunlardan biri də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin dəyərli yadigarlarından olan, bu ilin 15 sentyabrında fəali-

yətə başlamasının 100-cü ilini qeyd edən "Azərbaycan" qəzetidir.

Qəzetin keçmişi, bugünkü fəaliyyəti, müəllifləri, toxunduğu mövzular, tələqin etdiyi dəyərlər, qoruyub saxladığı peşəkar jurnalistika ənənələri, rəsmi dövlət qəzeti kimi milli dövlətçilik tariximizdə oynadığı rol və s. barədə çox məsələlərdən yazmaq olar. Bunların hərəsi bir məqalənin, geniş elmi-tədqiqat əsərlərinin mövzu-

Zərif güclülərin tribunası

"Azərbaycan" qəzeti ölkəmizin qadın hərəkətinin vüsətlənməsinə töhfə verir

sudur. Və zaman keçdikcə yaqın ki, milli elmimiz də "Azərbaycan" qəzetinin fəaliyyətinin ayrı-ayrı məqamları barədə öz sözünü sanballı elmi əsərlərlə deyəcək. Onun milli mətbuat tariximizdəki yeri və roluna layiqli elmi qiymət veriləcək.

Bu yazını isə ilk baxışda bəlkə o qədər də diqqəti çəkməyən, amma məhiyyətinə varınca nə qədər böyük ictimai əhəmiyyət kəsb etdiyi aydın görünən bir mövzuya - "Azərbaycan" qəzetində gəndər məsələlərinə həsr etmişik. Qəzetin fəaliyyətinin 100-cü ildönümünə həsr edilmiş yazı üçün bu mövzunu seçməyimiz heç də təsadüfi deyildir. "Azərbaycan" qəzeti cəmiyyətimizi bu mövzuda ən çox və düzgün istiqamətdə maarifləndirən, öz materialları ilə örnək yaradan mətbuat orqanlarından biridir. Və bu da Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin formalaşdığı tarixi dəyərdir davamıdır. Bu dəyərə sadıqlıqdır.

Qadın haqqı

Məlum olduğu kimi, hər bir dövlətin siqleti həl də qadına göstərdiyi diqqətlə ölçülür. Biz öz ölkəmizdə bu meyarı daim hiss edirik. Cümhuriyyət qurucuları Azərbaycanın İstiqlal Bəyannaməsinə kişi və qadınlara bərabər hüquqlar verən müddəə daxil etmiş, bununla tarixdə yeni bir səhifə açmışdılar. Daha sonra isə Cümhuriyyət parlamenti Şərqdə ilk dəfə qadınların səsvərmə hüququnu tanıdı və Azərbaycanın adı qadına səsvərmə hüququ verən ilk ölkə kimi tarixə yazıldı.

Qadın problemi Cümhuriyyət parlamentinin, ayrı-ayrı dövlət strukturlarının diqqətdə saxladığı aktual məsələlərdən idi. Demokratik müzakirələr və məqsədyönlü siyasət nəticəsində qadınların məşğulluq imkanlarının artması, sahibkarlıq fəaliyyətinə qoşulması üçün cümhuriyyət parlamentində qanun qəbul edilmişdi. Qadınların daha çox məşğul olduqları kəstər sanayini inkişaf etdirmək və genişləndirmək məqsədilə yerli sahələrə kömək göstərən kəstər sanayə kursları təşkil edildi, buna vəsait ayrıldı. İşsizliyin aradan qaldırılması və iqtisadiyyatın gücləndirilməsi məqsədilə bir sıra bölgələrdə toxuculuq və tikis emalatxanalarının açılması barədə müxtəlif layihələr müzakirəyə çıxarılmışdı. Səhiyyə sahəsində də xidmətin keyfiyyətinin yüksəldilməsində qadınların maraqları dövlət tərəfindən müdafiə olunurdu.

Həmin dövrün mətbuat səhifələrində vaxtaşırı olaraq ailə və qadın problemlərinə dair maraqlı yazılar dərc edilirdi. Məsələn, Səlim Səri imzalı bir müəllif "Azərbaycan" qəzetinin dekabr 1918-ci il

tarixli 62-ci nömrəsində işıq üzü görmüş "Qadınlıq haqqı" adlı məqaləsində yazırdı ki, qadınların haqqı bəhs mövzusu olduğu zaman etiraf edək ki, biz erkəklər bu məsələdə tamamilə bitərəf oluruq. O, Platona istinadən bildirirdi ki, "Əflatuna görə, ərle əravad sağ və sol əl kimidir. Əllərimiz eyni işi görməklə mükaləfədir. Yalnız birini artıq işləmək vərdisi onu digərindən bacarıqlı etmişdir" - dediyi halda, bu gün ibadət əsnasında "Ya Rəbbi, mənə hür yaratdığınına və qadın olaraq dünyaya gətirmədiyinə həmd və şəfa edirəm" - deyirik.

Səlim Sərinin fikrincə, aradan bunca əsrlər keçdi və mədəniyyət bugünkü yüksək dərəcəsinə çatdı, amma qadın mövzusunda düşüncələrimiz aç deyildi. Halbuki, qadın hər şeydən əvvəl anadır, tərbiyəçidir, müəllimdir. Qadın dilindən çıxan hər kəlmə ana şəfqəti şəkli alır. Buna görə də qadına veriləcək ilk haqq, ilk imtiyaz izdivacda və ailədə olmalıdır. Fəqət qərabadir ki, feminizm bu gün izdivaca qarşı adətən, bir düşmən vəziyyətindədir. Bunu idarə edən mütəfəkkir qadınlar istəyirlər ki, qadının şəxsiyyəti olsun, iradəsinə sahib, istiqlaliliyyətinə hakim olsun, qadın ərkeyin icazəsində olan vəziyyətdən qurtulsun. İfrat bəzək, artıq tualet yapmasın. Xəfif xarakterlik, işgəbazlıq, şuxluq, erkəklərə xoş görünmək kimi əsrlərdən bəri kök salmış vərdisləri

onları bilik və bacarıqlarına, istedad və intellektinə görə irəli çəkəməyə, yüksək vəzifələrə təyin etməyə başlamışdı. O dövrdə bir çox rayonlara rəhbərlik qadınlarına tapşırılmışdı. Nazir və nazir müavinləri arasında neçə-neçə qadın var idi. Respublikamızın tarixində ilk dəfə olaraq bir neçə əl məkətbə qadın rektorlar təyin edilmişdi. Həmin illərdə neçə-neçə qadın işində, ictimai fəaliyyətində fərqlənən qadınlara fəxri adların verilməsinə, qadınların mükafatlandırılmasına, orden-medallarla təltif olunmasına səylərini əsirmişdi. Həmin illərdə neçə-neçə qadın "Sosialist Əməyi Qəhrəmanı", "Qəhrəman ana" fəxri adları almışdı. Bütün bunlar ölkə başçısının xalqa göstərdiyi sonsuz diqqət və yaqının nəticəsi idi.

"Azərbaycan" qəzeti bu kimi faktlara diqqət yönəltməklə ölkəmizdə həyata keçirilən gəndər siyasətinin tarixi məhiyyətini əks etdirir. Bu siyasətin hələ Heydər Əliyevin ölkəmizə birinci rəhbərliyi dövründən başlandığını, sistəmi xarakter daşıdığını göstərir və bu yanaşmanın müsbət nəticələrini diqqətə çatdırır.

Məqsədinə çatən siyasət

Heydər Əliyevin müstəqil Azərbaycan dövlətinə rəhbərliyi dövründə ölkəmizdə qadın prob-

dınların hüquq bərabərliyi haqqında da aydın bir münasibət formalaşır.

Bütün bunlar, öz yazıları ilə dövlətimizin gəndər siyasətinə təbliğati dəstək verən, bu siyasətin öz məqsədinə çatmasına kömək göstərən "Azərbaycan" qəzeti kimi dəyərli mətbuat orqanlarımızın fəaliyyətinin xoş bəhrəsini qadın rektorlar təyin edilmişdi. Həmin illərdə neçə-neçə qadın işində, ictimai fəaliyyətində fərqlənən qadınlara fəxri adların verilməsinə, qadınların mükafatlandırılmasına, orden-medallarla təltif olunmasına səylərini əsirmişdi. Həmin illərdə neçə-neçə qadın "Sosialist Əməyi Qəhrəmanı", "Qəhrəman ana" fəxri adları almışdı. Bütün bunlar ölkə başçısının xalqa göstərdiyi sonsuz diqqət və yaqının nəticəsi idi.

Gender mədəniyyəti

Demokratik inkişafın əsas istiqamətlərindən birinin gəndər bərabərliyinin təmin edilməsindən keçdiyi artıq sübuta ehtiyacı olmayan reallıqdır. Və qeyd etdiyimiz kimi, Azərbaycan dövləti cəmiyyətdə bu prinsipin bərqərar olmasından ötrü ondan asılı nə varsa, edir. Amma bu məsələ təkəcə mühüm dövlət sənədlərinin qəbulu, inzibati tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə də məhdudlaşmır. Gəndər bərabərliyinin təmin olunması təkəcə dövlət institutlarının görə biləcəyi iş deyil. Bu, fərd olaraq hər bir vətəndaşın məsələ-

geniş yer verməklə bu şəxsiyyətlərimizin uğur hekayələrini təqdim edir. Stereotipləri bunlarla ortadan götürür. Cəmiyyətə açılır ki, bərabər imkanlar mühitində kişi və ya qadın, fərqlənə, hər kəs öz potensialını reallaşdırır, Vətənə layiqli töhfələr verə bilər.

"Azərbaycan" qəzeti görkəmli oftalmoloq alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın, XX əsr dünya şərqşünaslığı elminin parlaq nümayəndələrindən olan Aida xanım İmanquliyevanın şəxsində Azərbaycan qadınının elmə çatdığı zirvələri göstərir. Belə böyük şəxsiyyətlərimizin öz ömrü dastanları ilə yaratdıqları mənəvi dəyərlərimizi təbliğ edir. Elmə, biliyə həvəs göstərən gənc qızlarımızı bu dəyərlər ruhunda tərbiyələndirməyə çalışır, onlardan örnək götürməyə çağırır.

Azərbaycan qadınının uğur hekayəsi

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO-nun və İSESCO-nun xoşməramlı səfəri Mehriban xanım Əliyevanın təmsilində bu gün Azərbaycan qadını qadın fəallığı tarixinin ən böyük nailiyyətlərini yaradıb. Zaman keçdikcə bu nailiyyətlərin sırasını daha da genişləndirir. Bunlar tək bir şəxsiyyətin deyil, tarixən Azərbaycan qadını-

nın əldə etdiyi nailiyyətlərdir. Mehriban xanımın bu gün bütün dünyada yetişdiyi ali məqam ümumən Azərbaycan qadınının yüksəldiyi ucalıqdır.

O, ölkəmizin dinamik inkişafına verdiyi mühüm töhfələrə, mədəniyyətimizin dünyada təbliği sahəsində əvəzsiz xidmətlərinə, həmçinin, ümumdünya mədəni irsinin qorunub saxlanması işinə hərtərəfli dəstəyinə, sosial ədalət və humanizm prinsiplərinə sadıqlığına görə neinki Azərbaycan Respublikasının, eləcə də müxtəlif dövlət və beynəlxalq təşkilatların yüksək mükafatları, fəxri adları ilə təltif olunub. Bunlar dünyanın Azərbaycan qadınına verdiyi layiqli qiymətdir. Gənişmüvafiq xeyriyyəçilik fəaliyyəti göstərən, bəşəriyyətin ali ideallarına xidmət edən Mehriban xanım Əliyevanın bütün dünyada müasir Azərbaycan qadınının obrazını təcəssüm etdirir. O, təkəcə ölkə qadınları üçün deyil, bütün dünya qadınları üçün bir örnəkdir.

Mehriban xanımın həyata keçirdiyi layihələrdə maraqlı, xeyriyyəçi, kreativ ideyaları ilə yanaşı, mədəni, dini, milli-mənəvi dəyərlər və ənənələr sədaqət müşahidə olunur. Bütün bunları harmonik şəkildə reallaşdırmaq, ictimaiyyətdə, eləcə də dünyaya çatdırmaq çox çətinlik, lakin Mehriban xanım yorulmaz əməyi, güclü iradəsi ilə bu şərafətli və xeyirxah missiyanı layiqincə yerinə yetirir.

Bir sözə desək, Azərbaycan qadınının bütün gözəl keyfiyyətlərini özünün təkrarsız şəxsiyyətində birləşdirən Mehriban Əliyevanın cəmiyyətdə yaratdığı aura insanları mənəvi səliqlə, nəcibliyə, xeyirxahlığa, səmərəli fəaliyyətə səsləyir. Bu gün bizim bir çox xanımlarımız, gənc qızlarımız Mehriban xanımın fəaliyyətdən ruhlanaraq ictimai həyatda aktivliklərini gətirdikcə artırılır. Cəmiyyətimizdə filantropiya ənənələrinin gücləndiyi, xeyriyyəçilik ənənələrinin genişlənməsində gənc qızlarımızın xüsusi fəallığı müşahidə edilir. "Azərbaycan" qəzeti də bu cür nümunələrə öz səhifələrində geniş yer ayırır, Azərbaycan qadınının mükməll obrazını yaradır. Mehriban xanım Əliyevanın həyat və fəaliyyətinə həsr olunmuş yazılarla onun tələq etdiyi ali dəyərlərin daha çox insana yetişməsinə, daha çox fərdin öz həyatını bu dəyərlər ruhunda qurmasına can atır.

Qəzet belə bir nümunələrə indi həqiqətən çox böyük ehtiyacımız olduğunu fərqləndirir. Cəmiyyətin mənəvi tərbiyəsindən ötrü kütləvi informasiya vasitələrində ziyanlı fakt və hadisələr deyil, müsbət örnəklərə diqqət yönəlməsinin zəruriliyini duyur və öz fəaliyyətini bu istiqamətdə qurur.

Peşəkarcılıq örnəyi

"Azərbaycan" qəzetinin peşəkar tərəfindən faydalanan, məsələlərə bu prinsiplə yanaşaraq sensasiya ardınca deyil, ictimai maraqlar ardınca gedib cəmiyyətin inkişafına aç-qox xeyir vermək istəyən media orqanlarımız təəssüf ki, hələ çox azdır. Son illər media-da gəndər məsələləri ilə bağlı bir ziyanlı tendensiya da güclənib. Bu, kütləvi informasiya vasitələrində, sosial mediada qadınlarla bağlı daha çox kriminal məsələlərin gündəmə gətirilməsidir. Media nədənsə qadına qarşı zorakılıqla bağlı xəbərləri geniş yayaraq ictimailəşdirməkdə maraqlıdır. Təz-təz belə sərlövhələr oxuyuruq: "Ər qadını bıçaqladı", "Qadın evdən qaçdı", "Gəlin toydan qaçdı", "Nişanlı qız özünü asdı" və s.

Yaxud kriminal hadisələrlə bağlı xəbərlərdə uşaqların, qadınların simaları göstərilir. Təmmam unudulur ki, bu gün siması göstərilən o uşaq sabah bir universitetin tələbəsi, bir müəssisənin əməkdaşı, yaxud bir evin xanımı, bir ailənin başçısı olacaq. Arxivlərdə, internet resurslarında onların keçmişindəki hansısa arzuolunmaz amı dəlillərlə əbədləşdirmək yaramaz. Və ya təsəvvür edin ki, boğazı kəsilmiş qadın uşağında jurnalist açıqlama alır. Bu uşağın onsuz da dünyaya tar-mar olub. Bir anda hər iki vəlidəyini itirib. Atası həbs edilib, anası faciəli şəkildə ölüb. Lakin "jurnalist" ondan atasının anasını necə öldürdüyünü soruşur.

İstər-istəməz öz-özünə sual edirsən: bu xəbərlərin, belə materialların hər hansı bir ictimai əhəmiyyəti varmı? Onların psixoloji ziyanı, cəmiyyətdə yaratdığı travmalar, mənfi təsir gücü cəmiyyətin bu hadisələr haqqında xəbərdar olmasının kiçik informativ faydasından qat-qat böyük deyilmi?

Ümumiyyətlə, qadın mövzusunda hansı rakursdan yanaşmalıyıq ki, cəmiyyətimiz bundan ziyan deyil, fayda götürsün? Və bu suallara "Azərbaycan" qəzetinin səhifələrində cavab tapa bilirik.

"Azərbaycan" qəzeti Həsən bəy Zərdabinin "Əkinçi" qəzetinin, "İşıq" jurnalının və digər tarixi mətbuat orqanlarımızın maarifçilik ideyalarından ruhlanaraq, bu ideyaları ləyaqətlə davam etdirənlər görkəmli qadın ictimai-siyasi xadimlərimizin, xanım alim və publisistlərimizin, pedaqoqlarımızın, şair və yazıçılarımızın, bir sözə, bütün xanım fəallıklarının yazılarına, çıxışlarına geniş yer verməklə ictimai fikir tariximizə, cəmiyyətimizdə qadın fəallığı ənənələrinin daha da genişlənməsinə yol açır.

Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynova, Milli Məclis Sədrinin müavini Bəhər Muradova və parlamentdə təmsil olunan digər xanım deputatlar, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin rektoru Gülcühhə Məmmədova, Miniatur kitab muzeyinin təsisçisi və rəhbəri Zərifə Salahova, Azərbaycan Mədəniyyət İşçiləri Həmkarlar İttifaqının Respublika Komitəsinin sədri Cəmilə Səttarova, eləcə də başqa ziyalı xanımlarımız "Azərbaycan" qəzetinin daimi müəllifləridirlər.

Qəzet ailə dəyərləri, uşaq tərbiyəsi, qadın problemləri və bir sıra tarixi, mədəni-əxlaqi mövzulara müntəzəm yer ayırır. Qadınların cəmiyyət həyatındakı rolunu, maraqlı ənənələrini, ailə-övlad münasibətlərini, milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunmasını təbliğ edir. "Azərbaycan" qəzetinin digər materialları kimi gəndər mövzusunda yazılarında da el-milik, tarixilik, bədii-publisistik üslub məqalələrin maraqlı oxumasına istiqamət, oxucuya mənəvi dəyər verir.

Cəmiyyətimizdə milli vətənpərvərlik ruhunun aşılanması da bu qəzetin müstəsna rolu var. "Azərbaycan" qəzetinin öz yazıları ilə qadınlarımız arasında apardıqı maarifləndirmə işi, aşıladığı vətənpərvərlik ruhu Vətənimizin gələcəyi üçün layiqli vətəndaşların, Vətən yolunda canını belə əsirməyən cəsur övladların yetişirilməsi deməkdir.

Milli mətbuatımızın tarixi 143 ildən çoxdur. "Azərbaycan" qəzeti bu tarixin düz bir əsrlik şərafətli dövrünü bölüşür. Arzu edirik ki, bu tarix minilliklərə yetişsin. Nə qədər ki, Azərbaycan var, Vətənimizin adını daşıyan bu qəzet də yaşasın, yatarsın, maariflik nurunu əbədiyyətə qədər yandırсын.

Nurlana ƏLİYEVA,
YAP Qadınlar Şurasının sədri,
Bakı Slavyan Universitetinin rektoru, professor

“AZƏRBAYCAN” – 100 İstiqlalımızın yadigarı, həmyaşıdı və tərənnümçüsü

“Azərbaycan” milli mətbuatımızın avanqardı, bayraqdarıdır

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı, “Azərbaycan” qəzetinin baş redaktoru cənab Bəxtiyar Sadıqova

Hörmətli Bəxtiyar müəllim! Sizi və bütün kollektivinizi “Azərbaycan” qəzetinin fəaliyyətlə başlamasının 100 illik yubileyi münasibətilə təbrik edirəm. 1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin rəsmi orqanı kimi fəaliyyətə başlamış “Azərbaycan” qəzeti yarandıqı gündən milli-azadlıq mübarizəsinin ön sırasında addımlamış, xalqımızın çoxillik arzusu və istəklərinin ifadəsinə çevrilmiş, onun mədəni dəyərlərini, ictimai-siyasi ideallarının formalaşmasına işinə önəmli töhfə vermişdir. 1991-ci ildə yenidən müstəqillik qazanması ilə öz fəaliyyətini bərpa etmiş, azadlıq və suverenlik ideyalarının həyata keçirilməsində fəal surətdə iştirak etmişdir.

Ümummilli lider Heydər Əliyev 1993-cü ildə ikinci dəfə Azərbaycanı siyasi hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra “Azərbaycan” qəzeti, sözlün həqiqi mənasında, əsl rəsmi dövlət qəzeti kimi fəaliyyət göstərməyə başlamışdır. Bu dövrdən etibarən müstəqil Azərbaycan mövzusu və azərbaycanlılıq “Azərbaycan” qəzetinin əsas qayesi-nə çevrilmişdir.

Mətbuat aləmində özünəməxsus dəstxətti ilə seçilən, fəaliyyətini müntəzəqə tarixi ənənələr üzərində quran, qarşıya qoyduğu prinsiplər hədəflərə bu gün də sadiqlik göstərən “Azərbaycan” qəzeti respublikanın keçmişinə, bu gününə, sabahına mükməmməl elmi-fəlsəfi baxışı özündə ehs etdirir, xalqa, dövlətçiliyə bağlılığını nümayiş etdirir.

Səttar MÖHBƏLİYEV,
Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədri, Milli Məclisin deputatı

Ümummilli lider Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu, Prezident İlham Əliyevin bu gün uğurla davam etdirdiyi dövlətçilik kursu, davamlı və dinamik inkişaf strategiyası “Azərbaycan” qəzetinin səhifələrində yüksək peşəkarlıqla işıqlandırılır.

Ölkəmizin müntəzəqə mətbuat ənənələrini ləyaqətlə davam etdirən “Azərbaycan” qəzeti bu gün demokratiyanın, siyasi plüralizmin, aşkarlığın təmin edilməsində müstəsna rol oynayır. Onun səhifələrində

kildə işıqlandırılması Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasında məmnunluq doğurur. İnənirəm ki, dövlət müstəqilliyimizin möhkəmləndirilməsi və azad, demokratik cəmiyyət qurulması işində “Azərbaycan” qəzeti fəaliyyət göstərdiyi bütün dövrlərdə öz yüksək amallarına sadiq qalaraq respublikamızda baş verən həqiqətlərin geniş ictimaiyyətə çatdırılmasında, dünyaya yayılmasında yüksək professionalıq, obyektivlik, prinsiplilik, əsl dövlətçilik və vətəndaş mövqeyi nümayiş etdirərək xalqımızın müntəzəqə mətbuat ənənələrini layiqincə davam etdirə biləcəkdir.

Azərbaycan həyatının bütün sahələrini əhatə edən dolğun,

Azərbaycan həqiqətləri, ölkəmizdə hüquqi dövlət və vətəndaş cəmiyyətinin qurulması, iqtisadi islahatların həyata keçirilməsi, sağlamlıq mədəniyyətinin inkişafı, vətəndaş həmrəyliyi və milli birliyin yaradılması sahəsində aparılan məqsədyönlü işlər və ictimai-siyasi proseslər qəzetdə işıqlandırılır.

Öz səhifələrində işçilərin sosial-iqtisadi hüquqlarının qorunması, onların sağlamlıqlarının və əməlinin mühafizəsinin təmin edilməsi və sosial problemlərinin həlli istiqamətində həmkarlar ittifaqları tərəfindən həyata keçirilən çoxsahəli işlərin vaxtaşırı olaraq dolğun şə-

özünəməxsus yaradıcılıq ənənələri ilə püxtələşmiş, rəngarəngliyi, aktual mövzuları ilə geniş oxucu auditoriyasına qazanmış, öz məsuliyyətini dərinlən dərkdən “Azərbaycan” qəzeti bu gün milli mətbuatımızın ilk cümhuriyyət dövrünün bu müqəddəs ənənəsini şərfəllə davam etdirir. Müasir milli mətbuatımızın avanqardı, bayraqdarı olan “Azərbaycan” qəzetinin yubileyi münasibəti ilə kollektivimizin sevincinə qoşulur, bu mətbu orqanda bacarıqla, yüksək peşəkarlıqla çalışan əməkdaşları və çoxmillətli oxucuları təbrik edir, yeni-yeni uğurlar arzulayıram.

“Azərbaycan” qəzetinin dünyaya gəlişi

Sirməmməd HÜSEYNOV:

“Azərbaycan” qəzeti millətə və dövlətə xidmət edirdi”

1918-ci ildə “Azərbaycan” qəzetinin yaradılması ilə bağlı aparılan hazırlıq işləri olduqca gərgin dövrə təsadüf edirdi. Bu həmin vaxt idi ki, Qafqaz İslam Ordusu Gəncədə Bakıya doğru yürüşə başlamışdı, qarşıda Azərbaycan hökumətini ciddi sınaqlar gözləyirdi.

Məhz belə bir vaxtda hökumət ham da öz rəsmi qəzetinin nəşrini planlaşdırırdı. Lakin qəzetin dərci xeyli texniki problemlərlə üzləşirdi. Belə ki, Gəncə şəhərində Azərbaycan dilində şriftlərin olmaması, ümumiyyətlə anadili mətbəenin formalaşmaması qəzetin işi üzə gəlməsinə ciddi əngəllər yaradırdı.

Gəncədə Azərbaycan dilində şrift yox idi

Qəzetimizə açıqlamasında bu proseslərə aydınlıq gətirən Xalq Cümhuriyyəti dövrünün mətbuat tədqiqatçısı, professor Sirməmməd Hüseynov öncə “Azərbaycan” qəzetinin yaranması ideyasından danışdı. Onun sözlərinə görə, bəzi qəzetin Fətəli xan Xoyskinin təşəbbüsü ilə yaradıldığını yazırlar. Tarix isə deyir ki, bu işin təşəbbüskarı Nəsim bəy Yusifbəyli idi. Nəsim bəy Yusifbəyli Fətəli xan Xoyskinin başçılıq etdiyi birinci hökumət kabinəsində maliyyə və maarif naziri idi. Tiflisdən Gəncəyə gələndən sonra hökumət ikinci kabinanı yaradı. İkinci hökumət kabinəsində Nəsim bəy Yusifbəyli maarif və dini etiqad naziri idi. Mətbuat məsələsinə də maarif və dini etiqad naziri baxırdı.

Sirməmməd Hüseynov deyir ki, 1918-ci ilin mart qırğınları əre-

fəsində Hacıbəyli ailəsi İranın Ənzəli şəhərinə gedir. Elə ki, türk ordusu İrandan keçib Azərbaycana daxil olur, bir çox cavanlar da onlara qoşulub Gəncəyə gəlir. Həmin gənclərin arasında Ceyhun Hacıbəyli və Şəfi bəy Rüstəmbəylinin 27. Şəfi bəy Rüstəmbəylinin isə 25 yaşına vardı. Bu barədə Zülfüqar Hacıbəyli öz xatirələrində yazır ki, həmin vaxt Gəncədə qəzet nəşr etmək üçün jurnal istəyirdi.

Buna görə Nəsim bəy Yusifbəyli onların hər ikisini dəvət edir və “Azərbaycan” adlı qəzeti çıxarmağı tapşırır.

Sirməmməd Hüseynov bildirir ki, qəzeti nəşr etmək üçün ilk növbədə mətbəə lazım idi: “O vaxt Gəncədə bir mətbəə vardı. O da quberniya mətbəəsi idi. Bu mətbəədə də hərflər rusca idi. Azərbaycan dilində hürufat (şrift) yox idi. Buna görə Nəsim bəy Yusifbəyli iyun ayında səhiyyə və sosial təminat naziri Xudadad bəy Rəfiybəyildən xahiş edir ki, hürufat gətirmək üçün Tiflisə adam göndərsin. Bu, mümkün olmur və ona görə qəzetin dərci bir qədər gecikir. Odur ki, “Azərbaycan” qəzetinin birinci nömrəsi sentyabrın 15-də quberniya mətbəəsində çap olunur”. O dövrdə Ba-

ilk 4 nömrə Gəncədə çıxıb

Sirməmməd Hüseynov söyləyir ki, qəzetin Gəncədəki ilk nömrəsi həm Azərbaycan, həm də rus dilində çap olunur. Maraqlısı odur ki, həm azərbaycanca, həm də rusca olan qəzetlər bir və iki nömrə ilə səhifələnir. “Belə çıxır ki, onların hər biri ayrı-ayrı qəzetlərdir, sadəcə, bir yerdə çap olunub. Çünki bir qəzet olsaydı, sıralama 1,2,3 və 4 olardı. Qəzetin 2 və 3-cü nömrələri yalnız rus dilində çıxıb. Yəni üstündə 1və 2-ci səhifə yazılıb. İkinci nömrə sentyabrın 19-da, üçüncü nömrə isə sentyabrın 22-də çıxıb. Sentyabrın 25-də qəzetin 4 səhifəlik dördüncü nömrəsi çap olunub. Səhifələrin üstündə 1,2,3 və yenidən 1 yazılıb. Bu da onu göstərir ki, iki qəzetdir. İmkan olmadığına görə bir yerdə çap edilib. Beləliklə, qəzetin Gəncədə 4 nömrəsi - 12 səhifəsi çap olunub. Onlardan 9-u rus, 3-ü Azərbaycan dilində işıq üzü görüb. Bununla da, “Azərbaycan” qəzetinin Gəncə dövrü tamamlandı” - deyir Sirməmməd Hüseynov bildirir.

Qəzetin Bakı dövrü ilə bağlı danışan Sirməmməd Hüseynov dedi ki, Bakı işğaldan azad olundandan 2 gün sonra, sentyabrın 17-də Azərbaycan hökuməti Bakıya köçür. “Azərbaycan” qəzetinin redaksiyasının Bakıya köçürülməsi işləri ilə yəni də Nəsim bəy Yusifbəyli məşğul olur. O dövrdə Ba-

kıda ən yaxşı, müasir mətbəə isə Orucov qardaşlarının olub. Nəsim bəy Yusifbəyli Orucov qardaşları ilə danışıq və bu mətbəəni onlardan pulunu ödəmək şərti ilə alıb, adını hökumət mətbəəsi qoyurlar. Hətta parlament iclaslarının birində Orucov qardaşlarına mətbəə üçün bütçədən nə qədər pulun ödənməsi müzakirə olunur. “Görün necə demokratik olublar? Bolşeviklər kimi zəbt etməyiblər, pulunu ödəyib alıblar” - deyir Sirməmməd Hüseynov qeyd edir.

Dövlətçilik amallarına xidmət edən qəzet

1918-ci il oktyabrın 3-də “Azərbaycan” qəzetinin Bakıda 4 səhifəlik ana dilində beşinci nömrəsi işıq üzü görür. Oktyabrın 7-də qəzetin rusca nəşri bərpa olunur. Ümumilikdə 1918-ci ildə qəzetin ana dilində 75, rus dilində isə 70 nömrəsi çıxır. Azərbaycanca çıxan qəzet də özünü müstəqil sayır, rusca da. Hər ikisi də öz tarixini sentyabrın 15-dən başlayır.

Ü.Hacıbəyli 1919-cu ilin martında Parisə qardaşı Ceyhun Hacıbəylinin göndərdiyi məktubunda yazırdı: “Sən gedəndən sonra Nəsim bəy Yusifbəyli mənimlə görüşüb, dedi ki, sən müdir olduğuna görə Ceyhunun məvacibini al. Məhəmməd Əmin də sənin məvacibini alsın. Smetada da belə nəzərdə tutuldu”. Bu barədə danışan Sirməmməd Hüseynovun sözlərinə görə, qəzeti hökumət maliyyələşdirirdi və hökumət mətbəəsində çap edilirdi. Xərcini hökumət çəkirdi, qəzet isə hökumətə xidmət edirdi.

Məhəmməd Əmin Rəsulzadə və Ü.Hacıbəyli yazırdılar ki, bizim 3 əsas qayemiz var: “Bu Vətən də bizimdir, bu millət də bizimdir, bu dövlət də bizimdir”. “Azərbaycan” qəzetinin fəaliyyəti də məhz bu amallara xidmət edirdi. Bu barədə danışan Sirməmməd Hüseynov qeyd edir ki, bundan yüksək nə ola bilər! “Müstəqillik dövrünün mətbuatının prinsipi bunlardır. Heç bir siyasi partiya yox, Vətən, millət və dövlətə xidmət etmək... Millət üçün bundan böyük səadət ola bilməz”.

Ləman MUSTAFAYEVA,
“Azərbaycan”

Azərbaycan həqiqətləri “Azərbaycan”ın internet səhifəsində

Dünya azərbaycanlıları ölkəmizlə bağlı həqiqətləri, yenilikləri qəzetimizin saytından öyrənirlər

Əsası 1918-ci ildə qoyulan “Azərbaycan” qəzetinin də ömrü Xalq Cümhuriyyəti qədər olmuşdu. Lakin ömrünün qısalığına baxmayaraq, qəzet ilk saylarından yarandıqı mühitin, fəaliyyət göstərdiyi dövrün tarixi salnaməsinə çevrildi, milli istiqlal mübarizəsinin intizarında, milli şüurun təkamülündə misilsiz xidmətlər göstərdi. Geniş oxucu auditoriyası topla-maqla, səhifələrinə ən qabaqcıl ziyalıların, ictimai xadimlərin və millət fədailərinin imzalarını cəlb etməklə dövrünün seçilən, fərqlənən nəşri olan “Azərbaycan” milli problemlərin səsləndirildiyi əsl xalq tribunası idi.

İnternet versiyası

Xalq Cümhuriyyətinin rəsmi mətbu orqanı olan “Azərbaycan” qəzetinin də taleyi elə cümhuriyyətin taleyi kimi oldu. Azərbaycanda sovet hakimiyyətinin qurulmasından sonra “Azərbaycan” qəzetinin nəşri dayandırıldı, adının çəkilməsi belə qadaqan edildi.

Yalnız dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra “Azərbaycan” qəzeti yenidən nəşrə başladı. Varislik ənənəsini yaşadaraq bu ənənəyə sadiqlik nümayiş etdirdi. Bu mənada müasir “Azərbaycan” varislik ənənələrini yaşadan qəzet olmaqla bərabər, həm də sələfi kimi dövrünün ensiklopedik salnaməsidir.

“Azərbaycan” qəzeti həmişə müntəzəqə və pozitiv yeniliklərə açıq olub. Diqqətli oxucu qəzetin səhifələrində - ister məqalələrdə, ister mövzuya yanaşmasında, istərsə də dizaynında fərqli üsulların şahidi ola bilər.

XX əsrin sonlarına doğru informasiya və kommunikasiya texnologiyaları cəmiyyətin inkişafına təsir göstərən əsas amillərdən biri olmaqla gündəlik həyatımızın ayrılmaz hissəsinə çevrildi. Xüsusən ötən əsrin ən mühüm kəşflərindən biri sayılan internet dövlət səhifələri bilməyən, coğrafi uzaqlıqdan asılı olmayaraq operativ informa-

siya mübadiləsinə təmin edən virtual informasiya məkanı, rahat və əlverişli ünsiyyət vasitəsi kimi dünyanın hər yerində insanların məişətinə daxil oldu. İndi cəmiyyət həyatının elə bir sahəsi yoxdur ki, orada İKT-nin üstünlüklərindən istifadə olunmasın. İKT, o cümlədən internet bütün dünyada kütləvi informasiya vasitələrinin fəaliyyətinin operativliyinin və çevikliyinin təmin olunmasında, informasiyanın daha geniş auditoriyaya yayılmasında əsas vasitələrdən biridir.

Respublikamızın rəsmi dövlət nəşri olan “Azərbaycan” qəzeti fəaliyyətini müasir dövrün çağırışları ilə uzaqlaşdıraraq İKT-nin üstünlüklərindən yararlanır. Bunun nəticəsidir ki, redaksiyanın iş şəraiti də illər öncədən tamamilə yenilənib. Artıq 16 ildir ki, redaksiya tam kompüterləşdirilib. Əgər həmin vaxta kimi yalnız qəzetin səhifələnməsində kompüterdən istifadə edilirdisə, 2002-ci ildən başlayaraq hər bir əməkdaş fərdi kompüterlə təmin olub. Maddi imkanlar daxilində redaksiyanın sonuncu nəsil kompüterlərlə təmin olunması daim diqqət mərkəzində saxlanılır.

2002-ci ildən həm də redaksiyadakı bütün kompüterlərin yüksək sürətlə internetə çıxışı təmin olunub. Halbuki həmin dövrdə internet xidmətləri indiki qədər ge-

niş deyildi və tək-tük, barmaqla sayılsa qədər internet media orqanı göstərmək olardı. Artıq 16 ildir ki, oxucular ölkənin və dünyanın hər yerindən “azerbaijan-news.az” ünvanına daxil olmaqla qəzetdə gedən yazıları internet vasitəsilə oxuya bilərlər. Saytda “Azərbaycan” qəzetinin çap versiyasında işıq üzü görən bütün yazılarla yanaşı, gündəlik informasiyalar da yer alır. Həmçinin saytda qəzetin çap versiyasını “PDF” formatında görmək mümkündür.

İnternet böyük sürətlə dəyişən və yeniliklərə doğru can atan bir in-

formasiya məkanındır. Son illərdə bu məkanda baş verən bir sıra müntəzəqə yenilikləri və informasiyanın çatdırılması istiqamətində artan imkanları nəzərə alaraq “Azərbaycan” qəzetinin internet səhifəsi həm dizayn, həm məzmun və əhatə dairəsi, həm də informasiyanın çatdırılması baxımından təzələndi. Bu günlərdə səhifənin yeni versiyası test yoxlamalarından sonra istifadəyə verilib.

Xatırladıq ki, qəzetin internet səhifəsi ilk dəfə 4 il əvvəl yenilənmişdi. O zaman əvvəlki variantda olan “navigasiya menyusu” tama-

milə yenilənmiş, burda bəzi bölmələr ləğv olunmuş və əvəzinə yeniləri yaradılmışdı. “Navigasiya menyusundan” aşağıda yer alan xəbərlərdən ibarət slayderdə isə informasiyalar öz-özünə dəyişir və oxucunun hər bir yazı ilə tanışlığını asanlaşdırır. Yeni yaradılan “onlayn” xəbər lentində hər gün ən son xəbərlər yer alır.

Onu da qeyd edək ki, “Azərbaycan” qəzeti kollektivinin əməyi sayəsində son illərdə 14 adda 19 cild kitab ərsəyə gətirilərək nəşr olunub. Qəzetin saytının yeni versiyasında yer alan ayrıca bölmədə

həmin nəşrlərlə “PDF” variantda tanış olmaq mümkündür.

Məlum olduğu kimi, sosial şəbəkələr informasiya mübadiləsinin çevikliyine imkan verməklə internetin son onillikdə ortaya çıxardığı yeniliklərdən biridir. “Azərbaycan” qəzetinin internet səhifəsində bu amil nəzərə alınıb. İndi qəzetin saytıdakı yazı ilə tanış olan oxucu “Facebook” və “Twitter” kimi sosial şəbəkələrə keçid vasitəsilə həmin yazını bəyənsin, paylaşsın və ya “e-mail” vasitəsilə başqalarına göndərə bilər. Səhifədəki linklər vasitəsilə isə digər saytlara keçid etmək mümkündür.

Dəqiq informasiya almaq istəyənlər “Azərbaycan”a müraciət edirlər

“Azərbaycan” qəzetinin internet versiyası il ərzində 2 milyon dəfədən çox izlənilir. Bunun da təxminən 10 faizi 100-dən artıq xarici ölkənin payına düşür. Əsasən Fransa, ABŞ, Rusiya, Türkiyə, Almaniya, Böyük Britaniya, Gürcüstan, Norveç kimi ölkələrdən səhifəyə baxış qeydə alınır. Maraqlıdır ki, Cənubi Amerikada yerləşən Peru dövləti də baxış sayına görə ilk onluqdadır. Sırr deyil ki, Azərbaycanla bağlı daha dəqiq informasiya almaq istəyən insanlar məhz “Azərbaycan” qəzetinin internet versiyasına müraciət edirlər. Məsələn, 2016-cı ilin Aprel döyüşləri zamanı “Azərbaycan” qəzetinin internet saytına xaricdən girişlərin sayı birdən birə bir neçə dəfə artmışdı. O cümlədən əlamətdar hadisələr, seçkilər zamanı qəzetin saytına xaricdən daxilolmalar artır. Bu ondan xəbər verir ki, Avropadan

Avstraliyaya, Amerikadan Çinə, Finlandiyadan Cənubi Afrika Respublikasına qədər ölkəmizə dair dəqiq məlumat almaq istəyənlər “Azərbaycan” qəzetinə müraciət edirlər.

“Azərbaycan”ın 100 illiyi ərəfəsində isə qəzetin internet səhifəsinin yeni versiyası istifadəyə verilib. Səhifənin tam olaraq yeniləndiyini ana səhifədən görmək mümkündür. İlk diqqəti çəkən əvvəlki variantda “navigasiya menyusundan” aşağıda yer alan xəbərlərdən ibarət slayderdə informasiyaların sayının artmasıdır. Əvvəllər slayderdə öz-özünə dəyişən informasiyaların sayı 5-dən 10-a çatdırılıb. Bu, oxucunun daha çox informasiya ilə tanışlığını asanlaşdırır. Yeni versiyada oxucuların qəzetin çap versiyasını “PDF” formatda izləmək imkanları da artırılıb. Səhifədə həmçinin yeni bölmələr də yaradılıb.

Qəzetin xəbərlər sistemi də tam yenilənib. Yeni proqramın tətbiqi nəticəsində əvvəlki versiyada xəbərlər zamanı yaranan qüsurar aradan qaldırılıb. İndi daha unvanlı olan xəbərlər sistemi vasitəsilə oxucular xəbərlərdəki materialı çox asanlıqla tapa bilərlər. İstifadəçiləri, həmçinin sayt vasitəsilə həvalə proqnozunu öyrənsin, o cümlədən valyuta məzənnəsi ilə tanış ola bilərlər.

Ümumiyyətlə, “Azərbaycan” qəzetinin internet səhifəsinin yeni versiyası ilə tanışlıq göstərir ki, indiki oxucuların informasiya almaq imkanları daha da genişləndi. Bir sözlə, internetin və informasiya mübadiləsinin ən son yeniliklərini özündə cəmlədirən yeni versiya “Azərbaycan” qəzetinin oxucularının ürəyinə olacaq.

Cəfər KƏRİMOV,
Rəşad CƏFƏRLİ,
“Azərbaycan”

Münaqişələrin hərbi yolla həlləri keçmişdə qalmalıdır

Beynəlxalq gənclər təşkilatlarının üzvləri Milli Məclisdə keçirilən konfransda maraqlı təkliflərlə çıxış ediblər

Sentyabrın 14-də Milli Məclisdə "Siyasi plüralizm və parlament təcrübəsi" mövzusunda "dəyirmi masa" keçirilib.

Yeni Azərbaycan Partiyası Gənclər Birliyinin, Avropa Demokratik Gənclər Birliyinin, Beynəlxalq Gənc Demokrat İttifaqının, Avropa Demokratik Tələbələr Təşkilatının və Asiya Siyasi Partiyalarının Beynəlxalq Konfransının nümayəndələrinin iştirak etdiyi "dəyirmi masada" çıxış edən Milli Məclisin Sədrinin müavini Bahar Muradova qeyd edib ki, gənclər arasında keçirilən bu görüş xoş bir tarixə təsadüf edir. Belə ki, sentyabrın 21-də Milli Məclisin binasında 50-dək ölkənin nümayəndəsinin, parlament rəhbərlərinin, beynəlxalq təşkilatların rəsmilərinin iştirakı ilə təntənəli yubiley tədbiri keçiriləcək.

Bahar Muradovanın sözlərinə görə, YAP-ın təşəbbüsü ilə reallaşan bu tədbirdə çoxsaylı beynəlxalq tələbə-gənclər təşkilatlarının, o cümlədən siyasi partiyaların ittiifaqlarının gənclər qolunun rəhbərləri və fəalları iştirak edir. Tədbirin əsas məqsədi ölkəmizdə parlamentarizmin, dövlətçiliyin yaranması və inkişafı məsələləri ətrafında iştirakçıları məlumatlandırmaq, eyni zamanda Azərbaycan parlamentinin keçdiyi yol, vətəndaş cəmiyyətinin formalaşması, nailiyyətlər barədə fikir mübadiləsi aparmaqdır. Həmçin

nin müasir tendesiylər, bu tendesiylərin siyasi partiyaların fəaliyyətinə, xüsusilə, gənclərlə iş sahəsində nəzərə alınmalı olan məqamlar da müzakirə ediləcək.

Toplantıda qonaqlara Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin, parlamentin yaranma tarixi, seçki sistemi haqqında geniş məlumat verən Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri, Yeni Azərbaycan Partiyası İcra katibinin müavini Siyavuş Novruzov deyib ki, ölkəmizdə qanunvericiliyə uyğun olaraq, biterlər də fərdi qaydada öz namizədliyini irəli sürə bilər. Bu gün YAP 68 nəfər parlament üzvü ilə Milli Məclisdə çoxluq təşkil edir.

Siyavuş Novruzov Azərbaycan parlamentinin bir çox beynəlxalq təşkilatların üzvü olduğunu söyləyərək bu cür qarşılıqlı əlaqələrin ölkəmizdə qanunvericilik işinin təkmilləşməsinə xidmət göstərdiyini vurğulayıb. Komitə sədri həmçinin Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı qonaqlara ətraflı bilgiler verib. Bildirib ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı parlamentin mövqeyi yekdillidir: Azərbaycanın ərazi bütövlüyü təmin olunmalıdır. İşğal altında olan torpaqlarımızın geri qaytarılması üçün parlament də öz fəaliyyətini göstərir: "Təbii ki, bu məsələ ilə bağlı müxtəlif fikirlər səsləndirilir. Bəziləri məsələnin sülh yolu ilə, bəziləri isə müharibə yolu ilə həllinə dair fikirlər söyləyir. Əsas məqsədimiz Azərbaycanın ərazi

bütövlüyünün bərpasına və bir milyon artıq qaçqının öz yurduna qaytarılmasına nail olmaqdır".

Avropa Demokratik Gənclər Birliyinin (DEMYC) sədri Javier Hurtado əvvəlcə "dəyirmi masa"nın əhəmiyyətindən danışaraq bildirib ki, burada müxtəlif qurumların, beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri öz təcrübələrini bölüşürlər. Rəhbəri olduğu təşkilat isə konservatizmin tərəfdarıdır: "Biz bura ölkələrin demokratik inkişafına töhfə verən insanları bir yere topladıq. Hər kəs kapitalizmin bəhrəsindən faydalanmaq istəyir. Gənclər üçün imkan yaradılmalıdır. Münaqişə tərəflərinin gəncləri arasında körpü qurulmalıdır".

Milli Məclisin deputatı Asim Molazadə dövlət səviyyəsində yüksək dəyərləndirilən inkişaf yolu və həyata keçirilən islahatlar barədə məlumat verib. Qeyd edib ki, müstəqilliyini 25 il əvvəl bərpa etmiş, post-kommunist sistemindən qurtulmuş Azərbaycan ilk növbədə dövlətin dəyərlərini üstün tutur. Bu dəyərlər tək Azərbaycan deyil, dünyanın bir sıra ölkələri üçün çox mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Azərbaycan fərqli dinlərin əməkdaşlığı və mədəni münasibətlər sistemi ilə malik olan bir dövlətdir. 100 il əvvəl Azərbaycan parlamentində xristianlar, yəhudilər, müsəlmanlar təmsil olunurdu. Bu isə Şərq dünyası üçün unikal bir hadisədir. Bu gün də Azərbaycan parlamentində eyni prinsiplər var.

Deputat Fəzail Ağamalı beynəlxalq gənclər təşkilatlarından olan rəhbər şəxslərin Azərbaycana gəlişini münasibətlərin gələcək inkişafına çox ciddi imkanlar açacağını söyləyib.

Türkiyə-Azərbaycan arasında dostluq, qardaşlıq münasibətlərinə toxunan Ədalət və İnkişaf Partiyasının gənclər qolunun universitetlərlə əlaqələri üzrə sədr müavini Cengizhan Güngör isə Dağlıq Qarabağ problemini Türkiyənin də "qırmızı xətti" adlandıraraq: "Biz Azərbaycan nümayəndələrinin olmadığı yerlərdə, - Ermənistanın haqsız işğal etdiyi torpaqları geri qaytarmalıdır, - fikrini müdafiə edirik. Azərbaycan da hər məsələdə bizə dəstəkdir. Ümid edirəm ki, dostluq münasibətlərimiz daha da irəliləyəcək".

Deputat Araz Əliyev də çıxışında Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə toxunaraq Avropa diplomatiasının Ermənistanla sərt reaksiya vermədiyini bildirib. Avropa Demokratik Gənclər Birliyinin baş katibi Margerita Saltin də münaqişələrin həlli üçün gənclərin intellektindən yararlanmağı təklif edib: "Münaqişələrin hərbi yolla həlləri keçmişdə qalmalıdır. Müharibə mövqeyində qalsaq, müharibədən çıxarıq. Tərəflər arasında təhsil, idman, mədəniyyət kimi digər sahələrdə körpülər qurulmalıdır".

"Dəyirmi masa" müzakirələrə davam etdirilib.

Fərizə ƏHMƏDOVA, "Azərbaycan"

Azərbaycanın UNESCO ilə tərəfdaşlıq münasibətləri yüksək səviyyədədir

Sentyabrın 14-də UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyasının 2019-cu ildə Bakı şəhərində keçirilməsi ilə əlaqədar Azərbaycan Prezidentinin müvafiq sərəncamı əsasında yaradılmış Təşkilat Komitəsinin ilk iclası keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə Azərbaycan nümayəndə heyətinin Bəhreyn Krallığının paytaxtı Manama şəhərində Ümumdünya İrs Komitəsinin 42-ci sessiyasında iştirakını əks etdirən və sessiyada nümayiş olunan Azərbaycanın tanıtım videoqarını nümayiş olub.

Tədbirdə Təşkilat Komitəsinin sədri, mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev çıxış edərək qarşıda duran vəzifələr haqqında təşkilat komitəsinin üzvlərinə məlumat verib. Bildirib ki, Bakıda keçiriləcək İrs Komitəsinin sessiyasında dünyanın hər hansı bir ölkəsinin mədəni nümunəsi haqqında qərar çıxarılsa, bu ölkənin bəşəriyyətin tarixinə öz adını yazdırması deməkdir. Bu baxımdan komitənin iclası mühüm hadisədir. Azərbaycan Prezidentinin tapşırığına uyğun olaraq, Birinci vitseprezident Mehriban Əliyevanın UNESCO-da apardığı siyasətin məntiqi nəticəsidir ki, bu məsuliyyət Azərbaycanla həvalə edilib. "Biz təşkilat komitəsi olaraq bu tədbirə bütün qüvvələrlə hazırlaşmalı və Azərbaycanla 10 gün müddətində 3 mindən artıq qonağın qatılacağı tədbiri yüksək səviyyədə təşkil etməliyik", - deyə nəzir bildirib.

Nəzir əlavə edib ki, ölkəmizin son illər sürətli inkişaf yoluna qədəm qoyması artıq dünya birliyində də yüksək qiymətləndirilir. Hazırda dünyanın nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarının öz tədbirlərini Azərbaycanda keçirmələri

müstəqil dövlətimizin nüfuzundan xəbər verir. Ə.Qarayev Azərbaycan - UNESCO münasibətlərinin inkişafında, qarşılıqlı əlaqələrin möhkəmlənməsində Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın əvəzsiz xidmətlərini xüsusi vurğulayıb.

Qeyd edib ki, Ümumdünya İrs Komitəsinin 42-ci sessiyasında qəbul edilmiş qərara əsasən 43-cü sessiya 2019-cu il iyunun 30-dan iyunun 10-dək Bakı şəhərində keçiriləcək. Həmçinin həmin sessiyada Azərbaycan bir il müddətinə komitənin sədri seçilib. Azərbaycan üçün mühüm əhəmiyyətə malik belə bir qərarın qəbul olunması ölkəmizin UNESCO ilə tərəfdaşlıq münasibətlərinin yüksək səviyyədə olmasından xəbər verir.

Diqqətə çatdırılıb ki, bu gün onlarla mədəni irs nümunəmiz UNESCO-nun mədəni irs siyahısında qorunur. İlk olaraq İçərişəhər və Azərbaycan muğamı bu siyahıya daxil edilib. Hazırda nazirliyin nəzdində fəaliyyət göstərən komissiya Şəki şəhərinin və onun tarixi hissəsinin siyahıya daxil olması ilə bağlı işlər görür.

UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin fəaliyyəti və yaranması haqqında iştirakçılara məlumat verən nəzir bildirib ki, bu gün dünyada 1500-ə yaxın abidə komitə tərəfindən qorunur. Azərbaycanca təşkil ediləcək sessiya

yanın əsas iclaslarının Bakı Konqres Mərkəzində baş tutacağını və sessiyaların UNESCO və BMT-nin saytı vasitəsilə birbaşa yayımlanacağını da diqqətə çatdırıb: "Sessiyada xüsusi proqramlar həyata keçiriləcək. Bu proqramlar "Gənc peşəkarların forumu" və "Abidə mənərcilərinin forumu"dur".

Tədbirdə Mədəniyyət Nazirliyinin şöbə müdiri Vəlif Eyvazadə isə UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin yaranması, tərkibi və fəaliyyəti haqqında məlumat verib.

İclasla yekun vuran Əbülfəs Qarayev bir daha diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycanın dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindən biri milli-mədəni dəyərlərin, tarixi-mədəni irsin qorunması və təbliği ilə yanaşı, beynəlxalq səviyyədə dünya irsinin mühafizəsinə dəstək olmaqdır. Bu məqsədlə ölkəmiz müstəqilliyini bərpa etdiyi vaxtdan etibarən UNESCO ilə sıx əməkdaşlıq münasibətləri qurub və təşkilatı fəaliyyətinə öz töhfəsini verib. 2013-cü ildə UNESCO-nun Qeyri-maddi Mədəni İrsin Mühafizəsi üzrə Hökumətlərarası Komitəsinin 8-ci sessiyasına uğurla evsahibliyi etmiş Azərbaycanca eyni müvəffəqiyyətlə hər iki ildən bir UNESCO-nun rəsmi tərəfdaşlığı ilə Ümumdünya Mədəniyyətə Dialekt Forumu keçirilir.

Sonra İclas Təşkilat Komitəsinin görəcəyi işlərin müzakirəsi ilə davam edib.

Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Monteneqro Sosialistlərinin Demokratik Partiyasının geniş əlaqələri var

Sentyabrın 14-də Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) icra katibinin müavini, Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov ölkəmizdə səfərdə olan Monteneqro Sosialistlərinin Demokratik Partiyasının nümayəndə heyəti ilə görüşüb. Bu barədə AZƏRTAC-a Yeni Azərbaycan Partiyasından məlumat verilib.

Siyavuş Novruzov bu səfərin partiyalar arasında əlaqələrin daha da inkişafına töhfə verəcəyini bildirib. O deyib ki, YAP-la Monteneqro Sosialistlərinin Demokratik

Partiyasının geniş əlaqələri mövcuddur. Partiyalar arasında əməkdaşlıq haqqında sənədin də imzalandığını, qarşılıqlı səfərlərin baş tutduğunu xatırladan S.Novruzov bütün bunların əlaqələrin inkişafına xidmət etdiyini diqqətə çatdırıb. Siyavuş Novruzov tərəflərin, həmçinin beynəlxalq təşkilatlar, o cümlədən NATO Parlament Assambleyası çərçivəsində də fəal əməkdaşlıq etdiyini söyləyib.

Azərbaycanla Monteneqro arasında münasibətlərin yüksək səviyyədə olduğunu deyən YAP icra katibinin

müavini hər iki ölkənin prezidentlərinin qarşılıqlı səfərlərinin, eləcə də dövlətlər arasında imzalanmış sənədlərin münasibətlərin genişlənməsinə mühüm rol oynadığını vurğulayıb. O bildirib ki, iki ölkə arasında siyasi, iqtisadi, mədəni, o cümlədən turizm sahəsində əlaqələr yüksələn xəttə inkişaf edir. Dövlətlər və partiyalar arasında münasibətlər bütövlükdə xalqlarımız arasında əlaqələrin inkişafına xidmət edir.

Monteneqro Sosialistlərinin Demokratik Partiyasının siyasi məsələlər üzrə direktoru Tarzan Miloşević Azər-

baycana səfər etmələrindən məmnunluğunu bildirib. Azərbaycanla Monteneqro arasında münasibətlərin çox yüksək səviyyədə olduğunu deyən Tarzan Miloşević bu münasibətlərin inkişafında dövlət başçılarının rolunu xüsusi vurğulayıb.

Münasibətlərin bir çox sahəni əhatə etdiyini vurğulayan qonaq Azərbaycanın Monteneqroya böyük sərmayə yatırdığını xüsusi vurğulayıb. Azərbaycan dövləti tərəfindən Monteneqroda ən müasir standartlara cavab verən uşaq bağçasının tikilib istifadəyə verildiyini qeyd

edən Tarzan Miloşević bildirib ki, bu hadisə ölkəsində münasibətlərin genişlənməsinə töhfə verəcək. O, bütün sahələrdə olduğu kimi, partiyalar arasında əlaqələrin bundan sonra da inkişaf edəcəyinə əminliyini ifadə edib.

Söhbət zamanı qarşılıqlı maraq doğuran məsələlərə bağlı geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Görüşdə YAP-ın beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri, Milli Məclisin beynəlxalq münasibətlər və parlamentlər arasında əlaqələr komitəsinin sədr müavini Sevinc Fətəliyeva iştirak edib.

Azərbaycan Türkiyə və Gürcüstanla müdafiə sahəsində əməkdaşlığı daha da gücləndirir

Sentyabrın 14-də Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin ilk iclası keçirildi. Yaz sessiyasında görülən işlər barədə məlumat verən komitə sədri Səməd Seyidov bildirdi ki, Prezident İlham Əliyevin son illərdə həyata keçirdiyi müstəqil xarici siyasət Azərbaycanın dünya birliyindəki mövqeyini daha da möhkəmləndirib. Azərbaycanın bir çox dövlətlə münasibətləri yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub.

Sonra komitə sədri iclasın gündəliyində 9 məsələnin olduğunu söylədi. Öncə Səməd Seyidov komitənin yaz sessiyası çərçivəsində gördüyü işləri, eləcə də payız sessiyası üçün iş planını təqdim etdi. İş planı təsdiq olunduqdan sonra gündəlikdəki digər məsələlər müzakirəyə çıxarıldı.

"Azərbaycan Respublikası Hökuməti, Gürcüstan Hökuməti və Türkiyə Respublikası Hökuməti arasında müdafiə sahəsində əməkdaşlıq haqqında" Anlaşma Memorandumunun təsdiq edilməsi barədə qanun layihəsini təqdim edən komitə sədri dedi ki, Azərbaycan, Türkiyə və Gürcüstan arasında hərbi əlaqələrin güclənməsi həm qonşu və qardaş ölkələr üçün vacibdir, həm də dünyaya bir mesajdır. Saziş Azərbaycanın maraqlarını, Azərbaycan, Türkiyə və Gürcüstan əlaqələrinin inkişafına tam cavab verir.

"Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Gürcüstan arasında sərhəd nümayəndələrinin, sərhəd komissarlarının fəaliyyəti haqqında" Sazişin təsdiq edilməsi barədə qanun layihəsinə əsasən iki ölkənin sərhədyanı ərazilərində yeni nümayəndəliklər yaradılacaq.

Gündəliyin növbəti məsələsi "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiyə Respublikası Hökuməti arasında mədəniyyət mərkəzlərinin təsis olunması, iş mexanizmi və fəaliyyətləri haqqında" sazişin təsdiq edilməsi barədə qanun layihəsi idi. Komitə sədri bildirdi ki, bu sənəd iki qardaş ölkənin münasibətlərinə yeni nəfəs verəcək.

"Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiyə Respublikası Hökuməti arasında şəxsi heyətin mübadiləsinə dair" Protokolu təsdiq edilməsi haqqında qanun layihəsi isə Türkiyə-Azərbaycan arasında hərbi əməkdaşlığın dərinləşməsinə, professionalaşmasına xidmət edəcək.

İclasda həmçinin "Futbol oyunları və digər idman tədbirləri zamanı təhlükəsizlik, mühafizə və xidmət məsələlərinə vahid yanaşma haqqında Avropa Şurası Konvensiyası"nın təsdiq edilməsi barədə, "İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Əmək Mərkəzinin Nizamnaməsi"nin təsdiq edilməsi barədə, "Azərbaycan Respublikası ilə Əlcəzir Xalq Demokratik Respublikası arasında ekstradisiya haqqında" sazişin təsdiq edilməsi barədə və "Müstəqil Dövlətlər Birliyinin iştirakı olan dövlətlərin Mıqrasia Orqanları Rəhbərləri Şurasının yaradılması haqqında" sazişin təsdiq edilməsi barədə qanun layihələri müzakirə edildi. Bildirildi ki, bu sənədlər Azərbaycan hökumətinin güdrətini, gücünü nümayiş etdirir, respublikamızın hüquqi qanunvericiliyinin beynəlxalq səviyyəyə tanınmasına xidmət edir.

Komitə üzvləri müzakirəyə çıxarılan sənədlərin vacibliyini və əhəmiyyətini nəzərə alaraq onların Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunmasına müsbət münasibət bildirdilər.

Ləman MUSTAFAYEVA, "Azərbaycan"

Portuqaliya Azərbaycanın maraqlarının təmin edilməsində fəal olacaq

Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri, Azərbaycan-Portuqaliya parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Aqiye Naxçıvanlı Milli Məclisdə ölkəmizdə səfərdə olan NATO PA vitse-prezidenti, Portuqaliya Milli Assambleyasının deputatı, Portuqaliya-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Vitalino Xose Ferreira Kanaşla görüşüb.

Görüşdə ikitərəfli parlamentlərarası əlaqələrin inkişafından danışılıb, beynəlxalq təşkilatlarda hər iki ölkənin parlamentlərinin əməkdaşlığını vacibliyi vurğulanıb.

Bakı şəhərinin "Ekspo 2025" Ümumdünya Sergisinə evsahibliyi

üçün namizədliyinin irəli sürüldüyünü diqqətə çatdıran Aqiye Naxçıvanlı Portuqaliyanın 2018-ci ilin noyabrında Parisdə keçiriləcək Beynəlxalq Sərgilər Bürosunun 164-cü sessiyasında Bakı şəhərinin namizədliyini dəstəkləyəcəyinə ümidvar olduğunu söyləyib.

Komitə sədri Aqiye Naxçıvanlı qonağa Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, Ermənistan tərəfindən Azərbaycan torpaqlarının 20 faizinin işğal olunması barədə məlumat verib, onu Azərbaycanın haqq mövqeyini beynəlxalq tribunalarda dəstəkləməyə dəvət edib.

Vitalino Kanaş öz növbəsində səmimi qəbuldan məmnunluğunu və nüfuzundan istifadə edərək, Azərbaycan maraqlarının təmin olmasında ölkəsinin fəal olacağını bildirib.

Görüşdə Azərbaycan-Portuqaliya parlamentlərarası dostluq qrupunun üzvü Jale Əliyeva da iştirak edib.

Gənclər siyasəti haqqında qanuna əlavə və dəyişiklik ediləcək

Dünən Milli Məclisin Gənclər və idman komitəsinin payız sessiyasında ilk iclası keçirildi. Komitə sədri Ülvi Quliyev parlamentin yaz və növbədənkonar sessiyaları ərzində komitədə görülən işlər barədə hesabatı təqdim edərək bildirdi ki, bu dövrə komitənin 3 iclası keçirilib, 5 məsələ müzakirə edilib.

Hesabat dövründə komitəyə 189 müraciət daxil olub. Müraciətlərdən 35-i nəzarətə alınıb, 154-ünə isə birbaşa baxılıb. Müraciətlərin ekseriyyəti sosial müdafiə, vəzifədən sui-istifadə, mənzil, işsizlik, qaçqın və məcburi köçkünlər və digər məsələlərlə bağlı olub. Onlardan 42-si həll olunub, 19-u əsasız qəbul olunub, 64-ü icradardır, 13-nə sifahi münasibət bildirilib, 45-nə isə baxılması üçün aidiyyəti qurumlara göndərilib. Bu müddət ərzində komitədə 89 vətəndaş qəbul olunub.

Bildirildi ki, qarşıdakı sessiyada "Gənclər siyasəti haqqında" qanuna 3

əsaslı əlavə və dəyişikliklər edilməsi nəzərdə tutulub. Bundan başqa, Cənab və İnzibati Xətlər məəcəllələrində dəyişikliklər edilməsi ilə bağlı layihə hazırlanacaq. Bu dəyişikliklərin edilməsində əsas məqsəd qanunun dispoziisiya hissəsinin saxlayıb, sanksiyalar hissəsinin sərtləşdirməkdir.

İclasda qeyd edildi ki, gənclər və idman sahəsində maarifləndirmə tədbirlərinin keçirilməsində komitənin fəaliyyətinin aktivləşdirilməsi təmin ediləcək.

Çıxış edən komitənin üzvü Şahin İsmayilov bununla bağlı təkliflərini irəli sürdü. O, ayrı-ayrı gənclər qrupları ilə görüşərək onların təkliflərini almağı, məhəllə idman növlərinə diqqətin artırılmasını vacib hesab etdi. Bildirdi ki, məhəllə idmanları gələcək idmançıların yetişdirilməsi üçün faydalı olacaqdır.

İclasda çıxış edən deputatlar komitənin yaz sessiyası dövründə fəaliyyəti qiənətbəxş hesab etdilər. Payız sessiyasının iş planı da təsdiq olundu.

F.ƏHMƏDOVA, "Azərbaycan"

Xarici İşlər Nazirliyində görüş olub

Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov BMT-nin Təlim və Tədqiqatlar İnstitutunun (UNITAR) icraçı direktoru Nikhil Set ilə görüşüb.

Nazirlikdən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, nazir Elmar Məmmədov icraçı direktor Nikhil Setin səfərinin Azərbaycan ilə UNITAR arasında əməkdaşlığın daha da inkişafına töhfə verəcəyinə əminliyini ifadə edib.

UNITAR-ın icraçı direktoru Nikhil Set təmsil etdiyi institutun yaranma tarixi, fəaliyyəti, bir çox ölkədə həyata keçirdiyi proqramlar və layihələr haqqında ətraflı məlumat verib.

Nazir Elmar Məmmədov XİN-in nəzdində olan ADA Universitetinin fəaliyyətinə

toxtunaraq, bu təhsil müəssisəsində yerli və xarici mütəxəssislər üçün müxtəlif sahələr üzrə ixtisaslaşmış təlim proqramlarının təşkil edildiyini diqqətə çatdırıb. O, həmçinin Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasında ənənəvi olaraq digər ölkələrdən çoxsaylı tələbələrə neft mühəndisliyi və başqa ixtisaslar üzrə təhsil aldıqlarını qeyd edib. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamına əsasən ölkəmizin Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi dövründə üzv ölkələrdən olan tələbələrə təhsil təqaüdlərinin ayrıldığına bildirib.

Görüşdə Azərbaycan ilə UNITAR arasında perspektiv əməkdaşlıq imkanlarına dair geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Regionda sərhəd təhlükəsizliyi məsələsi müzakirə edilmişdir

Sentyabrın 14-də Dövlət Sərhəd Xidmətinin reisi general-polkovnik Elçin Quliyev ölkəmizdə rəsmi səfərdə olan İsrail Dövlətinin Müdafiə naziri Aviğdor Libermanın başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin aparatında Aviğdor Libermanın təntənəli qarşılamına mərasimi keçirilmişdir. Rəsmi protokola uyğun olaraq İsrail Dövlətinin rəsmisi "Fəxri qonaq kitabı"na ürək sözlərini yazmışdır.

Geniş tərkibdə keçirilmiş görüşdə Azərbaycan Respublikası və İsrail Dövləti arasında dostluq və strateji tərəfdaşlıq münasibətləri məmnunluq hissi ilə qeyd olunmuş, hərbi-texniki və təhlükəsizlik sahələrində birgə fəaliyyətlərin uğurla həyata keçirilməsi xüsusi vurğulanmışdır.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin reisi general-polkovnik Elçin Quliyev Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədlərindəki əməliyyat şərəiti, Ermənistanın təcavüzü nəticəsində ölkə ərazisinin 20 faizinin və dövlət sərhədlərinin bir hissəsinin işğal altında qalması, bu ərazilərin qeyri-qanuni məqsədlərlə istifadə

edildiyi və mövcud vəziyyətin sərhəd təhlükəsizliyi üçün əsas təhdid olduğunu vurğulayıb, son dövrdə Azərbaycan Respublikasının sərhəd mühafizə sisteminin təkmilləşdirilməsi istiqamətində həyata keçirilən islahatlar, maddi-texniki bazanın müasirləşdirilməsi və gücləndirilməsi üzrə görülmüş işlər, əldə olunmuş nailiyyətlər barədə məlumat vermişdir.

Müzakirələr zamanı regionda cərəyan edən hadisə-

lər, sərhəd təhlükəsizliyinə olan çağırışlar və təhdidlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb, birgə əməkdaşlığın gələcək perspektivləri və istiqamətləri nəzərdən keçirilmiş, ikitərəfli əlaqələrin uğurla inkişaf etdirilməsi istiqamətində fəaliyyətlərin davam etdirilməsinin vacibliyi vurğulanmışdır.

Görüş dostluq və qarşılıqlı anlaşma şəraitində keçmişdir.

"Azərbaycan"

15 sentyabr 5-6 yaşlı uşaqlardan tutmuş 18-19 yaşlı gənclərin və valideynlərin arzularının, duyğularının nura bələndiyi gündür. Hər evdə, ailədə sevinc sevincə qarışır: kiminin uşağı ilk dəfə məktəbə gedəcək, kiminin də övladı ilk dəfə universitet, texnikum və kollec auditoriyalarına qədəm qoyacaq.

Heydər Əliyev Fondunun təhsillə bağlı layihələri uğurla icra olunur

Xatırladaq ki, yeni ders ilində 165 min 780 uşaq birinci sinfə gedəcək. Ümumiyyətlə, ölkənin ümumtəhsil müəssisələrində bu il 1 milyon 592 min 317 şagirdin təhsil alacağı proqnozlaşdırılıb. 15 sentyabr şənbə gününü təsadüf etdiyindən məktəblilər, valideynlər, məzunlar həmin gün məktəbə gələrək pedaqoq kollektivlə görüşəcək, xüsusən də birincilər dərs cədvəli və dərs keçəcəkləri siniflə tanış olacaq, fikir mübadiləsi aparılacaq və s. Sentyabrın 17-i isə ölkəmizin bütün ali və orta məktəblərində ilk dərs günü kimi qeyd ediləcək.

Prezident İlham Əliyev 2018-2019-cu tədris ilində respublikanın ali məktəblərinə daxil olmuş tələbələrə Prezident təqaüdünün verilməsi haqqında sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən, 2018-2019-cu tədris ilində tələbə qəbulu imtahanlarında ixtisas qrupları üzrə yüksək nəticələr göstərmiş və Azərbaycan Respublikasının ali məktəblərinə daxil olmuş 102 tələbə Prezident təqaüdünə layiq görülüb. Nazirlər Kabinetinə həmin sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etmək tapşırılıb.

Yeni dərs ili ərəfəsində Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə azəminatlı ailələrin birinci sinfə gedən övladlarına məktəb ləvazimatlarından ibarət hədiyyələr verilib. Hədiyyələr ölkə üzrə ümumi sosial yardım alan ailələrin 13 mindən çox birinci sinif şagirdlərinə paylanmışdır. Ümumiyyətlə, təhsilə qaçqın, yeni dərs ilinə hazırlıq Heydər Əliyev Fondunun çoxşaxəli fəaliyyətində mühüm yer tutur. Ümummilli lider Heydər Əliyevin ideyalarını yüksək səviyyədə reallaşdıraraq, elm, təhsil, səhiyyə və mədəniyyət sahələrində çoxşaxəli layihələr həyata keçirən fondun dəstəyi ilə bu il respublikamızın müxtəlif bölgələrində dünya standartlarına uyğun 34 yeni məktəb tikilib, 22 yarırsız məktəb binasında əsaslı təmir-bərpa işləri görüldü, 137 modul tipli təhsil müəssisəsi istifadəyə verilib, əsaslı təmir edilib və ya yenidən qurulub. Bakı şəhərində orta məktəblərdə, texnikum və liseylərdə cari təmir işləri, 13 orta məktəbdə isə əsaslı təmir işləri aparılıb. Həmçinin bir məktəb binası, bir məktəbin isə qəzalı vəziyyətdə olan korpusu sökülməklə yenidən tikilib. Bundan əlavə, ehtiyac olan ərazilərdə iki yeni məktəb binası istifadəyə verilib. Ümumilikdə Bakı şəhəri də daxil olmaqla ölkənin 54 rayonun-

məkanına integrasiyası və s. məsələləri əhatə edir. Ölkədə təhsilə qaçqın, onun maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi işi ümummilli səviyyəyə qaldırılıb.

“Azərbaycan Respublikası regionlarının 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”na əsasən Zərdab rayonu, H.Zərdabi adına 1 saylı məktəb-liseyde əsaslı təmir işləri aparılıb. Dünya standartlarına uyğun

da 193 təhsil müəssisəsində təmir-bərpa və yenidənqurma işləri aparılıb.

Prezident İlham Əliyev bu günlərdə Sabunçu rayonunun Nardaran qəsəbəsindəki 295 nömrəli, Maştağa qəsəbəsində Cəfər Cabbarlı adına 187 nömrəli, həmçinin Zabrat qəsəbəsindəki 192 nömrəli tam orta məktəblərdə əsaslı təmirdən sonra yaradılan şəraitlə tanış olub.

Heydər Əliyev Fondunun təhsil sahəsində gördüyü işlər sırasında bölgələrdə reallaşdırılan “Yeni nəslin Azərbaycanı” proqramı müstəsna təhsil təşkilatıdır. Proqram əsasında, 2003-cü ildən indiyədək ölkəmizdə 3 mindən çox məktəb tikilib. Azərbaycanca heç vaxt olmayan qədr geniş bazaya malik təhsil infrastrukturuna yaradılıb. Yeni dərs ili ilə əlaqədar dövlət ümumtəhsil müəssisələrinin I-X sinifləri üçün 332 adda 6 milyon 726 min 29 ədəd dərslik və müəllimlər üçün metodik vəsait çap edilmişdir.

“Texnika, elm, texnologiya çox sürətlə inkişaf edir. Ona görə də biz də Azərbaycanda çalışsaq ki, bu inkişafda öz yerimizi taparaq, sürəti yavaş-yavaş artıraraq və qabaqda gələnlərin səviyyəsində olaq”. Ulu öndərin bu tövsiyəsi Heydər Əliyev Fondunun daim diqqət mərkəzindədir. Ümummilli liderin təhsillə bağlı siyasətini uğurla reallaşdıraraq Prezident İlham Əliyev, eləcə də Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevaya güclü, qüdrətli və müasir Azərbaycan gələcək tələbini ulu öndərin bu göstərişinin həyata keçirilməsində görür.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda həyata keçirilən dövlət proqramları və islahatlar çərçivəsində təhsilin bütün sahələrində inkişaf edir. Bu proqramlar orta məktəblərdə kurikulum, təhsil sisteminin informasişallaşdırılması, texniki peşə təhsili, Azərbaycanın ali təhsil sisteminin Avropa təhsil

man zalı və 175 yerlik akt zalı da yaradılıb. Videomüşahidə sisteminin quraşdırıldığı məktəb mərkəzləşdirilmiş istilik sistemi ilə təchiz olunub. Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevə Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə 2016-cı ildən tikintisinə başlanılan 132 şagirdlik Şamaxı rayonu Meyseri kənd tam orta məktəbinin yeni binasının açılışında da iştirak ediblər.

Məktəbdə əyani vasitələrlə təchiz olunan fənn kabinetləri yaradılıb. Xarici dil otaqlarının, kimya, fizika və biologiya üzrə fənn kabinetlərinin olduğu məktəbdə informatika kabinetini kompüter avadanlığı ilə təchiz edilib. Məktəbdə şagirdlərin hərbi biliklərə yiyələnmələri üçün hər cür şərait yaradılıb və s.

Bütün bunlar son illər təhsil sahəsində qazanılan uğurları təmsilində Azərbaycanın yeni təhsil modelinin dayandığını bir daha təsdiqləyir. Artıq ölkəmizdə yeni təhsil konsepsiyası formalaşır və həyata keçirilməyə başlayıb. Azərbaycanda yüzlərlə məktəb binasının tikilməsi, təhsil müəssisələrinin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi nəhəng təhsil infrastrukturunun formalaşmasını geniş imkanlar açır. Milli dəyərlər üzərində qurulan təhsil modeli gənclərin nümunəvi vətəndaş kimi formalaşmasını qarşıya əsas məqsəd qoyub və buna nail olub.

Rəhman SALMANLI,
“Azərbaycan”

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri atəşkəs rejimini 92 dəfə pozub

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçaplı pulemyotlardan da istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 92 dəfə pozub.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, Ermənistan Respublikasının Noyemberyan rayonunun Dovex, Şavarşavan, Vosekvan kəndlərində və adsız yüksəkliklərdə, İcevan rayonunun Ayqevit

kəndində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun Kəmərlı, Fərəhli, Quşçu Ayırın, Cəfərlı və Bala Cəfərlı kəndlərində, Bərd rayonunun Çınarı kəndində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Tovuz rayonunun Koxanəbi, Əsrik Cırdaxan və Qaralar kəndlərində, Krasnoselsk rayonunu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonu ərazisindəki adsız yük-

səkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub. Ağdam rayonunun işğal altındakı Nəmirli, Tağıbəyli, Yusifcanlı, Füzuli rayonunun Aşağı Veyəllı, Qobu Dilağarda, Qaraxanbəyli, Qorqan, Horadiz, Cəbrayıl rayonunun Nüzgər kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy, Tərtər, Xocavənd və Cəbrayıl rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqelərinə atəş açılıb.

Bakının işğaldan azad edilməsinin

1918 100 illiyi 2018

“Millət sizə minnətdardır”

Sentyabrın 14-də Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyində Bakının erməni-daşnak qüvvələrinin işğalından azad olunmasının 100 illiyinə həsr edilmiş “Millət sizə minnətdardır” adlı sərgi açılıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, sərgi Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyi və Türkiyənin ölkəmizdəki səfirliyinin birgə təşkilatçılığı ilə gerçəkləşib.

Tədbir Türkiyə və Azərbaycanın Dövlət himnlərinin səslənməsi ilə başlayıb.

Muzeyin direktoru, akademik Nailə Vəlixanlı çıxış edərək sərginin əhəmiyyətindən söz açıb. O deyib ki, 100 il bundan əvvəl Azərbaycan tarixində ən önəmli hadisə baş verib. Bakının düşmən işğalından azad olunmasının tarixi əhəmiyyəti haqqında danışan N.Vəlixanlı deyib: “Əlamətdar həlq ki, 100 il əvvəl bu zalda görkəmli xeyriyyəçi Hacı Zeynalabdin Tağıyev Nuru Paşa başda olmaqla Qafqaz İslam Ordusunun komandanlığının şərəfinə ziyafət verib. O vaxt türk qardaşlarımızın köməyi ilə istiqal yürüşü zəfər yürüşünə çevrildi. 1918-ci il sentyabrın 15-də Nuru Paşanın başçılıq etdiyi Qafqaz İslam Ordusu və Əliqə Şixlinskiyin rəhbərlik etdiyi Azərbaycan hərbi hissələri Bakını düşmən işğalından azad etdi. Bütün bu hadisələr türkün türkə sadıqlılığının, düşməne isə nifrətinin göstəricisi idi. Ona görə də əcdadlarımızın bizə qoyub getdiyi vətənpərvərlik hissəsinə sahib çıxmaq və onu qorumağa borcluyduq. Bugünkü sərgi də onların ruhuna hörmətimizin bariz nümunəsidir”.

Akademik Nərgiz Axundova deyib ki, Bakının azad olunması Azərbaycan-Türkiyə dostluğu və qardaşlığı zəminində müstəsna əhəmiyyət daşıyan böyük hadisədir. Osmanlı qoşunları Bakını azad etməsi üçün həyata keçirdikləri hərbi əməliyyatlarda mindən çox şəhid veriblər. Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyinə dair imzaladığı sərəncama diqqət çəkən natiq deyib ki, bu il həm də ölkəmizdə cümhuriyyətlə bağlı silsilə tədbirlər keçirilir. Bugünkü tədbir də bu qəbildən olan tədbirlər sırasında yer alır. Yüz il əvvəl baş verən hadisə - Bakının işğaldan azad olunması Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının birliyi nəticəsində mümkün oldu. Bu gün də o birlik, qardaşlıq davam etdirilir.

Türkiyənin ölkəmizdəki səfiri Erkan Özoral söyləyib ki, bu böyük bayram - Bakının işğaldan azad olunması hər iki qardaş ölkədə qeyd edilir. “Biz, Türkiyə və Azərbaycan tariximiz boyunca bir olduq, bundan sonra da bir olacağıq. Çünki biz iki dövlət, bir millətdik. Türkiyə azərbaycanlılar üçün necə vətəndirsə, Azərbaycan da bizim üçün elə vətəndir. Qafqaz İslam Ordusu da 100 il əvvəl Azərbaycana bu hisslərlə gəlmişdi. Bu tarixi hadisə münasibətilə belə bir sərginin təşkilinə gələcək nəsillərə bir nümunədir”, - deyərək qeyd edib.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Katibliyinin rəisi-Prezidentin köməkçisi, professor Dilrə Seyidzadə tədbirdə çıxış edərək 100 illiyi qeyd olunan bu mühüm hadisə ilə bağlı fikirlərini bölüşüb. O, 1918-ci il sentyabrın 15-də Qafqaz İslam Ordusunun Bakını erməni-daşnak qüvvələrinin işğalından azad etməsinin Azərbaycan tarixində çox böyük bir hadisə olduğunu vurğulayıb.

Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə ölkəmizdə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyinin silsilə tədbirlərlə qeyd edildiyini deyən Dilrə Seyidzadə vurğulayıb ki, bu, dövlət başçısının tariximizin ən şanlı səhifəsinə diqqətinin göstəricisidir.

Dilrə Seyidzadə bildirib ki, müsəlman Şərqində ilk demokratik dövlət olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ömrünün uzun olmasına düşmən imkan

vermədi. Cümhuriyyət üçün ağır günlərdə türk qardaşlarımız bizə köməyə gəldilər və biz düşməni birliymiş göstərdik. Ulu öndər Heydər Əliyev Türkiyə-Azərbaycan qardaşlığının daha da möhkəmlənməsi üçün əlindən gələni edib. Bu gün Türkiyə və Azərbaycan bütün məsələlərdə bir-birini dəstəkləyir, həmişə bir-birinin yanındadır. Belə tarixi əhəmiyyətli bir tədbirin təşkil olunması da dostluğumuzun və qardaşlığımızın bariz nümunəsidir.

Sonra qonaqlar sərgi ilə tanış olublar. Sərgidə muzeyin silahlar və bayraqlar fondu, xatirə əşyaları və hədiyyələr fondu və köməkçi tarixi fənn materialları fondundan 120-dən artıq unikal tarixi eksponat tamaşaçılara təqdim edildi. Eksponatlar arasında türk və Azərbaycan döyüşçülərinin silah və ləvazimatları, Bakı Soveti, Sentrokaspi Diktaturası və ingilis qoşunlarının silahları, döyüş yerlərində tapılmış artefaktlar, azərbaycanlı döyüşçülərin təltif olduğu osmanlı ordenləri, həmçinin Qafqaz İslam Ordusuna həsr olunmuş kitab və kataloqlar nümayiş olunur.

Sərgidə rəssam və heykəltəraş Əjdər Qafarovun hazırladığı “Nuru Paşa” və “Həbib bəy Səlimov” büstləri, türk və Azərbaycan sərkərdələrinin portretləri ziyarətçilərin ixtiyarına verilib.

Hərbi-siyasi hadisələrin xronoloji ardıcılıqla təqdim olunması məqsədilə sərgidə 14 informasiya-məlumat paneli üzərində mətnlər, 100-dək fotosəkil, dövrün şəhərlərinin şəhərlərindən parçalar, döyüşlərin xəritəsi, döyüş səhnəsinin təsvirləri hazırlanıb. Dövrün şəhərlərinin əsərlərində Azərbaycanın istiqalı üzündən həlak olmuş türk və Azərbaycan döyüşçülərinin qanlı yaddaşları bəzəyən lələlərə bənzədir. Sərginin ümumi tərtibatında bu element xüsusi olaraq istifadə edilib.

Dekabrın 14-dək davam edəcək sərginin kuratoru muzeyin elmi eksposisiya və sərgilərin təşkilatçı şöbəsinin müdiri Səbuhi Əhmədovdur.

AZƏRTAC

Heydər Əliyev Mərkəzinin parkında Bakının azad edilməsinin 100 illiyinə həsr olunan konsert veriləcək

Sentyabrın 15-də Heydər Əliyev Mərkəzinin parkında Bakının azad edilməsinin 100 illiyinə həsr olunan konsert keçiriləcək.

Heydər Əliyev Mərkəzinin bildirdi ki, konsert proqramında Azərbaycanın estrada müğənniləri və mu-

siqi qrupları, həmçinin Türkiyənin məşhur “Anadolu atəşi” rəqs qrupu çıxış edəcək. Konsertdə vətəna, Bakıya sevgini, Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığını vəsl edən, eləcə də populyar mahnılar təqdim olunacaq. Tədbirdə Azərbaycanın xalq artistləri Ay-

Türkiyənin məşhur “Anadolu atəşi” qrupu əsrarəngiz rəqlərlə gecəyə xüsusi rəng qatacaq.

Tədbir 20:00-da başlayacaq. Konserte giriş sərbəstdir.

Vətəndaşların qəbulu keçirilib

Sentyabrın 14-də gənclər və idman naziri Azad Rəhimov Şirvan şəhərində Şirvan, Hacıqabul, Neftçala, Saatlı, Sabirabad, Şirvan rayon və şəhər sakinlərini qəbul edib.

Şirvan “Gənclər evi”ndə keçirilən qəbulda 20-dən çox vətəndaş idman, gənclər və digər sahələrlə bağlı müraciətlərinə baxılıb.

Qeyri-hökumət gənclər təşkilatlarının yaradılması, gənclər sahəsinin əhatə edən müxtəlif layihələrə dəstək verilməsi və onların maliyyələşdirilməsi, gənclərin beynəlxalq tədbirlərdə iştirakı, yay istirahət düşərgələrinin təşkilatı, Gənclər mərkəzlərinin sayının artırılması və onların müvafiq avadanlıqlarla təmin edilməsi gənclər sahəsinin əhatə edən müraciətlər sırasında olub.

İdman sahəsində edilən müraciətlər isə, əsasən fəxri adların verilməsi, idman mərkəzlərinin idman avadanlıqları ilə təmin olunması, olimpiya idman komplekslərinin, idman mərkəzlərinin tikintisi və təmiri və digər məsələləri əhatə edib.

Bir sıra müraciətlər yerində həllini tapıb. Araşdırılması tələb edilən məsələlər isə aidiyyəti qurumlarla göndərilməsi üçün nəzərdə götürülüb.

* * *

Kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov sentyabrın 14-də Salyan Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzinin inzibati binasında Salyan, Neftçala, Hacıqabul və Sabirabad rayonlarından olan vətəndaşları qəbul edib, onların müraciətləri

ni dinləyib, ərizə və şikayətlərinə baxıb. Nazirliyin idarə və tabeli qurumlarının rəhbərlərinin də iştirakı ilə keçirilən qəbulda 41 nəfərdən çox vətəndaş müraciətlərinə baxılıb. Qəbul gələn vətəndaşların müraciəti əsasən fermerlərə güzəştli şərtlərlə kreditlərin verilməsi, kənd təsərrüfatı texnikası və təsərrüfat suyu ilə təminat, ixtisası uyğun işlə təmin edilmə və digər məsələlərə bağlı olub.

İnam Kərimov hər bir vətəndaşın müraciətini diqqətlə dinləyib, qaldırılan məsələlərin hərtərəfli öyrənilməsi və qanunvericiliyin tələblərinə uyğun qısa müddətdə həll edilməsi üçün müvafiq tapşırıqlar verib.

AZƏRTAC

Azərbaycanda yeni təşəkkül tapmış protestant təşkilatlara azad fəaliyyət imkanları yaradılıb

Varşavada ATƏT-in Demokratik Təsəvvürlər və İnsan Haqları Bürosunun İnsan Ölcüsü üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməsinə həsr olunmuş növbəti işçi sessiyası çərçivəsində “Müasir Azərbaycanda protestant dini icmaların vəziyyəti” mövzusunda əlavə tədbir keçirilib. Əsas iclas əlavə olaraq keçirilən belə tədbirlərdə vətəndaş cəmiyyəti və qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələrinə saat yarımlıq müddət ərzində fəaliyyət sahələri ilə bağlı iclas iştirakçılarına məlumat vermək imkanı yaradıb. Bu imkandan istifadə edən “Azərbaycan Bibliya Cəmiyyəti” və “Alov” Xristian Birliyi nümayəndələri oraq təşəbbüs göstərərək əlavə tədbir təşkil edib, ölkəmizdəki xristian protestantların müasir vəziyyəti haqqında sessiya iştirakçılarına sənədlər vasitəsilə geniş məlumat veriblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əlavə tədbirdə əvvəlcə “Alov” Xristian Birliyinin pastoru Murad Əliyev çıxış edib. O bildirib ki, “Alov” Xristian Birliyinin dövlət qeydiyyatı olmasa da, fəaliyyətində hər hansı məhdudiyyətlə üzləşmir. Diqqəti bezi beynəlxalq hesabatlara yönəldən M.Əliyev həmin hesabatlarda Azərbaycanda qeydiyyatı olmayan dini icmaların təqib və təzyiqlərlə qarşılaşması ilə bağlı yer alan iddiaların əsasız olduğunu vurğulayıb. O, Azərbaycanda təkcə ənənəvi xristian dini icmalarına deyil, həm də “Alov” Xristian Birliyi kimi yeni təşəkkül tapmış protestant təşkilatlarına da qanunvericilik çərçivəsində azad fəaliyyət imkanlarının yaradıldığını söyləyib.

Daha sonra Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsində dövlət qeydiyyatına alınmış “Azər-

baycan Bibliya Cəmiyyəti”nin rəhbəri Rəsim Xəlilov çıxış edib. O, ölkəmizdə bütün dini qurumların, o cümlədən protestant təmayüllü icmaların azad şəkildə fəaliyyət göstərməsi üçün yüksək şəraitin yaradıldığını bildirib, eləcə də Azərbaycan dövləti tərəfindən dini icmalara münasibətdə hər hansı fərqləndirmə qoyulmadığını qeyd edib, buna misal olaraq rəsmi protestant dini icmalarına göstərilən diqqət və qayğıdan söhbət açıb. Həmçinin R.Xəlilov ölkəmizdə tolerant və multikultural ənənələrin qorunduğunu, müxtəlif din və konfessiya mənsubları arasında dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinin mövcud olduğunu vurğulayıb. Tədbirə qatılan qonaqların diqqətini çəkən maruzələr ətrafında geniş müzakirələr aparılıb, ölkəmizdə dini etiqad azadlığının müasir vəziyyətinə dair suallar cavablandırılıb.

1918

Bakının işğaldan azad edilməsinin 100 illiyi

2018

Azərbaycan hökuməti Bakını düşmən işğalından azad etmək üçün çox ciddi işlər gördürdü. Bu dövrdə Bakının təcili azad edilməsini şərtləndirən amillər hansılar idi: birincisi, Bakı Azərbaycanın sənaye, ticarət, dəniz limanı və ümumiyyətlə, strateji əhəmiyyət kəsb edən mərkəzi hesab olunurdu; ikincisi, sovet Rusiyasının neinki Bakı şəhərinə, eləcə də Bakı qəzasına çox ciddi iddiaları var idi. Rusiya Bakıya əlverişli xammal bazası kimi baxırdı və gələcəkdə Xəzərtrafi bölgələrə tam nəzarəti ələ keçirmək fikrində idi. Lenin hökuməti çar Rusiyasının keçmiş ərazilərini yenidən bolşevik hakimiyyəti altına salmaq istəyirdi; üçüncüsü, bu dövrün beynəlxalq vəziyyəti Bakı şəhərini tezliklə azad etməyi vacib edirdi. Bakı məsələsi, eyni zamanda, Türkiyə, Almaniya, Böyük Britaniya və s. dövlətləri maraqlandıran məsələ kimi də diqqəti cəlb etməkdə idi. Ona görə də nə qədər gec deyil, Bakı şəhərini erməni, rus və ingilis işğalından azad etmək lazım idi.

Əks-təqdirdə, əgər Bakı 1918-ci ildə sovet Rusiyasının və ya Sentrokaspiyin işğalı altına düşsəydi, onda gələcəkdə onun azad edilməsi çətinləşmiş olar və yeni-yeni problemlərə yol açardı; dördüncüsü, əgər Bakı tezliklə azad olunmasa, onda Azərbaycanın dənizə çıxışı bağlanardı və Azərbaycan müəhim əhəmiyyət kəsb edən iqtisadi-siyasi və coğrafi ərazisini itirmiş olardı. Azərbaycan neft, qaz, balıq və s. təbii ehtiyatlarından məhrum olardı. Digər tərəfdən, Azərbaycan Ermənistan, Gürcüstan və Rusiyanın əhatəsi altında qalardı və dünyaya çıxışı, bir növ, bağlanardı; beşincisi, xarici dövlətlərlə əlaqələrin qurulması baxımından Bakı ən əlverişli yerdə yerləşirdi. Bu mövqə gələcəkdə AXC hökumətinin beynəlxalq əlaqələrini genişləndirməyə imkan verərdi, nəhayət, altıncısı, Cümhuriyyət liderlərinin təbircə deyilsə, "Bakısız Azərbaycan başsız bədəndir", "Bakı Azərbaycan üçün mayak rolunu oynayırdı", "Bakını itirmək Azərbaycanın müstəqilliyinin yarısının itirilməsi" demək idi, "Bakı Azərbaycanın döyünən ürəyidir" və s.

...Brest-Litovskdə öz sərhədlərini 1877-1878-ci illər Rusiya-Osmanlı müharibəsindən əvvəlki sərhədləri kimi Rusiyaya və müttəfiqlərinə qəbul etdirən Osmanlı dövləti, Qafqazdakı müsəlmanların müstəqilliyini reallaşdırmaq məqsədilə bir tərəfdən müttəfiqləri ilə diplomatik müharibə apararkən, digər tərəfdən də hərbi tədbirlər gördürdü. Osmanlı dövləti cənub cəbhəsində ingilislər qarşısında ölüm-qalım müharibəsi apardığı bir dövrdə Ənvər Paşa, Qafqazda qardaşı Nuru Paşa və inandığı zabitlərə xüsusi bir ordu təşkil etdirərək Qafqaz müsəlmanlarının müstəqilliyini təşkil etməyi və müdafiə etməyi düşündürdü.

İstanbuldakı alman səfəri Bernsdorfun raportuna görə, 18 fevral 1918-ci ildə Trabzon ilə Batum arasında 6000 müsəlman əsgəri toplanmış, Bakı ətrafında isə bunların sayı 30000-ə çatmışdı. Bunların əhəmiyyətli bir qismi müsəlman əsgərlərdən ibarət olub, silah-sursat və ərzaq problemləri yox idi (Mustafa Çolak. Almaniyanın Qafqaz siyasəti (1917-1918-ci illər) (Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti və Qafqaz İslam Ordusu. Bakı, "Nurlar" Neşriyyat-Poligrafiya Mərkəzi, 2008, 695 s.).

Bu arada Nuru Paşa yanına heç bir alman zabiti almadan qərargah heyəti ilə birlikdə 22 mart 1918-ci ildə səhər təzdən Mosul üzərindən Bakıya hərəkət etdi. Nuru Paşanın Bakıya doğru yola çıxıldığını Almaniya Baş Qərargahına raport verən alman agentləri Brandner 21 mart gecə yarımına yeməyində Həqqi Paşanın qayını və katibi olan Əhməd Nizameddin bəy ilə Osmanlı Hərbi Nazirliyindən adını vermediyi Hərəkət Dairəsi reisi, qərargah mayoru ilə bərabər olduqlarını göstərdi. Həmin zaman bu iki şəxsin olduqca düşüncəli, amma bədbin görünüşlərində diqqət edən Brandner, qərargah mayoru ilə Qafqazdakı hadisələri müzakirə etdiyini və mayordan bu məlumatları öyrəndiyini yazmışdı... (Mustafa Çolak. Almaniyanın Qafqaz siyasəti (1917-1918-ci illər).

Almaniyanın Qafqazdakı nümayəndəsi Kressə görə, Bakı məsələsi həm Osmanlı dövləti, həm də Azərbaycan hökumətinin rəzi olacağı bir şəkildə bir ay əvvəl həll edilməli idi. Azərbaycanlı nazirlərə görə müstəqil Azərbaycanın ayaqda durma bilməsi üçün Bakının mütləq öz əllərində olması vacib idi. Kressin "...müstəqil Azərbaycanın ayaqda durma bilməsi üçün Bakının mütləq azərbaycanlı hakimiyyəti daxilində olması gərəkdir" düşüncəsinə qarşı Lüdendorf Ənvər Paşaya göndərdiyi 27 iyun 1918-ci il tarixli teleqramda Bakıdakı neft yataqlarının zərər görmədən müza-

da hərbi təşəbbüsü ələ almağı qərarlaşdırdı.

...Qafqaz Qırmızı Ordusunun möhkəmləndirilməsi üçün Rusiya tərəfindən göndərilən hərbi yardımların da ardı-arası kəsilmirdi. 1918-ci il iyunun ələ ilk günlərində Rusiyadan 12 ədəd dörd dyməlik top, onun ekipajı və təchizatı yüklənmiş qatar Bakıya yola salınırdı. Tula silah zavodundan isə yeni sayda pulemyot, tüfəng və patron göndərilmişdi. Dəniz işləri üzrə Rusiya Xalq Komissarlığı Soveti Xəzər hərbi donanmasını gücləndirmək üçün üç keşikçi gəmisi və üç minadaşıyan gəmi ayrırı onları etibarlı şəxsi heyətlə komplektləşdirmişdi. İy-

AXC hökuməti 1918-ci il iyunun 18-də qərar qəbul etmişdi. Həmin qərara əsasən, M.Ə.Rəsulzadə sədr, tərkibində A.Səfikiürdski və ədliyyə naziri X.Ə.Xasmməmmədov ilə birlikdə heyəti İstanbula göndərilmişdi.

Bununla bağlı nümayəndə heyətinin rəhbəri M.Ə.Rəsulzadənin AXC xarici işlər naziri M.H.Hacinskiyə göndərmiş olduğu məlumatında da təsdiqlənir. M.Ə.Rəsulzadə 1918-ci il iyunun 19-da İstanbuldan geniş bir məlumat göndərmişdi. Orada qeyd olunurdu ki, iyunun 24-də İstanbula gəldik. ... Qafqaz məsələsində türklərlə almanlar arasında fikir ayrılıqları var. Almanlar şübhə-

dunun qurulması olduqca çətin və vaxt aparan iş olduğunu nəzərə alaraq Cümhuriyyət hökuməti qarşı Türkiyə dövlətinə yardımına bağlı müraciət etmiş və bu müraciət müsbət qarşılanmışdı.

Bele bir dövrdə Qafqaz İslam Ordusu ilə Azərbaycan əsgərlərinin Bakıya doğru birgə hərbi əməliyyatı uğurla davam edirdi. Bununla bağlı Fətəli Xan Xoyskinin 1918-ci il iyunun 31-də M.Ə.Rəsulzadəyə göndərdiyi teleqramında, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, Yeni Bəyazidin bir neçə müsəlman kəndinin məhv edilməsi, Andranikin quldur dəstəsinin Zəngəzur tərəfindən Gorusa yaxınlaşması və s. məsələlərlə ya-

Paytaxtın taleyi yalnız hərbi meydanında həll olunmurdu

nun sonlarında Ter-Qabrielyan Rusiyadan 4 ədəd zirehli avtomobil, 13 ədəd təyyarə və çoxlu silah-sursat, təchizat gətirdi. Elə həmin günlərdə Rusiya Hərbi İnqilab Şurasına göndərdiyi xahişnamədə Bakı Xalq Komissarları Soveti 1-ci Qafqaz Qırmızı Korpusunun ehtiyatları üçün 2-3 diviziyanın, 6 ədəd təyyarənin, 6 ədəd zirehli avtomobilin, 180 pulemyotun, bir neçə topun, 18 milyon tüfəng gülləsinin, 25 min dəstə hərbi geyimin və s. ayrılması zəruriliyini vurğulayırdı.

Nəhayət, kifayət qədər qüvvə və ehtiyat yaradıldıqdan sonra Bakı Xalq Komissarları Soveti Hərbi və Dəniz işləri üzrə komissar Q.Korqanov 1918-ci il iyunun 4-də 1-ci Qafqaz Qırmızı Korpusunun Zaqafqaziya dəmir yolu boyunca Hacıqabuldan qərbə doğru hücumla keçməsi barədə 8 sayılı əmr imzaladı. Həmin əmrə müvafiq olaraq Qırmızı Ordu hissələrinin hücumu iyunun 6-da başlamalı idi. Qoşunların döyüş fəaliyyətinə ümumi rəhbərliyi komissar Q.Korqanov və onun yanında yaradılmış hərbi şura öz üzərinə götürdü.

...1918-ci ilin iyun-sentyabr aylarında AXC hökuməti Bakını düşmən qüvvələrinin işğalından azad etmək üçün bütün ümidlərini qardaş Türkiyəyə bağlamışdı. Bu işlər həm İstanbulda, həm də Gəncədə görüldürdü. Bele bir dövrdə Cümhuriyyət hökuməti ilə İstanbulda olan Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri M.Ə.Rəsulzadə çox ciddi işlər gördürdü. Bunu onlar arasında gedən yazışmalardan da görmək mümkündür. Bu yazışmaların böyük bir hissəsi Azərbaycan Respublikasının müxtəlif arxivlərində qorunmaqdadır. Bu sənədlərlə yaxından tanışlıq sübut edir ki, Bakının azad edilməsində təkcə Qafqaz İslam Ordusu ilə Azərbaycanın silahlı qüvvələrinin birgə hərbi əməliyyatları deyil, eləcə də AXC və Osmanlı dövlətlərinin hökumət üzvlərinin ciddi səylərinin xüsusi rolu olmuşdur.

Məlumdur ki, 1918-ci ilin ikinci yarısında İstanbulda keçirilməsi nəzərdə tutulan beynəlxalq konfransın işinə həm Qafqazda öz istiqaliliyyətini elan etmiş dövlətlər, həm də müttəfiq dövlətlər (Türkiyə, Almaniya, Avstriya-Macarıstan, Bolqarıstan) qatılacaqdı. Eyni zamanda, bu konfransda yeni yaranmış Cənubi Qafqaz respublikalarının arasında ərazi məsələləri ilə bağlı yaranmış ziddiyyətləri aradan qaldırmaq çalışacaqdı. Bu konfransda iştirak etmək üçün

siz, Brest-Litovsk müqaviləsinə sadiq qalmaq arzusunda idilər. ...onlar türk ordusunun Bakıya doğru hücumunun dayandırılmasını tələb edirdilər. ...almanlar Bakı məsələsini sülh yolu ilə həll etmək fikrində idilər. Lakin almanların bu istəyi Azərbaycanın xeyrinə yox, öz mənfəətlərinə xidmət etmək naminə və Rusiyanın xeyrinə doğru bir istək idi. Almanları Bakı nefti maraqlandırır. Bununla bağlı M.Ə.Rəsulzadə yazırdı ki, bizdə bele bir məlumat var ki, sanki almanların neftlə əlaqədar bolşeviklərlə bağlanmış xüsusi müqaviləsi mövcuddur. O, bu fikirləri hələ iyunun 24-də yazırdı. Lakin məlumdur ki, 1918-ci ilin avqustunda, Osmanlı dövlətindən gizlin, Brest-Litovsk müqaviləsinə əlavə olaraq Almaniya-Sovet sazişi bağlanmışdı. Bu gizli müqaviləyə əsasən türk ordusunun Bakı istiqamətində hücumunun dayandırılması müqabilində sovet Rusiyası Bakı neftinin döyüşdə bir hissəsinin almanlara verilməsini nəzərdə tuturdu. Lakin Almaniya hökumətinin məqsədi təkcə neft məsələsi deyildi, onlar Türkiyənin bu bölgədə möhkəmlənməsini o qədər də istəmədilər.

...27 avqust 1918-ci il tarixdə Almaniya-Sovet sazişindəki Bakı nefti ilə bağlı nəzərdə tutulan şərtləri sovet Rusiyası yerinə yetirmək gücündə deyildi. Çünki avqustun 1-dən Bakı bolşeviklərinin əlindən çıxması və sovet Rusiyasına əks olan qüvvələrin əlinə keçmişdi. Bele olan təqdirdə, Brest-Litovsk müqaviləsinə əlavə olaraq imzalanmış sovet-alman sazişinin həyata keçirilməsi real görünmürdü.

M.Ə.Rəsulzadə AXC hökumətinə göndərdiyi məlumatda Ənvər Paşanın azərbaycanlılardan ibarət ordunun qurulmasına xüsusi diqqət verdiyini və Paşa ilə dəfələrlə ordunun yaradılmasının zəruriliyi haqqında danışıqlar aparıldığını qeyd etmişdi. Məsələ ilə bağlı Ənvər Paşa Nuru Paşaya məktub yazmış və həttə Azərbaycan 20 yaşından 25 yaşadək insanları hərbi xidmətə çağırılması üçün İstanbuldan xüsusi adam göndərmişdi. Osmanlı hökuməti Cümhuriyyət hökuməti tərəfindən xüsusi hərbi nazirlik yaradılmasının da əhəmiyyətli olacağını bildirdi. Həttə bu vəzifənin Nuru Paşa tərəfindən idarə edilməsinin mümkün olma biləcəyi fikri də irəli sürülmüşdü. Sonradan Azərbaycanın milli ordusunun yaradılması işini AXC hökuməti öz üzərinə götürmüşdü. Lakin qısa bir zaman keçməyində və düşmənin güclü hücumu ərəfəsində bele bir or-

naşı, Bakı istiqamətində gedən hərbi əməliyyatlar haqqında da bəzi məlumatlar verilir. O yazırdı ki, bizim ordu Bakıya yaxınlaşmış, Qobu, Xırdalan və Sumqayıt ələ keçirilmişdi. Dəmir yolu boyunca isə ordu Ələt-Hacıqabul arasında qərarlaşmışdı. Əgər hər hansı fəvqəladə hadisə baş verməsə, güman edirik ki, 3-4 günə Bakı bizim tərəfdən alınacaqdı.

Lakin Fətəli Xan Xoyskinin M.Ə.Rəsulzadəyə göndərdiyi teleqramdan düz bir ay yarım sonra, yəni, sentyabrın 15-də Bakı düşməndən azad ediləcəkd.

...M.Ə.Rəsulzadənin İstanbuldan xarici işlər naziri M.H.Hacinskiyə göndərdiyi 4 avqust 1918-ci il tarixli məlumatında isə Bakının neytrallığı ilə bağlı Tələt Paşa və Ənvər Paşa ilə görüşdüyünü və "...məsələ çox çətin idi, lakin çətinliyin keçib getdi"yini yazmışdı (AR-DA, f.894, s.10, if 31, v. 19-22).

Daha sonra o, Bakı şəhərinin neytral kimi qalmasının alman rəhbərliyinin marağında olmasın məsələsini dəqiqləşdirmək üçün İstanbuldakı alman səfəri Bernsdorfla da görüşdüyünü yazmışdı. Bu görüş zamanı Bernsdorf M.Ə.Rəsulzadəyə bildirdi ki, Almaniyanın bele bir qərarı olmayıb. Behs olunan dövrdə Bakı şəhəri tək Azərbaycan üçün deyil, sovet Rusiyası, Osmanlı dövləti, Almaniya, Böyük Britaniya və başqa dövlətlər üçün də xüsusi önəm daşıyırdı. Lakin Azərbaycan və Türkiyənin Bakıya sahib olmaq imkanları daha real və haqlı görünürdü. Əslində, Bakının əsl sahibi Azərbaycan xalqı idi və Bakı şəhəri Azərbaycan Cümhuriyyətinin paytaxtı olmalı idi. Türkiyənin isə Bakı şəhəri ilə bağlı siyasi və iqtisadi marağının olmasının baxmayaraq, Bakının Azərbaycan Cümhuriyyətinin paytaxtı kimi qəbul edirdi və bunun üçün də şəhərin tezliklə azad olunmasına çalışırdı. Digər dövlətlərə gəldikdə isə onlar Bakının Azərbaycanın paytaxtı olmasını istəmədilər. Almanlar Bakını sovet Rusiyasının təsir dairəsində qalmasına maraqlı idi. Çünki onları neft maraqlandırır və onlar üçün Azərbaycanın müstəqil olması o qədər də önəm daşıyırdı. Sovet Rusiyasının mövqeyi isə məlum idi. Bele ki, dağılmaqda olan Rusiya imperiyası xarabalıqlarının içərisindən doğulmağa başlayan sovet Rusiyası imperiyasının əvvəlki sərhədlərini bərpa etmək fikrində idi. Digər tərəfdən, sovet Rusiyası Bakıya mühüm strateji əhəmiyyət kəsb edən bir coğrafi məkan kimi də baxırdı.

Cümhuriyyət liderləri isə Bakını tezliklə azad olunmasını istəyir və bütün fəaliyyətlərini, əsasən bu istiqamətə yönəlmişdilər.

...Bakı istiqamətində iyundan başlanan hərbi əməliyyat isə davam etməkdə idi. 5 avqust 1918-ci il tarixli döyüşdən sonra türk qüvvələrinin Bakı istiqamətində hücumunun boşa çıxması düşmən cəbhəsində əhval-ruhiyyəni yüksəltdi. Nazim bəyin cəbhənin vəziyyətini Qafqaz İslam Ordusu komandanı Nuru Paşaya bildirməsindən sonra III Ordu komandanlığından yardım istənilirdi. Qafqaz İslam Ordusunun hazırlayaacağı yeni hücumla Bakını ələ alməsi üçün yaxşı təlim görmüş 5000 əsgər, düşmənin dənizdən döyüş gəmiləri ilə açdığı atəşin qarşısını almaq üçün dörd ağır top batareyası, hava hücumlarına qarşı bir təyyarə eskadrası, müxtəlif çaplı 28000 top mermisi, 1500 sandıq tüfəng gülləsi, teleqraf və telefon rabitəsinə rahat şərait yaratmaq üçün lazımı avadanlıq və 20 hərbi nəqliyyat vasitəsinə təcili ehtiyac olduğu bildirilmişdi (Nasir Yücerer. Qafqaz İslam Ordusunun Bakı şəhərini azad etməsi). Əlbəttə, bu qədər əsgəri qüvvə və hərbi texnikanın qısa bir zamanda uzaq məsafəyə - ön cəbhəyə gətirilməsini yalnız Türkiyə dövləti həll edə bilərdi.

...Qarəməyəm ətrafındakı döyüşün nəticələri Qafqaz İslam Ordusu Komandanlığında ciddi təhlil olundu. Vəziyyətlə daha yaxşı tanış olmaq, qüvvələri yenidən qrup-

Bele şəraitdə 5-ci Qafqaz Diviziyasının ən az 5000 nəfərlik yeni bir qüvvə ilə gücləndirilməsi lazım idi. Cəbhənin vəziyyətini qiymətləndirən Qafqaz İslam Ordusu qərargah reisi polkovnik-leytenant Nazim bəy Nuru Paşaya verdiyi raportda 15-ci piyada diviziyasının tam tərkibi ilə Bakı cəbhəsinə göndərilməsinin zəruriliyi haqda öz fikrini bildirmişdi. 15-ci diviziya 191 zabit və 5541 əsgərlə 9 sentyabrda Bakı cəbhəsinə çatmışdı. 15-ci diviziya sürətli hərəkətinin qarşısını alacağı düşüncəsi ilə bəzi yüklərini Gəncədə qoymuşdu. 15-ci diviziya Bakı cəbhəsinə çatdıqdan sonra şəhərə qarşı hücum qətlilik qazanmış, bu məsələdə Qafqaz İslam Ordusu Komandanlığından verilən 10 sentyabr tarixli əmrə hücum hazırlıqlarına başlanmışdı. Hücumdan əvvəl Şərq cəbhəsi komandanlığı və ona məxsus şimal qrupu ləğv edilmiş, cəbhədəki bütün birliklərin hərəkəti bilavasitə Qafqaz İslam Ordusu komandanlığına həvalə edilmişdir (Nasir Yücerer. Qafqaz İslam Ordusunun Bakı şəhərini azad etməsi...).

Bu vəziyyətdə 5-ci Qafqaz Diviziyasına Mürsəl Paşa, 15-ci piyada diviziyasına polkovnik-leytenant Süleyman İzzət bəy, Cənub qrupu birliklərinə isə polkovnik Cəmil Cahid bəy başlıclıq edəcəkd. Polkovnik-leytenant Halim Pertev bəy Cənub qrupu içində olan və Azərbaycan millisələrindən meydana gələn 4-cü alaya rəhbərlik edəcəkd. 13 sentyabrda Qafqaz İslam Ordusunun Komandanlığı diviziyalara göndərdiyi əmrə 14 sentyabr saat 02.00-dan əvvəl Bakıya qarşı hücumun başlanacağını bildirdi. Hücum üçün bütün hazırlıqların tamamlandığı Bakı cəbhəsində təxminən Osmanlı əsgəri və 6000-7000-ə qədər Azərbaycan silahlı qüvvəsi toplanmışdı.

Bakının ələ keçirilməsi ilə nəticələnən 14-15 sentyabr döyüşlərində 15-ci piyada diviziyasının 5 zabit və 84 əsgər şəhid olmuş, 11 zabit və 347 əsgər yaralanmışdı. İtkin döyüşlərin sayı isə 73-ə çatmışdı. Şəhid olanların çoxu 107-ci və 38-ci alaylarda mənşəli idilər. Bu döyüşlərdə Azərbaycan millisələrindən ibarət olan Maştağa dəstəsi 11 şəhid və 44 yaralı vermişdi (Nasir Yücerer. Qafqaz İslam Ordusunun Bakı şəhərini azad etməsi...).

Üç ay yarımlıq çətin bir mübarizədən sonra türk əsgərləri artıq Bakıda idilər və şəhər haqqı sahiblərinə qovuşmuşdu. Almanların bütün təzyiq və həttə təhdidlərinə baxmayaraq, hərəkət dayanandırılmış, hərəkətə alman əsgərlərinin müdaxiləsinə imkan verilmədən Anadolu və Azərbaycan məhəmətçiyi çiyin-çiyinə verərək bu torpaqları azad etmiş və üzərində yaşayan türkləri azadlıqlarına qovuşdurmuşdu.

Bakı düşmənlərdən geri alındığı vaxt İstanbulda olan M.Ə.Rəsulzadə həmin günləri xatırlayarkən, baş komandan Ənvər Paşa "...ələmə "Əmin bəy Bakı alındı" "... xəbərinin doğruduğu duyğunu yazmaqda göstərə bilmərəm" fikrini yazmışdı.

Parlamentin ilk açılışında F.X.Xoyskinin çıxışından: "Sülhnamədə bir fəsil var ki, Azərbaycan hər vaxt lazım görəsə müdafiə hüququ üçün Türkiyəyə bir qədər əsgər versin, hökumət bu cərəyə təvəssül etdi. Özünü bilirsiz Türkiyə öz borcunu yerinə yetirdi. Qoşunumuzun köməkçisi ilə mümkün olmayan bir çox şeylər çətinlik ilə yavaş-yavaş əldə edilirdi. Bu təklif ilə başqasına müraciət etmək mümkün deyil idi. İstəsək də bir fayda olmasa idi. Türkiyə həmdininə, həmvətənimiz idi. Türkiyə müraciətimizin əsl səbəbi də paytaxtımızı əlimizə qaytarması idi. Bu barədə çox əziyyətlər çəkildi, imdi şükür olsun Allaha məqsədə çatdıq, Bakı əlimizə keçdi. Burası həzrən xırdada bir şey görülür. Amma o zəladə yada gətirilsə, ne qədər zəhmət çəkdiyimiz anlaşılar."

1918-ci il sentyabrın 15-də Bakının azad edilməsi, Qafqaz İslam Ordusunun şəhərə daxil olması həm Azərbaycan dövləti və xalqı, həm də Türkiyə dövləti və xalqı üçün tarixi bir hadisə idi. İki qardaş dövlətin ciddi siyasi və hərbi səyləri nəticəsində Bakı şəhəri düşməndən qurtuldu.

İki gün sonra - sentyabrın 17-də AXC hökuməti Gəncədən Bakıya gələrkə fəaliyyətini davam etdirməyə başladı. ... Bakı şəhəri Azərbaycan dayımez və əbədi paytaxtına çevrildi.

Vaqif ABIŞOV,
tarix üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

Bakı Ali Neft Məktəbi Prezident təqaüdçülərinin sayına görə liderdir

Bakı Ali Neft Məktəbində (BANM) yeni 2018/2019-cu tədris ilinin başlanmasına həsr olunmuş təntənəli mərasim keçirilib.

Tədbirdə SOCAR-in prezidenti Rövnaq Abdullayev, BANM-in rektoru Elmar Qasımov, BP şirkətinin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə üzrə regional prezidenti Qəri Counz, BMT-nin Baş katibinin müavini və Beynəlxalq Millətlər Təşkilatının Təlim və Tədqiqat İnstitutu (UNITAR)-in İcraçı direktoru Nikhil Set, SOCAR-in vitse-prezidentləri, o cümlədən Azərbaycanda fəaliyyət göstərən bir çox yerli və transmilli şirkətlərin rəhbərləri, BANM-in professor-müəllim heyəti, tələbələr və onların valideynləri iştirak edib.

Öncə qonaqlar ümummilli lider Heydər Əliyevin büstü önünə ekil qoyaraq müasir Azərbaycan dövlətinin qurucusuna öz dərin ehtiramlarını bildiriblər. Dövlət himni səsləndikdən sonra qonaqları salamlayan BANM-in rektoru Elmar Qasımov bildirmişdir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə 2018/2019-cu tədris ilində I qrup üzrə Prezident təqaüdüünə layiq görülən 26 nəfər məhz BANM-in tələbəsidir və bu göstərici ilə məktəb Prezident təqaüdçülərinin sayına görə ölkədə liderdir. Rektor vurğulayıb ki, 2018-ci ildə I qrup üzrə qəbul imtahanlarında 700 bal toplamış 13 nəfərin hər biri BANM-i seçib. Bildirilib ki, keçən il olduğu kimi, bu il də

ölkə üzrə ən yüksək keçid balı ali məktəbin yeni "Informasiya təhlükəsizliyi" ixtisasına aiddir. E.Qasımov bu il BANM-i bitirən 92 məzunun Petkim, SOCAR Karbamid, Kompleks Qazma İşləri Trest-i, SOCAR KBR, Azərikimya İB, BP, Halliburton, Schlumberger, Maire Tecnimont və s. yerli və transmilli şirkətlərdə çalışdıklarını söyləyib.

Tədbirdə çıxış edən SOCAR-in prezidenti Rövnaq Abdullayev demişdir: "3 gün öncə İzmirde inşa etdiyimiz STAR neft emalı zavodunda sınaq-buraxılış işləri ilə tanış olarkən məzunlarımızı gördüm və onların fəallığı ilə maraqlandım. Orada hal-hazırda Bakı Ali Neft

Məktəbinin 30-a yaxın məzununu çalışır. Mənə bildirdilər ki, onlar bilik və bacarıq səviyyələrinə görə məşhur Ortadoğu, Boğazıçı və İstanbul texniki universitetlərinin məzunlarından heç də geri qalmır, hətta onlardan üstündürlər. Əminəm ki, bu gün Bakı Ali Neft Məktəbinə daxil olan tələbələrımız qəbul etdikləri estafeti daha irəli apara biləcəklər".

BP şirkətinin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə üzrə regional prezidenti Qəri Counz bildirib ki, BANM beynəlxalq şirkətlərin standartlarına cavab verən mühəndislər hazırlayır: "Təhsilə və kadr hazırlığına böyük önəm verən BP şirkəti BANM ilə əməkdaşlıq

dan məmnundur və onun məzunlarından peşəkar kadr olaraq çox razıdır".

Mərasimdə çıxış edən BMT-nin Baş katibinin müavini və Beynəlxalq Millətlər Təşkilatının Təlim və Tədqiqat İnstitutu (UNITAR)-ın İcraçı direktoru Nikhil Set BANM ilə UNITAR-in əməkdaşlığı etdiyi və yeni layihə çərçivəsində cənəbi tələbələrin, o cümlədən Nigeriyadan 15 tələbənin UNITAR-in xəttinə BANM-da təhsil alacağını bildirib. Nikhil Set deyib: "UNITAR-in ali məktəbə bu etimadı onun dünya standartlarına cavab verən peşəkar kadr hazırlıqından və nüfuzundan irəli gəlir.

Tədbirdə çıxış edən AMEA-nın vitse-prezidenti, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Elm və Təhsil komitəsinin sədri, akademik İsa Həbibbəyli BANM-in ölkə universitetləri arasında seçildiyini və onun təhsil sahəsində Azərbaycanı dünyada yüksək səviyyədə təmsil edə biləcək bir ali məktəb olduğunu deyib. Akademik qardaşı oğlunun da BANM-i seçdiyini, 680 balla "Neft-qaz mühəndisliyi" ixtisasına qəbul olduğunu bildirib.

Ali məktəbə yeni daxil olan tələbələr adından "Kimya mühəndisliyi" ixtisasına qəbul olmuş Vüsal Həsəratlı məzunlar adından, məktəbin "Neft-qaz mühəndisliyi" ixtisası üzrə təhsilini başa vuran Mustafa Əsgərov tədbirdə çıxış ediblər.

"Azərbaycan"

Beynəlxalq aləm

HADİSƏLƏR, FAKTLAR

"Florens" ABŞ sahillərinə yaxınlaşır

ABŞ-ın sahiləyi zonasında "Florens" qasırğasının törətdiyi güclü yağışlar və küləklər başlamışdır. Proqnozlara görə, bu gün qasırğa quruya çatacaq. Bu barədə "Ros-balt" agentliyi xəbər verir.

Məlumatla görə, Şimali və Cənubi Karolinada başlayan leysan yağışları və küləklər adamların həyatına təhlükə yaradır. Küləyin sürəti saatda 128 kilometrə, okeanda dalgaların hündürlüyü 4 metrə çata bilər. Ekspertlərin

altında qalıb. digər hissədə leysan yağışı tüğyan edir. Qasırğa ilə əlaqədar Nyu Bern-də fəvqəladə vəziyyət elan edilmişdir.

Nigerdə vəba tüğyan edir

BMT yanında Humanitar Məsələlərin Əlaqələndirilməsi İdarəsindən verilən məlumata görə, Nigerin cənubunda yerləşən Maradi rayonunda vəba epidemiyası Dosso, Taxoua və Zinder rayonlarına yayılmışdır. Bu barədə TRT telekanalı xəbər verir.

Məlumatla görə, iyulun 5-dən sentyabrın 10-dək 2752 vəbaya yoluxma halı qeydə alınmış, onların 2 faizi ölümlə nəticələnmişdir. Vəbadan 55 nəfər dünyasını dəyişmişdir.

Əfqanıstanda 70-ə yaxın silahlı məhv edildi

Əfqanıstanda milli ordu və təhlükəsizlik qüvvələri ilə hərbi hava qüvvələrinin keçirdiyi birgə əməliyyatlar zamanı müxtəlif əyalətlərdə azı 67 silahlı məhv edilmişdir. Bu barədə Müdafiə Nazirliyinin bəyanatına istinadən "TOLO News" telekanalı xəbər verir.

Məlumatda qeyd olunur ki, son 24 saat ərzində milli müdafiə və təhlükəsizlik qüvvə-

əməliyyatlar nəticəsində 67 qiyamçı öldürülmüşdür. Həmçinin 28 silahların yaralandığı bildirilir. Bundan əlavə, əməliyyatlar zamanı qiyamçıların silahları məhv edilmişdir.

Quterriş: "ABŞ bütün dünyada liderliyini itirir"

BMT-nin baş katibi Antoniu Quterriş bildirmişdir ki, ABŞ dünyada liderliyini itirir. O, "The Atlantic" jurnalına müsahibəsində vurğulamışdır ki, "ABŞ-in yumşaq qüvvəsi daha az hiss olunur".

Quterriş ABŞ Prezidenti Donald Trampın Çinə elan etdiyi "ticarət müharibəsi"ndən söz açmışdır. BMT-nin baş katibi qeyd etmişdir ki, ABŞ hazırda ticarət sahəsində bir neçə münasibətə cəlb olunmuşdur. Əvvəllər beynəlxalq münasibətlərdə aparıcı rol oynayan Amerika cəmiyyəti indi bu marağını itirmişdir.

Quterriş bildirmişdir ki, dünya hissələrə bölünmüşdür və soyuq müharibədən sonra ABŞ-ın başçılığı ilə dünyada bərqərar olmuş qayda dəyişir, digər qayda yaraşdır və bu halda müxtəlif qüvvələr daha effektiv olacaq. ABŞ və dünya yeni şəraitlərə uyğunlaşmalıdır.

"Azərbaycan" qəzetinin 100 illiyinə

Ad günün mübarək

Dünyaya göz açdın min bir ümidlə,
Yoluna nə qədər bədxahlar çıxdı.
Kövrək qamətini Şimal küləyi
Səni boy atmağa qoymadı, yıxdı.

Adını daşdın Azərbaycanın,
Hər sözü, hər yazın haqdan gələn sə.
Dilini qorudun doğma ananın,
Dedilər: "Danışma, sən səsinə kəs!"

Zamanın ən ağır vaxtlarında da
Sussan da, var idin kül altında köztək.
Həyat sınağından ləyaqət ilə,
Üzünə çıxanlar olubdur tək-tək.

Azadlıq günəşi yenidən doğdu,
Üçrəngli bayrağım göyə yüksəldi.
Yurdumun qeyrətli hər qızı, oğlu
Görüb bu bəsutə, səcdəyə gəldi.

Oyandın yeni bir azadlıq günü,
Yazdın hər sözünü ilhamla, şövlə.
Təzədən başladın sən öz ömrünü -
Hər nömrən doğuldu mənəylə, zövqlə.

Sən düzə düz dedin, öyrinə öyri,
Dövlətə, millətə xidmət edirsən.
Məramın, məqsədin hamıya bəlli,
Seçib öz yolunu, düz yol gedirsən.

Sözün çəkisini qızıldan artıq
Bilib, gözəlmisən ləyaqəti.
İtməyib çəkdiyin əzab-ziyyəti,
Sərraflar veriblər öz qiymətini.

Üzeyir dühəsi ruhunda yaşar,
Nə yaxşı, nə yaxşı, yənə də varsan.
Nə qədər anamız Azərbaycan var,
Bu adla əbədi yaşayacaqsan.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

"Azərişiq" ASC 2018-ci ildə 110 kV-luq 3-cü və 4-cü Xırdalan hava xəttində təmir-bərpa işlərinin (II mərhələ) satın alınması məqsədilə açıq tender elan edir

Tender 1 (bir) LOT üzrə keçirilir:

LOT-1 110 kV-luq 3-cü və 4-cü Xırdalan hava xəttində təmir-bərpa işlərinin satın alınması - **400 manat**

"Azərişiq" ASC
VÖEN: 9900069391
Hesab №: AZ83AIBB33020029441802068118
Benefisiarın Bankı: Kapital Bankın Gənclik filialı
Kod: 200189
VÖEN: 99000003611
Müxbir hesab №: AZ37NABZ0135010000000001944
SWIFT Code: AIBAZ2X

Tender iştirakçılarının təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikiqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımi texniki və maliyyə imkanlarına malik olmalıdırlar. Tenderdə iştirak etmək istəyənlər lot üzrə göstərilən məbləğdə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu Bakı şəhəri, Ələsgər Qayıbov küç., 8 ünvanında yerləşən "Azərişiq" ASC-nin inzibati binasından ala bilərlər.

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

Əlaqələndirici şəxs - Aşəd Ağayev (telefon: 440-39-93 daxili (22-83))

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı mürcəit;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);

- tender təklifi dəyərinin 2 faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- iddiaçının təmiz adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- müvafiq mallar üzrə mənşə və uyğunluq sertifikatları.

Sənədlər Azərbaycan dilində 2 (iki) nüsxədə (1 ədəd əsli və 1 ədəd surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dilde olan məlumatlar Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır).

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun olaraq həyata keçiriləcəkdir (www.tender.gov.az).

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank təminatı istisna olmaqla) 19 oktyabr 2018-ci il saat 16:00-a qədər, ixtisas uyğunluğu proseduru keçmiş iddiaçılar isə tender təklifi və bank təminatını möhürlənmiş ikiqat zərfdə 30 oktyabr 2018-ci il saat 16:00-a qədər Bakı şəhəri, Ələsgər Qayıbov küç., 8 ünvanında təqdim etməlidirlər.

Göstərilən vaxtdan gec təqdim edilmiş zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

İddiaçıların təklifləri 31 oktyabr 2018-ci il tarixdə saat 16:00-da Bakı şəhəri, Ələsgər Qayıbov küç., 8 ünvanında "Azərişiq" ASC-nin inzibati binasında açılacaqdır.

İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

ELAN

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən əsas vəsaitlərin, nağd pulun və nəqliyyat vasitələrinin (CASCO) sığortası üzrə elan edilmiş açıq tenderdə əsas vəsaitlərin və nağd pulun sığortası üzrə "Paşa Sığorta" ASC, nəqliyyat vasitələrinin (CASCO) sığortası üzrə isə "AxaMbask Sığorta" ASC qalib elan edilmişdir. Qalib şirkətlərlə satınalma müqavilələri imzalanmışdır.

Tender komissiyası

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin reklam xidməti

Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestri tərəfindən Əbülfət Əkbər oğlu Kamilovun adına Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Bülbül küçəsi, ev 49, mənzil 13 ünvanında dair yerləşən Çıxarış (Qeydiyyat vəsiqəsi, Texniki pasport) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar
SADIQOV

Ünvan

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Məhərrəm prospekti,
529-cu məhəllə, IV mərtəbə
e-mail:
secretary@azerbaijan-news.az
az_reklam@azeronline.com
azerbaijan-news@mail.ru
www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30,
538-97-96,
Məsul katib - 539-43-23,
Məsul katib müavini - 539-44-91,
Parlament və
siyasət şöbəsi - 539-72-39, 539-63-82,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,

Beynəlxalq həyat, idman
və informasiya şöbəsi - 432-37-68,
Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60,
Reklam şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
Fotoilustrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Mühəssisat - 539-59-33,
Faks - (+994 12) 5398441

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azərbaycan" qəzetinin
kompüter mərkəzində
yığıb səhifələnmə,
"Azərbaycan" nəşriyyatında
çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda
söylənilənlərlə bərabər,
dərəcə üçün göndərilən digər
yazılarda fikirlər də
Azərbaycan dövlətinin
mənafeyinə uyğun gəlməlidir

Əyləmələrə cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik
qəzet

Tiraj 8601
Sifariş 2651